

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ డిసంబరు నెల 12-వ తేది మంగళవారము (No. 212

నంపుటము ౯

చందుభినామభంపత్నకము, మార్గశిరమాస బహుళ నవమి ౯.

(సంచిక ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుడు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 నెంబరు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చపడనేరవు

పోష్ట ఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

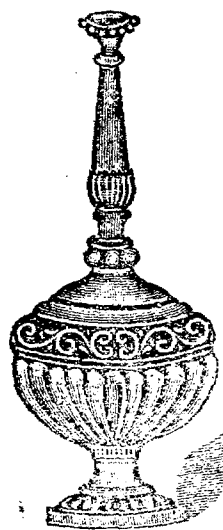
డిమ్మి వైజా గృహం పేజీలు: నెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

మా ప్రదర్శనగదికి ఒకసారి

దయచేయుడు! (3)

ప్రస్తుత నాగరికమునకు తగిన మొదటిరకం వెండిజన్నులు వెంబులు, గిన్నెలు, కట్టెలు, కంచములు, బహుమతితో సంగతులగు తగిన సామానులు, దొడ్లులు మహాత్మాగాంధీ, తిలక్, మరకముగల పతకములు మున్నగు నవి అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. చొక్కపువెండి, బంగారము పూచీగానుండును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి లింగులకంపెనీ నగలరత్నాలు, వైవాహికాబోర్డు మదరాసు.

శ్రీకృష్ణ తత్వ భారము

బందరు నోబిల్ కళాశాల ప్రొఫెసరుగా వైన శ్రీశ్రీశేషులైన ముత్తరాజు సుబ్బరావు పంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

క్రయం 1-0-0 పోస్టేజీతో. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే నిలబడును. వ్యాపారస్థులకు ధారాళమైన డిస్కంట్ యివ్వబడును. యం. వి. రమణ అందుకో, నెల్లూరు

గొప్పభక్తభర! జాతకరత్నము

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టితేదీ నక్షత్రమునుబట్టి పుట్టే సంతకృత ఫలితములను శ్యామలకు రీడింగుతో చూపి మెప్పు సంతకృతములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేదు. తమకు తమ ప్రాణికోనలగు. భవము, మరణము, అంతరారోగ్యములు మున్నగు జ్యోతిషభాష్యములతో మాయా జాతకములను మీరే వ్రాసికొనవచ్చు. ఇది యి.వి. శ్యామలకు రీడింగు. దీని నెల రూ 2-0-0, నెల్లూరు, నెల్లూరు, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు. వలయుచో జాతకములను పంపిమై పరీక్షించుట.

(164) గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషశాస్త్రము, ఖరీదోట, పోస్టాఫీసుకు పంపింపుడు.

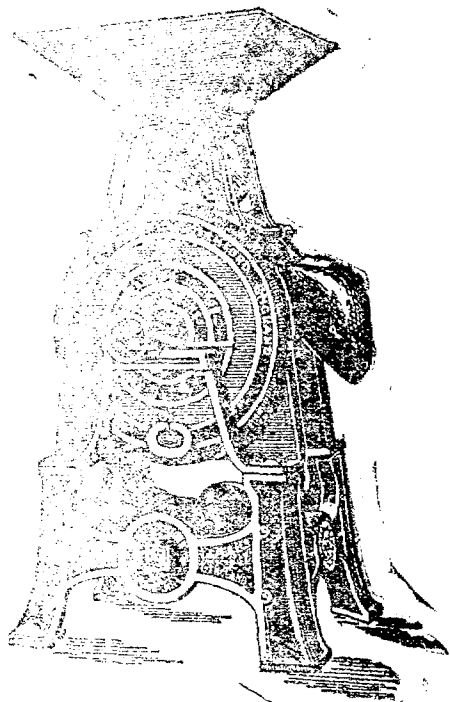
తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజ్జికి మంచిది

ఈ తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

స్టామ్ ఫోర్డు విండిమరలు

సామాన్యమైనది, కొద్దివ్యయముతోనే పనిచేయును.

కొద్దివ్యయము మాత్రమే చాలును, ఉపయోగించుట చాల సులభము.

వేడియుండదు లేక శబ్దము లేదు, తిరుగళ్లను సులభముగా బాగుచేయవచ్చును.

ఉపయోగించబడిన జాగా లన్నిటిలోను తృప్తి కలుగ జేసినది.

ఆముల్ ఎంజను, స్టీము ఎంజను, ఎలక్ట్రిక్ మోటారు లేక లైను పాపు వీక్షిలో దేనితో నైనను నడుపవచ్చును.

క్రాంత తిరుగళ్లు ప్లాకులో నున్నవి.

పాట్టును, లోనిభాగమును బాగుగా విసరి మెత్తని పిండిని విసరును.

హిందూ దేశమందు అంతటను, ఇంగ్లాండు దేశము లోను వేనకు వేలు ఉపయోగింపబడుచున్నవి.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd.
Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.
and at
CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE,
BEZWADA, & TANJORE.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూ దేశమందలి ఆయుర్వేద మూలకలతోడను లోహములతోడను తయారు చేయబడిన జీవకాయ దివ్యామృతము.

దివ్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘశక్తి చూపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువుకు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోషింపజేయును. ఇది శ్మయరోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరముల నుండు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అగ్నిము, నులబద్ధము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును బోగొట్టి, నోటికి మంచిరుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగించునట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును శరీరశక్తికిమించి పనిచేయును. కాగలకు సర్వకాలములయందు శోభ నుండగిన అమృత మనకును సంక్షేమాను లేదు. యియ్యది కేవలము ఆయుర్వేదములైన పిషకులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 ఆవున్నుల బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజీ వగైరాలు వేరుగా నిర్ణయింపను. మా మందుల బాపితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. యువశ్రేయశ్రమం, సం. 41 ఆచారపుకవిధి, మద్రాసు. తంజిలడ్రస్:-పండిట్, మదరాసు.

కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

సిన్నలు మొదలు పయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

550-800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినవి.

లక్ష్మీ సరిహంజీవ్య సోమవారచేట, కూర్మజిల్లా.

2. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనవి. చురల దడనుబుడ్డను పంపకోరడం.

బాలరామచార్య, శివసాహు, చిక్కడి బెత్తగామ.

3. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు శబ్దములకు మిక్కిలి ఉపయోగించినవి. 6 బుడ్డు వెంటనే పంపకోరడం.

ఎన్. అచ్చయ్య, మూలపూర్వపు కిత్తిగనపాళ్ళి, బెంగళూరు.

4. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు విద్యార్థులకు, శ్మయవాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పిల్లలకును మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సంజీవ.

20 దినములకు సరిపోవు బొషధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

ప్రాంతి ఆశ్రమ, సం. 881 తంజిలడ్రస్ మద్రాసు. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసునుండి పంపబడవు.

వాశపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శీతారామన వైద్యశాల మైసూరు. (1)

801-594

బొంబాయి శాసనసభ

నేటికి న చ ర్య

డిసెంబరు 9:- 118, 119 క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ క్రింద నిందితులగు వాతలలో కలుబోర్డు లందు నోటరీలుగ నుండగు దదనియు, స్పెషల్ సర్జిసుగా నున్నంతకాలము న్యాయవాదులు టీకురులు నుండి నన్ను నిర్దు రెండు సవరణలు ప్రాసీక్యూటరులనాసవరణలుబిల్లునం దుం జింపబడెను. ప్రమాదికరులగు ధూర్తులపై ప్రయోగింపబడవలసిన యీకెన్ససుల ప్రస్తుతము న్యాయాధికారులచే సామ్యులమీదను మానసియులమీదను ప్రయోగింపబడుచున్న వనియు, ఆసవరణ సంగీకరించుట యపాయకరమనియు న్యాయవాదులగు సభ్యులు ప్రతిపాదించు నుపన్యసిచిరి. మొదటి సభ షోకునకుబెట్టుగా సోడిపోయెను. రెండవసవరణ ఆమోదింపబడెను. ఇంక ను కొన్ని సవరణలపై చర్చ జరిగిన తరువాత సభ ఆగిపోయెను. తిరిగి సోమవారము గుండును.

"రెడ్ క్రాస్" వారము

గార్నరుగారు ప్రారంభించిరి

బొంబాయి, డిసెంబరు 9:- బొంబాయియందు "రెడ్ క్రాస్" వారము నువ్వైభరముగ ప్రారంభింపబడెను. ప్రారంభోత్సవము గార్నరుగారు సలిపిరి. "రెడ్ క్రాస్" మైదాన మం తయు "రెడ్ క్రాసులచేతను, విచిత్రములగు పుష్పములతోను అలంకరింపబడినవి. పరివిధములగు వస్తువులు అమ్మబడుచున్న యవి. ఎచ్చట చూచిన రాత్రి దీపాళియయ్యై చూపబడును. దూరకేశములనుండి గూడ జనులనేకమంది వేడుక తిలకించుటకై వచ్చుచున్నారు.

చార్లసు డబ్లియు. బ్లెఫ్ గారు

బర్లవాను ఆస్పత్రిలో చనిపోయిరి

బర్లవాన్, డిసెంబరు 10:- ప్రపంచమునంతయు పాద చార్లెస్ తిరుగవలయునని సింగపూరినుండి మే 20 వ తారీఖున బయలుదేరి బర్లవానునకు చార్లసు డబ్లియు. బ్లెఫ్ గారు వచ్చి యుండిరి. నిన్నటిరాత్రి బర్లవాన్ ప్రాసీజరు ఆస్పత్రిలో గారు పరత్యాగతు లైరి.

కలకత్తా వార్తలు

గార్నరుగారి రాక

డిసెంబరు 9:- నేటియందనుము భరణిపురమునుండి గవర్నరుగారు కలకత్తాకు వచ్చిరి.

నగరజనాలోగ్యము

డిసెంబరు రెండవ తేదీలో సంక్రమణ వారమున 458 మరణములు జరిగినట్లు చెనె. 14 మరణములు స్పృహకలులవలనను, 14 ఇన్ఫ్యుయెంజనులగు 3 తిరిగెను.

ప్రభుత్వభవనవార్తలు

డిసెంబరు 10:- 975 ఏకప్రస్ ఆధికారి జెఫ్ జాన్ గారు, బర్లియేకునదంబులను వైస్రాయి గారిభవనమున వారితో నిం దారగించిరి.

వైస్రాయిగారు నైసికకాళాకాన్యదశ్విగారితో రోషివా రాక్షబ్బు ప్రారంభోత్సవము జరిపబోయియుండిరి. అచ్చట కల్బు ప్రాంతములందు క్రికెటు ఆటలనూడ వారు తిలకించిరి.

ఇంచీకేపు దంపతులతో శుభాక్షిపాము వైస్రాయిగారు వారిసతిమణి యు ఉపాహారము కైసెరి.

సర్ థానును సి. ఆటుగాను, ఆల్బెగండ్లరు ముక్ర గారును వైస్రాయిగారిభవనమున వైస్రాయిగారితో విందార గించిరి.

వైస్రాయిగారు పాట్నాగుండా కలకత్తాకు పయనమైపో యిరి. కలకత్తాకు మరల వచ్చినతరువాత సామ్రాజి గౌరవాధ్య మొకవిందు చేయనున్నారు.

రాయ్ రాధాచరణచౌల్ బహదూర్ గారు

కీర్తిశేషు లైరి

కలకత్తా, డిసెంబరు 9:- కీర్తిశేషు రాయ్ రాధాచరణచౌల్ గారు 57 సంవత్సరముల వయసున పరలోకమున లైరి. హిందూ పేటియటు పుత్రికను ప్రాంబించి చార్తా పుత్రికా కీతామముడని పేరెన్నిక గాంచిన శ్రీరాధాచౌల్ గారు మృతులు. 34 సంవత్సరములు పీఠ కలకత్తా గవనాలక సభ్యులుగా నుండిరి. ఇతను ఇతర గౌరవనీయులు లగు సంఘ ములందు సభ్యులుగా నుండి గత ఎన్నికలందు శాసనసభకు గూడ నెన్నుకొనబడి యుండిరి.

ఆంధ్ర ప్రభావ్యము

శ్రీరామానుజాలవారి బ్రహ్మసూత్ర భావ్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న వాచస్పతిశ్రీమాణి. కందాడై. శేషచార్యులవారిచే రచియింపబడినది.

మొదటివాల్సము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0.

రెండవ వాల్సము (ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయములు) 8-0-0.

తెనిగించిన పద్యము:—ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీరామానుజ భావ్యముసారము ప్రతిపదార్థము తాత్పర్యము (తెనుగున) శ్రీభావ్యము (ఇందు ఇంకా సమాధాన సంశయ పూర్వకము సిద్ధాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగా జూపింపబడినవి.) అచ్చటచ్చట ప్రతిప్రకాశక యందలి విశేషములు నియమించి. లఘుపూర్వ పక్ష లఘుసిద్ధాంత మహాపూర్వపక్ష మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదములన్నియును చదువరులకు వేదాంత విచారమునం దభిరుచిని గలుగజేయు రీతిని యుక్త ప్రత్యుత్తర రూపముగ గలబఱప బడినవి.

శ్రీరామానుజ జీయర్ స్వామివారును, మైసూరు నందండు పరకాల వరము జీయర్ స్వామివారును, శ్రీరంగము శ్రీరంగ శారాయణ మఠము జీయర్ స్వామివారును ఈ గ్రంథమును భగవదామానుజ విరచిత శ్రీభావ్యమునకు సరియైనదియు, మహాభిరుచుగ తెనుగును గాను తెలుపుచు వంగీకార పత్రములను కృపచేసిరి. (859)

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షరశాలా,

88. ఏడుభావలక్ష్మి, మద్రాస్

క్రొత్త రకం

సెల్ ఫిల్లింగు

ఫవుంటే వేనాలు

2 రూపాయలు

వర్తకులకు 1డజను మీద, 25%

కమిషన్ యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మైలాపూరు

మద్రాసు.

ముఖ్యగవనిపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేదీ నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్త సూటికల్

వర్క్సు

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు

(388)

బొంబాయి నెం 18.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,

పోస్ట్ బాక్సు: కాకినాడ.

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి లేఖ

7 వ తేదీని హిందూపత్రిక వ్రాసిన విమర్శకు

ప్రత్యుత్తరము

హిందూ పత్రికా సంపాదకులకు, ఆయ్యా! నరయొక కోణమునుండి అను కీర్తికితో మీరు 7 వ తేదీని ప్రకటించిన ప్రధానవాగ్దానమున “కాననోల్లంఘన సంఘమువారు బాల్గోలీ తీర్మానములను నిరసించిరి అని నేను చేసిన విమర్శకు మీరు వుచు చూపుచుని మీరు నన్ను దేసింది వ్రాసితిరి. మీరు సంఘ నివేదికనుండి 46-70 వాక్యములను చూడవలెను.

76 వ వాక్యము

“కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు కడపటిసారి మార్గొననున్న పుడు బాల్గోలీ తీర్మానము లకిదిని హతాత్తుగా నిరోధించెను అట్లు నిరోధించుటకు బలమైనకాణములు కలవనే అంగీకరిం కము స్వల్పతరచుకమున ప్రయత్నములను మరల కొత్తగా మొదలుపెట్టవలె ననియే తెలిసిరి. అట్లు మొదలుపెట్టెను రెం డవసారిగూడ అతడు ప్రయత్నమంతయు పూర్తిచేసికొని కడపటిసారి మార్గొన దలచుచున్న అంతలో ఏమూలనో ఎవ్వరో ఏదోద్రవ్యమునోచేసిచో మరల నతని నిరోధింపరను ధైర్యమున కవకాశమును కలిగింపలేదు.”

అని యీవాక్యమున సంఘమువారు తమ అభిప్రాయము ను వెల్లడించిరి. అనగా కాననోల్లంఘనము జరుపరలదని కాంగ్రెసు సంఘమువారు బాల్గోలీలో తీర్మానము జామోదించుటకు బలవంతములను సహేతుకములునగు కారణములున్నను కడపటి సారి అనవాయ యోధులు మార్గొననున్న తరుణమున నట్టి ఉత్తరపు నిచ్చుట యుచితము గాదనియే ఆ వాక్యమువలన బోధపడుచున్నది. హరిజం అని ప్రచారకుడు మరల పనిమొదలు పెట్టరలెను. అట్లు మొదలుపెట్టెను అతడు రెండవసారి మార్గొన సిద్ధమైవుడు గూడ లొలిసారి వలె నే నిరోధిం పరను నమ్మక మేమియును లేదనియు అతిశయ మగు దేశము నందేమూలనో ఎవరో మతిచేడి ఏదోద్రవ్యమునో చేసింత మౌతమున నట్టి ఉత్తరపు నిచ్చుటాదనియు గూడ దానివలన తెలుచున్నది. ఆ విషయము చోచారాలలో జరిగిన దోడ్పట్ట మనియే స్పష్టించుచున్నది. చోచారాలలో కొందరు 23 మంది కానిస్టేబులను యిద్దరు గబ్బు యిచ్చుకొనిన కఠించి పోలీసు సేవనుకు తగులబెట్టిరి. అందువలననే గాంధీ మహాత్ముడు కాననోల్లంఘనమును ప్రారంభింపగూడ దనెను. గాననే బాల్గోలీలో నా తీర్మాన మజామోదంబుడెను. అట్టి తీర్మానమును గూర్చి కాననోల్లంఘనసంఘము వారిట్టి అభిప్రాయము నొసంగిరి. ఈరీతిగా దోడ్పట్ట రాహిత్య మను ప్రధాన సిద్ధాంతముకే భంగము కలిగిన సం దర్భమున కాగ్య సంఘమువారు చేసిన బాల్గోలీ తీర్మానమును గూర్చియే కాననోల్లంఘనసంఘమువారిట్టి అభిప్రాయము లనిచ్చి నపుడు వారి విమర్శ తురిచుతీత మైనదనియే చెప్పవలసి కచ్చును. దీనినిగూర్చియే ఢిల్లీలో ఫిబ్రవరి 24-25 తేదీలలో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభలోగూడ కానన సభలకు వెళ్లగోరు మహారాష్ట్ర నాయకులు కొందరు మహాత్ము నాడేసింది. దీనినిగూర్చియే అపుడు చెరసాలలో నున్న నాయకులు కొందరు (ఇప్పుడు చెరసాలనుండి చదలబడి కాననసభలకు వెళ్లరలెనని కోరుచున్నవారు) గూడ ఆడేసింపుచు ఢిల్లీసభకు ఆతేదీలను లేఖలను వ్రాసిరి. దేశబంధు దాసు వండిత నేహూగార్లుగూడ బాల్గోలీ తీర్మానముల నాడే పించుచు లేఖలను వ్రాసిరి. ఆ సంగతి పత్రికలలో నపుడే ప్రక టింపబడెనుగాన నేనిపుడు, కొత్తగా నెట్టిరహస్యమును బయట పెట్టుచులేదుగాన ఆ విషయమున మహాత్ముడు దాసు నేహూ గార్లతో నేకీభవంపలేదు.

“బాల్గోలీ తీర్మానములు జరిగిన పిమ్మట 15 రోజులకు ఢిల్లీలో జరిగిన స్థాయిసంఘసభలో కొన్ని సదుపాయములు చేయబడెను గాని నిర్మాణవిధానమును సాగించుటకు చాలినంత ఉత్సాహంతోచేకముల నా సదుపాయములు గూడ కలిగింపజాలకపోయెను.” అని గూడ ఆవాక్యమునందే కాననోల్లంఘనసంఘమువారు వ్రాసిరి. తాత్కాలికముగ విర మింపుదని జాయకు దాజ్ఞాపించినంతమాత్రముననే ప్రచారకుడు నిరత్యాహమును చెందువాడైనచో నిజముగా కాననోల్లంఘన మానే వ్యష్టితో సమష్టితో ప్రారంభించి యున్నయెవల పంజాబులో ఆకాలిసోదరు లనభవించిన ఘోరదాడుణవాధుల నన్నిటిని ప్రచారకు డనుభవంపరనియుండును గదా అట్టిరీతిలో ముత్ర మత డెట్లు ప్రకోత్సాహముల నిలుపున గలుగునో తెలియకున్నది. అట్టి బాధలకు కొంచెమైన జాతక తమ ధైర్య

వైర్యముల నభిల ప్రపంచమునకు వెల్లడింప గలిగిన ఆకాలి యోధులవలె నిరత్యాహించు ప్రచారకు డొనరింపజాలడా? కాననోల్లంఘన సంఘమువారు ముత్రము బాల్గోలీ తీర్మానము లను నిరసించుటయేగాక బాల్గోలీ తీర్మానముల వలన కలిగిన ఆర్థమును తొలగించుటకు ఢిల్లీ తీర్మానములు పైరము పనిచేయు జాలకపోయె నని కూడ వ్రాసిరిని మీరు తెలుసు కాలదు.

40-వ వాక్యము

“అహమదాబాదులో జరిగిన తేలియమునకు సభలో స్థిరపరచబడిన సిద్ధాంతమును నిర్ధానమును గూడ బాల్గోలీ తీర్మానములు పూర్తిగా మార్చివేసెను. అందు వలన ఆ బాధువులై యున్న దేశీయుల కల్వ ధికమగు జాతాభంగముకలిగినదని.” కా! సంఘమువారివాక్యమున వివరించిరి. తేలియము ఆకాభంగమును వెల్లడించినంతమాత్రమున నది నిరసించుట కావలదని హిందూపత్రికలో మీరు చూపించితిరి సరే దానికి నేనంగీకరించితినిగాని “బాల్గోలీ తీర్మానముల వలన అహమదాబాదులో స్థిరపరచబడిన సిద్ధాంతమును నిర్ధా నమునకుగూడ భంగము కలిగింది. అందువల ప్రజలకు నిరు త్యాహముకలిగినది. ఆ నిరత్యాహమును తొలగించుటకు ఢిల్లీ తీర్మానములు గూడ చాలియుండలేదు.” అని కా! సంఘమువారు వ్యవస్థముగా వ్రాసినయెడల నిరసనమని మీరొప్పుకొనవలదురా? ఆ విషయములే నిజమైనచో గాను బాల్గోలీ తీర్మానములను నిరసించుట వ్యాచమేమనెను. వారిట్లు నిరసించుట కధికారము కలదు. అట్లు నిరసించుట వారి ముఖ్యకర్తవ్య మని గూడ నేను తెలిపెదను. కాని అనవాయోధులమౌనాంత విధానముల కెట్టి భంగమును కలుగనపుడును, బాల్గోలీ తీర్మాన ములను సరిగా చదువక అభాషను సమర్థమునును సరేగా గ్రహింపకపోవుటచే నట్టివారుమాత్రమే కొందరు కాననసంఘము వారి ఎవరు ఆ కాభంగము ను వెల్లడించి యుండి నను బాల్గోలీ తీర్మానములను నిరసించుట కాగ్యము ముగాదని మీరుగూడ నంగీకరింతునియే నేను తలచెదను ఆకాభంగము నొందినవారు! పరబాటు అభిప్రాయమునకు పాలై రనియే వానవ్యక్తము. బాల్గోలీతీర్మానములు తాత్కాలికములు ఆపెంటనే మొదటి స్థాయిసంఘసభ జరుగుచును. మౌనమే అని అవలంబింపండుని బాల్గోలీ తీర్మానములలో 10 వ ఉప వాక్యమువలననే స్పష్టమగుచున్నది.

“ప్రత్యేకముగ జనపబుడెడు స్థాయిసంఘ సమావేశము జరుగుచునంతమౌతమే యీతీర్మానము లనుబలంపండును. పిమ్మట స్థాయిసంఘమువారిచే నామోదించబడినచో అమలునా నుండును. కాగ్యదర్శి మాకే ఆజ్ఞులభూనగాకతో నాలాించింది సాధ్యమగునంతతవ్వరలో స్థాయిసంఘసభను జనపవలెను” అని దానియందు వివరింపబడెను.

బాల్గోలీ తీర్మానములు జరిగిన 12 దినములలోపుననే ఢిల్లీలో స్థాయిసంఘ సభ జరిగినది. బాల్గోలీలో నిలువబడిన కార్యములు మరల ఆచరణలోనికి తేలడెను. సిద్ధాంతమున కణు ముత్రమైన భంగము కలుగలేదని బాల్గోలీ తీర్మానములు జరిగిన వెంటనే గాంధీమహాత్ముడు యంగు యిండియా కేంద్రక ప్రా సెను. అట్లేచో బాల్గోలీతీర్మానములకు గాంధీమహాత్ముడేవాక్య డని నిర్ణయించితిర్మానములను నిరసించబోవుచు ఢిల్లీయందును నన్నిటిని కా! సంఘమువారు లాలోచించుట విధి గురునా తెలు? దీని నిమిత్తమే యంగు యిండియాను మార్చి 4 వ తేదీ తేలి నునేను మేల్కొంటిని. గాంధీమహాత్ముడు తెలిపిన సమాధాన మును చూచినపిమ్మట గూడ దానిని తిరస్కరించి యట్టి అభి ప్రాయము నిచ్చుటకు కా! సంఘమువారికి ఆధికారము కలదు. కాని బ్రిటడు కేటసాలలో నున్నపుడు అతడా ప్రత్యేక విషయ మును గూర్చి తెలిపిన సమాధానమును ఆలోచింపకండనే ఆత నిని నేరము నారోపించ నూడదనట ఎల్లరంగిన ప్రభుడు ప్రధానమౌతమగుటచే నావిమర్శ కదియే అధారమని మీరు గూడ నంగీకరింపవలెను.

నేను, మొదట 40-70 వాక్యములను చదివెయే వాల్గోలీ విమర్శ వ్రాశిని. మీరెప్పుడు చాలి పిమ్మట నే నెప్పుడు వ్రాసు బాటుబడితి నేమో ని తెలుసు వాక్యములను చదియు ప్రచార కచదివెతినిగాని నేను చేసిన విమర్శ సమయమునకు నమ్మకము నాకు పూర్తిగా కలిగినది. దాని ఆకాభంగమును నిర్ణయించు భారమును పత్రికాపాతకులకే వదలెదను.

14th Dec. P. M. 14th Dec
SHAFFER'S
WINTER'S SALE
B.A.
The Students Govt. Arts College
In
The Chintamani Library, Rajahmundry
Rates of Admission
Rs. 2/- to 10/-, 0 3-0
R. SUBBA RAO
Hon' Secy

సి. విజయ భాషువాచారి గారి ఉపన్యాసము

విచారణసంఘమువారికి వందనము

నీవేది మునందలి ముఖ్య విషయములను నందేహించక
విచారణ సంఘమువారి కిద్దాంతిహల విషయమై కొంచెములో
చించెదమా. రాష్ట్రీయసామ్రాజ్య కాసనభలకు అధిక సుఖ్యా
కు లగు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట సాధ్యమను వాదమును అంగీక
రించెదము. దేశమునకు అపాయకరమగు ప్రతిరోధానస్థ సంభ
వించుచున్నదను వాదమునకుడ అంగీకరించెదము. సమష్టికాస
నోల్లంఘనమును అనుజనం దుంచినగాని ప్రజాసామాన్యమునందు
ఉత్సాహము కలగ దని తోచుచున్నది. కాని విచారణసంఘ
మువారు సాత్త్వికమును పరిశీలించి కాసనోల్లంఘనము పనికిరాదని
తీర్మానించిరి. ఇందులకు ప్రతికాసన సభలప్రవేశించవలయు
నని వారనూచించిరి. ఎన్నియో కారణములవల్ల దేశము ప్రతిరో
ధకాకస్థయం దున్నదనియు కాల్గెనువారు సరియగు మార్గము
ను చూడవలయునను విషయములను కూడ అంగీకరించెదము.
ఇట్టి పరిస్థితులలో విచారణసంఘమువారి దిచ్చినసలహాయము క్రమై
నదా ఆశ విషయమై ఆలోచించవలెను. కాసనసభల ప్రవేశించు
టచే కలగులాభములను గమనించెదము. కాసన సభ
లకు అధ్యర్థులగు నిలిచెద మనియు, కాసనసభలను స్వాధీన
పరచుకొనెద మనియు మీరు మాట్లాడుచున్నారు. ఎన్నికలకు
సంబంధించిన నిబంధనలు కొన్ని యున్నవిగా. ఈ నిబంధన
లను మార్చుటకు ప్రస్తుతమున్న కాసనసభలకు అధికారము గల
దు. అనవాయవాదము కాసనసభల ప్రవేశంప తీర్మానించిన
ప్రభుత్వమువారికి తెలియగనే వారు ఈ నిబంధనలను ఒక దిన
ములోనే తగు విధమున సవరించెదరు.

ఇంత ఎందులకు ? సంస్కరణచట్టమునే పార్లమెంటు వారు ఒక్క సమావేశమునందు మార్చినప్పుడు, కావున కానన కథలు ప్రవేశించుట కలన కలుగులాభముల విషయమై ఆలోచించునపుడు సంస్కరణచట్టమును మార్చుటకు పార్లమెంటు వారికి అధికార మున్నదను విషయమును నిబంధనలను మార్చుటకు కాననకథలకు అధికారమున్నదను విషయమును మనము గమనింపవలెను. కానన కథల ప్రవేశించుట నిరర్థకమే కాక తుంటితన మగును. మనపక్షమునకుచేరవారు కాననకథయందు అధికసంఖ్యాకులగు నుండుదు రనియే తలచెదము. వారు చేయవలసినపని యేమి? కాననకథలకల్ల సంపూర్ణముగు లాభము కలుగునట్లు వారు కృషి సజ్జపవలయు నని విచారణసంఘమువారు సలహా ఇయ్యలేదు. పంజాబు ఖిలాఫతు సమస్యల కిరస్కరణ విషయమై వీరు పాటుపడవలయునట. కానన సభా క్యరూపమును సంపూర్ణముగ మార్చవలయునట. లేకున్న వీరు కాననసభలు అంతమొందునట్లు చేతవలయునట. ఎవ్వరికోబడిన అధిక సంఖ్యాకులు చేయవలసిన పని ఇదియే. ప్రభుత్వమును ధ్వంసము చేయుకలిగినది తలచెనము. పిమ్మట మనము చేయవలసిన పనియేమి? ఈ మూడినవిషయలకుండి పలువురుభగవంతునిచిరగాని ఒక్కరును ఈ విషయమై తమ మాధానము చెప్పలేరి. ఈ విషయమై అట్టోల్లంఘన విచారణ సంఘము వారు కొంతమేము ప్రాసంగియైనారు. ప్రభుత్వమువారు నైతికపరిపాలనము నుండునందునిగిరిని వారునూచించిరి. అట్టిసమయములందు కాంగ్రెసువా రెట్లు ప్రవర్తించవలయునో వారు చెప్పలేదు. నైతికపరిపాలనము స్థాపించుటగిరిని నేను గట్టిగ చెప్పుచున్నాను. ప్లానీయర్లను జరిగినది తెలివలు సంస్కరణకాననము ఆమోదించుటకువలెనని అనుచున రున్నది నైతిక పరిపాలనమా? ఎంతమాత్రము కాదు. గవర్నరుగారు కొంతమందిసభ్యులను తయారించి కాన్సల్టాన్సాక సంఘముయొక్కయు కాననకథయొక్కయు సహాయముతో చట్టముల తేర్చుచు పరిపాలనము కొనసాగించుచున్నారు. ఇకనూడే అట్లేదగుగదయ్యను. నైతికపరిపాలనమునకు

శాసనసభలు అంతమొందవలెను.

కాననసభలు అంత మొందవలయునని నేను కోరుచున్నాను. కాననసభలు నిష్పియోజనములని 1917 వ సంవత్సరమున చెన్నైలో రాష్ట్రీయమహాసభకు అధ్యక్షత వహించినపుడు చెన్నయొంటిని, ఇస్టింగుటను ప్రభువుగారు ఆత్మపక్షంఁ దుపస్యసింప గనే కాననసభలవల్ల గొప్పనష్టము కలుగునని చెప్పియుంటిని. కాననసభలు అంత మొందవలయునని నేను కోరుచున్నాను. కాని స్వయముగ మనము అచటికిపోయి వాటినిధ్వంసముచేయ బ్రయత్నించుట ఆత్మనివాళకరమగు పద్ధతి ఎఱఁగఁజేయుగ నున్న యీసంస్కరణముల నూడఁదెరకవలయునని ఇంగ్లాండునం దలి దైహార్థ్యలు ప్రయత్నించుచున్నారు. సంస్కరణములు పరిక్షామూతములే యని దంకావాల లాయదుబార్జి మంత్రి చెప్పిన విషయమును జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనుచు, దైహార్థ్యలు కాంతిం పజేయుటకై లాయదు బార్జిగారిట్లు చెప్పియుండెరి. సంస్కరణములు పరిక్షామూతములని ప్రధానమంత్రి చెప్పెను. నేను వారికి వారికి కృష్ణరథాపూర్వకంఠనము లర్పించుచున్నాను. అదంబ రముకన్న నిజము శ్రకటించుటవల్ల మిగులభయము కలుగును. మఱుమ కాననసభలను ధ్వంసము చేయవలయునని దైహార్థ్యలు కోరుచున్నారు. మనము కాననసభలు ప్రవేశించి వాటిని ధ్వం సముచేయ బ్రయత్నించిన దైహార్థ్యల కనుకూలముగ ప్రవర్తించిన వారమయ్యెదము. మనచేతిమీదుగ మనము కాననసభలను ధ్వంస ముచేసిన అనర్థము వాటిల్లును. మేము మంచిచేయ ప్రయత్నించుచున్నయొక దేవు కమనస్కంకల్పము లన్నియు కృతయుద్ధ్య ననియు నిరంకుశాధికారవర్ధమువారు అమాయకులునలె చెప్పుకొ నెదరు. “భారతీయులను చూడుడు! లాభకరమగు సంస్కరణము లియ్యగలవారు వాటిని ధ్వంసముచేసిపెట్టివారు. అని దైహార్థ్యలు చెప్పెదరు. త్రపంచము నిరంకుశాధికారవర్ధమువారిపట్లను దైహార్థ్యలపట్లను సానుభూతి ప్రకటించును. వారిచేతియందలితిజబామ్మ లకలె మీరు ఆడెదరా! మేము భారతీయులకు స్వరాజ్యమియ్య కలయునని తలంచుతిమిగాని మాసంస్కృత్యములు కొనసాగుటకు వా రెవ కాళమియ్యలేదని చెప్పుటకు విలక్షణము మఱుమ ప్రవర్తించుడదు. మరణ్యములకల న హింసించుట చేతి ను వక్రమతబోధకులను సజీవముగ కాల్పుట చేతను కృత్రిమమతములు ఆచరణలోనికి వచ్చునని మీకందరకు తెలియును. వారి వివేకశీఘ్రములు, అనుభవయోగ్యము లగుట వారు అత్యవసాన సభిలమించెదరు. వారిని మీరు ఉన్నతస్థితికి తెచ్చెదగు. వారి సిద్ధాంతములను మహాశ్రవాద మని అడరించెదరు. ఆ దైహార్థ్యలు వారిలో సహకారముచేయు ఎంత వాదులను దేశమునకై ప్రాణముల నిర్మించుభక్తులెవలె గౌరవించెదరు. కావుననే నేని తీర్మానము తెలివిమూలినదని చెప్పుచున్నాను.

శాసనసభలలో ప్రవేశించి చాటిని భుజ్యముగావించుటలను
చుట ఆత్మవివాహశరము. కావున దానికి దానిని వదలివేయువని
నేను చెప్పెదను. మరియుక అపాయము కలదు. మీ రందు ప్రవ
ేశించగనే మితవాదులును అధికారవర్గమును ఒకపక్షముగ చేరి
కుట్రపన్నుట కారంభించెదరు. మితవాదులకును బాతీయవాదు
లకును మధ్యవర్తకముగనుండి సంసరణములయొక్క దున్నులను
లను గ్రహించిన మితవాదులునుసహితము అధికారవర్గముతో ఏకీభ
వించెదరు. అప్పుడు అధికారవర్గమును మితవాదులు కలసి ప్ర
పంచమునందు ఆపవించితలుగ పరిగణింపబడెదరు. మీరు శాసన
సభలు ప్రవేశించి అసహాయవాదమునకు గడంకుటవలన కలుగు
ఫలిత మిదియే.

ఈ సమస్యకు మరియొక దృష్టితో దౌచించి చూడుడు. రెండు సంవత్సరముల క్రిందనే అమృత సరమున ఈ సంస్కరణ ములు జరిగి పూర్ణములైన అసంక్లష్టికములును, నిర్వ్యాధిగాక రములును అని తీర్మానించినాంటిమి రెండు సంవత్సరములు ఈ సంస్కరణములు జరుగఁగిండుచుంట్లన వాటిరలన కలుగుచున్నవి

తెలుగులకు వాడే తెలిసికొనగలిగియు, శ్రమశ్శ్రమచారు అనేక పేర్లు పెట్టి ముఖ్యాధికారములనన్నిటిని తమచేతియందుంచుకొనిన దా వ్యయమును గురించి మీరు తెలిసియేర్చుచుండి. క్రిందటి మాధ్విలో ఆదాయవ్యయపట్టి చక్కనమయమున మనచేతియలభావములను మీరు గమనిచియేర్చుందురు బాంధాదులు సంయక్తరాష్ట్రముల వైనను సంగయక్త రాష్ట్రములు ముదానువైనచే మదానుబాంధాదుల వైనను దాడవైనను. మెట్లను ప్రభు నిర్ణయమువలన రాష్ట్రములకు అర్హింపగదళ సంభవించెను. వాలుగు రాష్ట్రములకు సింజిల్లు కట్టబడినైను. ఈ రాష్ట్రములన్నియును అర్హింపగదళము కుడము గూర్చి మొదలెట్టుకొను చుండెను. ఈ విషయము మీరందరకు తెలిసినదే. వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

స్వ రాజ్యనిర్వచనము

అభ్యుదయమునకు నుపాధాయులు స్వరాజ్య పథమును నిర్వచించుట అవసరమని ఏల తలంపలేదో మిమ్మును నిత్రుడడిగెదను. స్వరాజ్యస్వరూపము ఎట్టిదైనను దానినిగూర్చి ఆలోచించుట ప్రతి మానవుని ధర్మము. భేదోపాయముచే పరిపాలనము చేయుచున్నంత కాలము భారతదేశము సంయుక్తరాష్ట్రాలత్ర్యక్షరీపాలనము పొందబాల దని ప్రపంచ చారిత్రము నెఱిగినవారికందరకు తెలియును. హిందూమతాచ్యుదియ మైత్రినిన్ని హిందుకిక్కు మైత్రినిన్ని మనము కలుకజేయవచ్చును గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు కాసనములు చేయునట్టియు పన్ను విధించునట్టియు అధికారమునుండి జాతిప్రాతినిధ్య మున్నంతటకా భారతదేశమునకు సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము రాజ్యాలము ప్రతిరాష్ట్రమునకు లెగని ఆక గలదు. సంస్కరణములవలన రాష్ట్రములకు పరస్పరము అనూయి జనించెను. అందువలన భాంభాయి మద్రాసులకును మద్రాసు బెంగాలు సంయుక్త రాష్ట్రములకును అధికవిషయములందు అనూయత జనించెను. ఇదియే సంస్కరణములవలన మనకు కలిగిన భూరచున్నలితము. సంస్కరణములకు హస్తావకము లిశ్యవలసినజే. వోట్ల ఇవ్వని కోరక దానిని దానికి వదలివేయువలసినదే ప్రభుప్రయత్నము నందు విజయము కాంచితిమి. కదవిన ఎన్నికలలో నూటికి 30 మందివాప్సన మూత్రమే వోట్ల నిచ్చిరి. కాననసభలు ఖాళీగలేవు. ప్రపంచమునం దేదైనను సుపూర్ణముగ దోషరహితముగ నుండుట అసంభవము. చెడు మంచి ప్రపంచమునందు కలసి యుండుటచే వోట్ల నిచ్చుటకు కొందరు సంసిద్ధులైయుండుట సహజము కొందరు అభ్యర్థులుగనుండుటకూడ సహజము ఏనయమునందైనను నరే కాంగ్రెసు ఉత్తరవు అనుసరించి భారతదేశమునందలిప్రతి పురుషుడు స్త్రీ ప్రవర్తించెదరని నమ్ముటకు వీలులేదని చెప్పుచున్నాను. అందులకు మీరు నన్ను తుమించవలెను. ఈవిషయమును గమనించవలెను మీరుసంకయము పడగూడదు. అభ్యర్థము చెందగూడదు.

కావున ఆజ్ఞో లంఘనవిచారణసంఘమువారు ప్రకటించిన సలహా నిరర్థకమైనది అందునట్లు ఎట్టిలాభముకలూగదు. ఈతీర్మానమును మీరు ఆహ్వాదించిన దేశమునకై సర్వస్వమును అర్పించినవారనకీర్తిని అధికారార్థమునకు మీరు కలుగజేసెదరు. ఇట్లు ఎన్నడు జరిగి యుండలేదు. ఇట్టి ప్రయత్నములవలన స్వాతంత్ర్య వచ్చినట్లు ప్రపంచచరిత్రముండి యొక్క సిద్ధాంతమైనను మాపగలరా? ఇది పార్శ్వ లాగాతి పద్ధతికి కొంచెము బోలియున్నదిగాని పార్శ్వ లాప్రశస్త్యములు రాజకీయస్వాతంత్ర్యనిధిని కలుగజేయలేదు. రాజకీయవిధానము భక్తిమైన అధికారార్థమువారు పరిపాలనము కొనసాగించవలయు. అయినను రాష్ట్రములకు వరసవర ఆనాయకలుగజేయు నీపద్ధతి బలపడునట్లు వివేకహీనులమై మనము ప్రకర్తించుచున్నాము. ధర్మముపై ఆధారపడిన ఒకేటేవిధమగు ప్రభుత్వమును సత్స్వభావుడగు ప్రతిపాదుడును ఆశించును. అందులకు రాష్ట్రీయపద్ధతికి ప్రమాదగూడదు. ఒక్క కేంద్ర ప్రభుత్వ ముండవలెకాదు.

మరియొక విషయము: నిరాకరణవాదులు ఈ త్రేషములను పొందవలసినదే గంభవించినది. ప్రవా సామాన్యము నందు బా వో ద్రే క ము ను క లు గ జే యు ట తు నునము కొంత పనిచేయవలెను. మన మిత్రులు పోక్ష పెర్వాని గార్లును మరికొందరున్న ఇట్టి అభిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ఇతర ప్రభుత్వములములను పెదతుకొనునట్లు చేయు నివాహా ప్రాయములకు గడంగుటలకు లాభములేదు. కాననగభలం ప్రవేశించి ప్రతిష్ఠంభనములు చేసినంత మాత్రమున ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యమిచ్చరు. వారిష్టమునచ్చి ఇచ్చునప్పటికి చాలకాలము పట్టును. ఈద్వీకాల పరిధియు మన మేమిచేయవలెను. మీహోద్యములేకయే ప్రభుత్వముకొన సాగుచుండగలదు. కానన గభులు లేకుండగనే వారు ప్రభుత్వము చేయగలరు. పార్లమెంటు లేకుండగనే ప్రభుత్వము చేయగలనని ఈ సభ్యులే ఇటలీనాయకుడు చెప్పెను. కాంపెలు ఏమి చేసినది మీకు తెలియును. పార్లమెంటు లేకుండనే ప్రభుత్వముచేయ సామర్థ్యమున్నపుడు మీరొక పార్లమెంటును కల్పనముచేసితిరని

పి. సూర్యనారాయణరాజు,
వాడితంపున సీదవర

రంపవీరూరి

6-వ తేదీ పోరాటము

చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు డిసెంబరు 11 వ తేదీని చేసిన ప్రకటనము
మనస్థములోనున్న సేనానిదొరతనమువారి కిటుల వ్రాసెను

జాను, చార్లెస్, నుజేదాబ్ రామనాథులు, జమాదారు
వేలూకాసురు, జమాదారు నుజుమాచంద్రగార్లును 28 కంపెనీలకు
చేరి 68 మంది నానకవిమందు ఉద్యోగులను 6 వ తేదీ
సాయంత్రము 4-15 గంటలకు కృష్ణదేవిపేటనుండి మోటారు
లారీలలో బయలుదేరి 4-45 గంటలకు అనగా మరియొక ఆర
గంటకు గొలుగొండ చేరి. ఆటనుండి ధారులుటము కొండకు
వెళ్లిరి. ఆ కొండపై నొక దేవాలయమున్నది. అదైవమే రాజు
గారికి యిష్టమైనదనియు రాజుగారి రచటనే తరుచు పూజ
చేయుచుండుననియు తెలియుచున్నది. పిత్తూరిదారులు చాల
సారు లాదేవాలయమునకు వెళ్లియుండిరి. తెల్లవారు సరికి
పోలీసులకు లాగుడికి పోయి మాడగా అటు కొద్ది కాలము
క్రిత మే కంటచేసికొట్టుకొందగు నివసించుటలు తురు కనబడెను.
గతము సాయంత్రము పిత్తూరిదారులు నిత్యుగ్ధ వంకరు
వెల్లిగని ఒక బాసపును గుడిసెదకు వచ్చి అపుడే తెలిపెను.
నిత్యుగ్ధుడు వెల్లి ఆరుగగా గతరాత్రి పిత్తూరిదారులు నిత్యుగ్ధ
కొక మైలుదూరమున నున్న రామనపాలెములోనే యుండి
నట్లు తెలిపెను.

రామనపాలెముకు జానుగారు వెల్లి అనుగగా అగంట
కుమందు రాజుగారును తక్కిన పిత్తూరిదారులను రామన
పాలెమునుండి వెద్దగడ్డ పాలెమువంకు వెళ్లినది తెలిసినది. ఆ
గ్రామమునకు అమైలు దూరములోవున్న ప్రదేశము గమనించు
గనేయున్నదిగాని కేలు ఎత్తుగా వెలియుచున్నది. చింతల
తోపులు విస్తారముగా నుండెను గాన మరుగు విస్తారముగానే
యున్నది. ఆ అరమైలుదూరముగానే అచట చెట్లు చేపలు లేవు.
కాన ముత్యలేవు. పోలీసునే ఆ వెల్లిదీపులను చేరగానే
పిత్తూరిదారుల చేతులు పోలీసులను చూచిరి. వారు గ్రామము
నకు కుడిచక్కున నుపాలములో నుండి పోలీసులపై తుపా
కులను కాల్చిరి. వెంటనే మొదటిదారులలో నున్న పోలీసులు
గూడ తుపాకులను గాల్చిరి. చాలమంది పిత్తూరిదారులు
కొండ ప్రక్కలందు నిలువబడు నుద్దేశముతో గ్రామమునకు
దూరపు ప్రక్కనుండి పారిపోసాగిరి. వెంటనే పోలీసులందఱును
పిత్తూరి దారుల వెంటబడిరి. పిత్తూరి దారు
లొక గడ్డలోకి పోయి మాయమైరి. మరి అరమైలు మందుకు
వెళ్లిపిచ్చుట పిత్తూరి దారులు ఎదుటనుండియు కుడి
ప్రక్కనుండియు గూడ పోలీసులపై తుపాకులను కాల్చిరి.
పోలీసులు ముందుకు సాగిపోవుచు కుడిప్రక్కనుండి కాల్పులొక
ప్రభుత్వ మిచ్చుటకు కొద్దిమందిమాత్ర మరకు వదిలిరి. ఎదుట
నున్న పిత్తూరిదారుల స్థానమును పోలీసు అగ్రమంపగా
కొనులంట చాలసామగ్రిలను చనిపోయినవారి నొకనిని
వదిలి చాలలోతుగా నున్న యొక గడ్డ (అనగా కొండ ఏరు)
వంచను పారిపోయిరి. ఆ గడ్డ మామట చారిండ్లగా వంకర
టింకరగా పారుచుండెను. పిత్తూరిదారులలో మరికొందరు మా
ఎదుట వెల్లి తియబడిన యొక భూమిని దాటి
చోడిచేసులో చేరుకొనిరి. పోలీసు లప్పటికి కడుకడిగా నొక
మైలుదూరమునందును వారందఱును చాల అలసిపోయిరి.
అంతలో మాకు ఎకమగ్గునుండి పిత్తూరిదారులు తుపాకులను
కాల్చిరి. అచట పిత్తూరిదారులు అన్నట్లు మేచివదిలకు కనిపెట్టిన
లేదు. మాకు వెనుకటివన వారుభాగమున 300 గజముల దూర
మునందున్న ఒకగడ్డలో నుండి పిత్తూరిదారులు తుపాకులను కా
ల్చిరి. అంతట చార్లెస్ గారు కొద్దిదూరితో వెనుకకు పోయి వారి
పై తుపాకులగాల్చిరి. జానుగారు తక్కిన సేనతో ఎదుటనున్న
వారిని కలవడి. అంతకున్నా ము కుడిప్రక్క నున్న పిత్తూరి
దారుల సేనాని వంకర వంకరు తుపాకులను గాల్పుగా
పిత్తూరిదారులు చల్ల విడదగా అచటికి 200 గజము దూరమున
నున్న కొండవంకరు పారిపోయిరి. ఆ కొండను నిట్టమైన అడవి
తో నిండియున్నది గాన పోలీసులుకచ్చి ఆ సంగతి చెప్పిరి.
ఎదుట చోడిచేసులో నున్నవారిపై లూయిగను దళమువారు
గుండ్లను వదలగాపిత్తూరిదారుల తుపాకులను గాల్పువారిద్దఱు
వదిలిరి. ఎడమ ప్రక్కల నున్న పిత్తూరిదారులను గూడ వెదకగొట్టి
చార్లెస్ గారు వచ్చిచేరి. అంతట జానుగారి సర్వసేనతోను
చోడిచేసులో నున్నవారిని తలపడెను. పిత్తూరిదారు లొక్క
వంకరు నవటికి 50 గజముల దూరమునందున్న కొండయెద్దకు
పోయి కొండ దిగువకు చేరి. కాని లూయి ఫిరంగిని నాలుగు

సారులు కాల్పులొక కొయ లటనుండి గూడ పారిపోయి అన్ని
వైపులను అడవిలో నిండిన కొండ చుట్టలలో చేరి.

ఎదుటనున్న పిత్తూరిదారులు కొండదగ్గర బలమైన స్థాన
మున చేరగలుగుటకు కృషి ప్రవృత్తులకే తక్కినవారు ప్రక్కల
నుండియు కనుకనుండియు తలపడుచు మరల పారిపోవుచు
మరల తుపాకులు కాల్పుచు విచ్చిరసమర మొనరించి
గాని పోలీసు దళములు కడగియుముగ నడచుటచే వారియత్న
ము సాగలేదు. కొండ క్రింది యందును జానుగారు దళములను
మరల నాయ త్రవరులొక కొండవంకు నడిపించిరి. కొండ పై
కి కొంతదూరము వెళ్ళుకొని విల్లును అమ్ములను కత్తిరి పట్టుకొని
యున్న కృష్ణదేవిపేట వాస్తవ్యులకు నొల మాలవాడుకనపడెను.
వానిని పోలీసులు పట్టుకొనిరి. కొండపై వెదుకగా పిత్తూరిదారు
లెవరును కనబడలేదు. వారా లోపలనే చీలిపోయి చిన్నచిన్న
గుంపులుగా చేరి వెద్దగడ్డపాలెమునకు రెండు ప్రక్కలనున్న
కొండలపై వెళ్ళి తప్పించుకొని పోయిరిగాన నిక ముందుకు వె
ళ్ళుట లాభకరముగాదని జానుగారు గ్రామమువంకు మరలిరి.
చోడిచేసులో రెండు పోలీసు (కాల్పు) తుపాకులను, 250
బాల్లలందుగుండును, మాడుకత్తులను, నాలుగు గస్తీలను
ఒక గవర్న మెంటు టపాసంచియు కనబడెను. అసంచితో రా
జుగారి స్వంతసామాను లుండెను.

పోలీసులపై పిత్తూరిదారులు విరామము లేకుండ అగ్ని
వర్షమును కురిపించుచుండెను పోలీసులు చిరుతనియక కడుసా
మానులతో క్లాసునియముగా పనిచేసిరి. చార్లెస్ గారును దేకియో
ద్యోగులందఱునుగూడ కలవరము లేకుండ పనిచేయుటవలననే
పోలీసులలో జనవృద్ధ మేమియును కలుగలేదు. మొదటిసంబం
లయి ఫిరంగిని కాల్పునక దానాడు జ్వరముతో బాధపడు
చుండినను ఫిరంగితో మైలుదూరము పరుగెత్తి మరుగు కొండ
మైన లేని బహిరంగ ప్రదేశమున కొయలగుండ్లు తుములముగా
తడుచున్నచోట నేలల ఫిరంగిని కాల్పునని జానుగారు ప్రశం
సించుచు వ్రాసిరి.

స్వీనేగారిదళము

జానుగారి దళమునకును, పిత్తూరిదారులకును జరిగిన పోరు
వృత్తాంతమును విని వెంటనే పిత్తూరిదారులను తరుమరలెనుగాని
అలస్యము చేయునాడని స్వీనేగారు తెలిపినచో నాకు (మ
న్యం ప్రధానసేనాని) తెలిసిరి. నేనును అంగీకరించిరిగాని నేను
కృష్ణదేవిపేటకు వచ్చువరకును ఆగవలెనని తెలిపిరి. నేను
వెంటనే కృష్ణదేవి పేటకు వెళ్లిరిని అంతకు కొద్దిగాముందుగా
నే జానుగారి రచటికి వచ్చిరి. నేను వెల్లి 20 గంటలలో స్వీనే,
కీనీ, నుజేదారు పణిక్క, జమాదారు కేశవనాయుడు, పర
మేశ్వరనాయుడు, సార్లెలు గాడ్సేలుగార్లును 47 గురు నానకవి
మందు వుద్యోగులను మోటారు లారీలలో బయలుదేరిరి. బం
డ్లుమున్నగువానిని గోలుగొండలో వదిలి వారు కాలినడకన ఉ
దయము జానుగారిసేన వెల్లి రావుకు మరల వెల్లి బాగుగా వె
దకిరి. అచటపట్టు సంకమగూడ వెదకిరి గాని గాయములు కలిగి
న వారెవరును కనబడలేదు. ఒక దేశవాళీ తుపాకుయును తెల్లి
గ్రాపు తీగయును మాత్రము దొరికెను. అప్పటికి గంధార్వసమ
యమైనది. పిత్తూరిదారులు కొండపై వెళ్ళి పారిపోయినది తెలి
సినందున ఆకొండవెళ్ళుటకే స్వీనేగారు నిశ్చయించిరి. సగ
ముదూరము ఎక్కువనకి బాగుగా చీకటి క్రమమైనది. కడుకవృ
త్తువైనగాని వారు నడువబాలకుండిరి. సామానులతో కొంచమా
లక్యమైనను వెనుకనుండి రావలెనని కీనీగారితో చెప్పి స్వీనే
గారును తక్కినవారును కొండపై నున్న గొల్లపురముకు
త్రోసికొనిపోయిరి. వారచటికిన మరికొద్దిసేదటికే కీనీగారు
గూడ వచ్చిచేరిరి ఆగ్రామముం దెవ్వరును కనబడలేదు. గుడికల
తలుపులు లిగించబడియుండెను. నుజేదారు పణిక్క, స్వీనేగా
ర్లును ఒక నిపాయియును ఒక గుడికతలపును పగులకొట్టుచుండ
అచడికలోనుండి ఒక వెద్దెల్లి అసిపాయిపై నుండి అరిచేత్తిపై
గొళ్ళతో గీరెను. అది శుభకవనమని నైసిట లుత్సాహముతో
పలికిరి. అచట నాగి తేయాకుపానియమును తయారుచేసి తా
చుందరును దానిని త్రాగి చల్లదొడయుచుగురవకు నచట నుండ
వలెనని స్వీనేగారు నిర్ణయించిరి. చంద్రోదయము కాగానే
వారా గ్రామము నుండి బయలుదేరిరి. గ్రామ

వాసులు గుడికలను వదిలి ఒక కొండ చుట్టలలో
దాగియున్నట్లు వారి కవును తెలిసినది. వారికి ధైర్యము చెప్ప
గా బహుకష్టముమీద నానకవిదులలో కొందరు వచ్చిరిగాని
ఆ వాడుదయును తుపాకుల చప్పుడు వివదగానే రాము
యింద్రును వదిలి పోతిమిగాని తమ కేమియును తెలియదని వాడు
చెప్పిరి. ఆ గ్రామమునుండి రెండుదూరముమాత్రమే గలవు. ఒక
దారిని వెల్లి 20 గంటలలోని యొకొక దారివెల్లి 20 గంటలమున
కును వెళ్లవచ్చును. ఆ వాడుదయును విష్ణవకారు లెవరును
తుపాకులు కాల్పుబడిన వంకనుండి మా గ్రామమునకు. రాలేదు.
ఇది నిశ్చయమని జానపదులు చెప్పిరి. ఎవరో కొందరు కత్తులు
తుపాకులు పట్టుకొని లింగపురము వంకరు పోవుచుండ తన
బాసమాచెని చివర కొకడు చెప్పెను. లింగపురము భారా
కొండలకు చేరుకగా నున్నది. అచటి ప్రదేశము పిత్తూరి దారుల
కనుకూలముగా నున్నది. అచటికి వెల్లి 20 గంటలమున గూడ
చెప్పెను గాన లింగపురము వంకరు వెళ్లవలెనని స్వీనే
గారు నిర్ణయించిరి.

రాత్రి 11 గంటలకు పోలీసులు లింగపురము చేరి. వారు
కడు వినుచుచు కడువరకపు దారిని కొండలను ఎక్కుచు
దిగుచుచాల కష్టపడి లింగపురము చేరిరి. లింగపురములో పురు
షులు మాత్రము కొద్దిమంది యుండిరి. తక్కినవా రందఱును
పారిపోయిరి. వారి నడుగగా పిత్తూరిదారు లచటికి రాలేదనిరి
కాని ఆగ్రామమునకు వాయవ్యభాగమున ఏటి పల్లములో 30
మంది కొయలు దాగియున్నారని చివరకొకడు చెప్పెను.
అంతట పోలీసు లాదారిని వెళ్లిరి. అటులు 100 గజ
ములు వెల్లి ఎడమ ప్రక్కకు మరలి ఏటి వంక
రు పోగాకాచట తటాకున కొయలగుండ్లు కనబడెను. కొయలెం
దరున్నారో తెలియలేదుగాని వారిలో నిద్రకు గ్రామమువంకకు
వరుగిడిరి. నుజేదారు పణిక్కగారు ఒంటరిగా నుండుకు వెల్లి
యాచించిచ్చి కొంతదూరములో ముటకనబడుచున్నది. అచట
కొయలుందనిరె తెలిపెను. అదిగూడనొక కొయలవేరుచున్నెయుం
డును. ప్రదేశము చార్లెస్ గారు గోతులలోను పాసాబాములలోను
సోతాపులలోను వంకములలోను నిడియున్నదని యూహించి
నీనేగారు దళమునమాడుభాగములచేసిను. కీనీ కేశవనాయుడు
పరమేశ్వర నాయుడుగార్లును 15 మంది. యుద్యోగులకు ఏటికి
ఎడమప్రక్కను నుజేదారు కణిక్కగారిని మరి 10 మంది కుడి
ప్రక్కను పంపి నీనే సార్లెలుగార్లును తక్కినవారందఱును ఏటి
మార్గమున బయలుదేరిరి. కీనీగారు పరుగుననేపోయి కొయల సా
నమునకు సరిగా వెనుకప్రక్కనుండి ఏటిలోకిదిగిరి వారు ఏటిలో
దిగిన వెంటనే వారిపైని కొయలు తుపాకుల కాల్చిరి. మొదట
కణిక్కగారు ముటనుచూచిన తావుకు స్వీనీగారి జట్టు వెల్లి
ను. వారికచట ముట కనబడెను. ఒకదెవ్వు మనుష్యులుగూడ
కనబడిరి. అంతలోనే కొయలుకీనీ గారిజట్టుపై తుపాకులను గాల్చిరి.
వెంటనే స్వీనేగారి జట్టు కొయలపై బడెను. అపుడే కణిక్క
గారి జట్టుగూడ చేరియుండును. ఒకగంటసేపు పోరు జరిగినది.
అటుపిమ్మటనే స్వీనేగారు కీనీగారిని కలిసికొనగలిగిరి. కేశవ
నాయుడుగారికి బలమైన గాయములు కలిగె ననియును ఒక
గునలో కొండకొయలు 300 ఫిరంగితోనున్నారనియు దానిని
వారు పడత్రోయబాలక పోయినయియు కీనీగారు స్వీనేగారితో
చెప్పిరి. పోలీసులు తుపాకులను కాల్పుట అపుడే మానినందున
పిత్తూరిదారులను మానివేడిరి. ఈలోగా పిత్తూరిదారులు కూడు
కొని తనసేన గ్రామమును చేరుకుండ నడుచు నడ్డుకొందురేమో
యని స్వీనేగారు భయపడిరి. అందువలన గ్రామము వంకరు నడువ
వలెనని అజ్ఞాపించిరి. వారట్లు పోవుచుండగా కీనీ, కణిక్క
గార్లు అగపలో కాగడాలువెట్టిచూడగా నందుండి యొకడు
పారిపోయెను. ఈ రీతిగా ఆ రాత్రి 11-45 మొదలు 12-45
వరకు పోరు జరిగినది. దారిలో కొన్నికవములు కనబడెను
చాల తుపాకులను మందుగుండును దొరికెను.

గ్రామముచేరి లెక్కచూడగా పోలీసుసేనలో వందరును
నురక్షితముగా నుండిరిగాని ఒకనికి మెదమీద గాయము కలిగెను.
తెల్లవారిన పిమ్మట మరల పోరుజరిగిన చోటికి వెల్లిచూడగా
రి కవములును మరి కొన్ని తుపాకులును మందుగుండును
కనబడెను.

ఏటిమధ్యనే పోయిచూడ నచట నొక ఆభారమును జలపాత
మును కనబడెను. కడపటి కవము కనబడిన తావునుండి మరిచాల
దూరము వరకును రక్తపు దాగులు కనబడెను గాన కొయలలో
మరికొందరికి గూడ గాయములు కలిగియుండవచ్చునని తోచి
వది. ఈ విషయము కీనీ, కణిక్కగార్లు వలననే ముఖ్యముగా కలి
గినదని చెప్పవచ్చును. కీనీగారు వెనుకనుండి వచ్చుటవలన కొ
యలు ఏటిలోనికి పోవలసివచ్చినది. పణిక్కగారు ముంపు
పోయి ప్రతిగుంపునాడను బాగుగా కనిపెట్టిరి. అందువలన మన
సంఖ్యను వారు పూర్తిగా తెలిసికవముననే మనము వారిపై
బడుట కనకాళము కలిగినది. కొయలు గురిమాచి కాల్పు

దేశీయ వార్తలు

కీర్తి శేషులగులాలారాధాకృష్ణరాయగారు

లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు మృతినొందుట
శిరోమణిగురుద్వారాసంఘము
గయలో సిక్కులమతసభయును గురుగోవిందసింగుగారి వర్ధంతిఉత్సవమును జరుపబడును

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి పంచమలేఖ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గయా కాంగ్రెసు మహాసభ

ఎన్నుకొనబడిన ఆంధ్రప్రతినిధులకు విజ్ఞప్తి

కీర్తి శేషులగు

లాలా రాధాకృష్ణరాయగారు

లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు మృతినొందుట
లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు లాలా రాధాకృష్ణరాయగారు యీనెల 11 వ తేదీ ఉదయమున లాహోరులో చనిపోయిరి. వారివయసు 75 ఏండ్లు. వేలకొలది పాఠకులన్ని మతములవారును శవముతోగూడ శ్మశానమునకు వెళ్లిరి.

గయా కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి గుంటూరు నుండి నేడిట్లు తంతివార్త సంపాదక.

ఈ నెలలో గయలో జరుగు దేశీయ మహాసభకు వెళ్ల గోరుచు దక్షిణమున పంపినవారందఱను ప్రతినిధులు, సెక్యూరీ నబడిరి. ఈ సంవత్సరము కాంగ్రెసుగఱ చాల ముఖ్యమైనదిగాన ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధు లందఱును తప్పకుండా గయకు వెళ్ల గోరెదను.

టిక్కెట్లు

గయలో ఆంధ్ర కిరీటున 28-24 తేదీలలో టిక్కెట్లు యియ్యబడును. ఈలోగా ఆయాచండలములకు పంపుటకు వ్యవధిలేదు.

బాకీ పైకము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులను యితర ప్రతినిధులు యు చెల్లింపవలసిన బాకీ పైకము నంతయు టిక్కెట్లు యియ్య బడులోపలనే పంపించగోరెదను.

క్రొత్తవారు

ఇకమీదట గయకు వెళ్లగోరువారుగూడ 19 వ తేదీలో గా నాకు దిరఖాస్తులను పంపవలెను.

వెళ్ల జాలనివారు

ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారిలో ఎవరైన గయకు వెళ్లజాలనివో ఆ సంగతి త్వరలో నాకు తెలుపగోరెదను. వారల్లు తెలిపినవో వారి స్థానములలో క్రొత్తవారిని ఎన్నుకొనుటకు వీలుగు నని కార్యదర్శి తంతినంపెను.

పండిత మాలవ్యాగారు అమృతసరు వెళ్లుట

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు 11 వ తేదీకి అమృతసరు చేరిరి.

లేదు. వారు కొండల నెక్కుచు కాల్పుచు పోయినట్లు కనబడినది.

అందఱును క్లాసునియముగా పనిచేసిరి. కీని ఫణికరు కేశవ నాయకు సామెంటుగార్లు చాలామందిగా వుండెడిరి. సామెంటు ప్రభువధ్యమున కేగి సన్నితోపోరెను. అనిస్వీనేగారు (వాసి.) జాను స్వీనేగార్ల తల్లిదండ్రులముగా పనిచేసిరి తెలుపుట నా కిష్టమున్నది. ఏలన వా రాత్మ ప్రశంస చేసికొనెను. వారిద్దఱు సీరది త్రముతో దళములను నడిపిరి. పితూరిదారల మూల బలమును భేదించిరియే చెప్పవచ్చు నని ముగ్ధం ప్రధానసేనాని ప్రాసెను.

గయలో సిక్కుల మహాసభ

గురుగోవిందసింగు వర్ధంతి ఉత్సవము

శిరోమణి గురుద్వారాసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము గయలో సిక్కులయిత సభ జరుగును. గయలోనే 24 వ తేదీని గురుగోవిందసింగు వర్ధంతి ఉత్సవముగూడ జరుపబడును. లాహోరు అమృతసరుజిల్లాలో చాల గురుద్వారములు సంఘము వారికి జీవవరుపబడెను. అన్ని శిరోమణి సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు

జపాను ప్రశంస

ఇండియన్ టెంట్లు ఫలిక టోకియో విలేఖరి యిటులు వ్రాయుచున్నాడు:—

యాజ్ఞోత్సయాకాన్ అను శేన విశ్వవిద్యాలయము లోని ఆచార్యుడు హిందూదేశపు వ్యవహారములనుగూర్చి మచ్చటించుచు నీచభిప్రాయము తెలియచ్చియుండెను. “హిందూదేశమును సంరక్షించుటకు గాంధీయోగదేవతలు. నామారు గొప్పవి కాని దేశముయొక్క నాయకత్వమును వహించుటకు సమర్థులలో గాంధీకిపాలెదు. సత్యాగ్రహము జను మెరుగునగు గాంధీ విద్యాసము ఉత్కృష్టమైనది.”

ఈయభిప్రాయమును ప్రకటించిన జపాను పత్రిక “జపానా కామేజి” దేశీయమహాసభనుగూర్చి యిటులు వ్రాయుచున్నది:—“దేశీయమహాసభ గయలో జరుగబోవుచున్నది బ్రిటిషు అధికారముకొండ దేశీయులలో ప్రతినిధులతోకూడి పాఠ మెంటునం దీయవలసిన ప్రజాభిప్రాయము తెల్లడియైనట్లు తెల్లడికాలబడు. రాజ్యాంగ, ఆర్థిక, సాంఘికమార్పు లభిచితముగా హిందూదేశమునందు జరుగుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని ఆసహాయకత్వము ప్రపంచమునంతటను తెలియవచ్చినది. గత 2000 సంవత్సరములకుంటాగ్రహమునండియు జపానుకును హిందూదేశమునకును సంబంధ మేర్పడినది హిందూదేశపువ్యవహారములందు జపాను తీసికొనవలసినంత శ్రద్ధ తీసికొనకుండుట మిక్కిలిచోచనియ్యదు. హిందూదేశము అనియతకు చెందినది అనియలోని యేదేశముగాని వృద్ధిపొందుట షీలదేశ నొందుట యందును జపానుకు సంబంధ ముండును. ఈసంవత్సరపు దేశీయ మహాసభలో ముఖ్యములగు ప్రశ్నలు చర్చింపబడును. సమస్తి కా. నల్లంఘునివిషయమై చర్చ జరుగును. తీర్మానము గావించబడును. బ్రిటిషు, అమెరికను పత్రికాధిపతు లనేనులు తమదేశములకు యథార్థముల వార్తల గొంపోవరానున్నారు. జపాను పత్రికలపత్రికముగూడ ప్రతినిధులుగ కాంగ్రెసు కేగెదదని నమ్మియును.”

జపానుదేశీయులు భారతదేశమున నిప్పుకు శ్రద్ధజూపుచున్నారు. చిత్రపటములతో రెండు పెద్దసంపుటములు తెలుపడినవి హిందూదేశవిషయమైన సంగతులు తమచుగానకటించని పత్రికలేదని చెప్పవలయును ఈ శీత కాలము కాంగ్రెసుకు జపాను పత్రికాప్రతినిధులు అచ్చటకు రావచ్చును. వాటి మన దేశీయులు ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు అధికారాలు, భవిష్యత్తులకు తమ సహాయమును, గౌరవము నొసంగి వాటివదిలముగ సౌకర్యములను చేకూర్చునని నేనుచున్నాను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు

కార్యసంఘ సభ

తాడిపత్రిలో 10 తేదీని ఆమోదింపబడిన

తీర్మానములు

నిర్ణయించిన ప్రకారముగ ఈ నెల ౧౦ వ తేదీ ఆదివారం ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘ కార్యదర్శిగృహకు సభ యిచ్చట సమావేశమైనది. ఆదివారం ఉదయం మొదలులో రాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారును, కార్యదర్శి శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారును, గిద్దె రంగయ్యనాయకుగారును, మద్రాసునుండియు నుండర రామరెడ్డిగారు నెల్లురునుండియు, కే. రాజగోపాలాచార్యుల గారు తిరువతినుండియు విచ్చేసిరి. అనంతరం శ్రీయుత కాశీనాథుని అధ్యక్షతన గూడ విచ్చేసిరి. మండల సంఘ కార్యదర్శిలగు శ్రీయుత గాడిచర్ల హరిసహాయరావుగారును కార్యదర్శియు యితరులను వారికి స్వాగత మొసంగిరి. పదిగంటలకు పాసింజెరులో రాష్ట్ర సంఘ కార్యదర్శిగారును శ్రీయుత నడిండ్ల లక్ష్మీ సునీచా రావుగారును, శ్రీయుత మంగయ్యగారును రాజకుండినుండి గుబుళ్ళానందరి తల్లి లక్ష్మీవరసమ్మగారును విచ్చేసిరి. వైవాకి జత వీరికిగూడ స్వాగత మియ్యబడెను.

సమావేశము మధ్యాహ్నం ౧ గంటకు శ్రీయుత హరి సర్వోత్తమరావుగారి భవనము నందు జరిగినది. సాయం త్రం ౫ గంటలకు పని భూరిగ ముగిసింది. అనంతరం కార్యములట్ల శ్రీయుత కాశీనాగేశ్వరరావుగారు అనాటి సాయం కాలపు బహిరంగసభకు పుడుటకు వీలులే; కన్నులుకు ఆసాయంకాలమే నెల్లిరి.

బహిరంగసభ

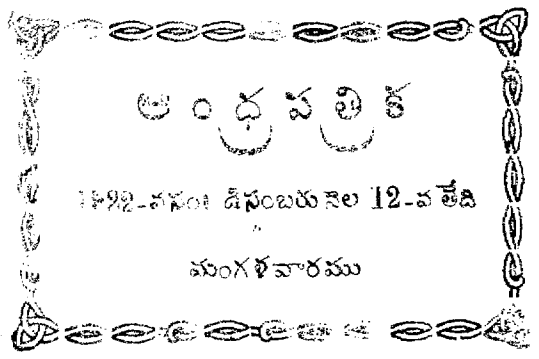
సాయంత్రం ౫.3౦ గంటలకు బహిరంగసభ శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతుల వారి ఆధ్యక్షత క్రింద మిక్కిలి జయప్రదముగ శ్రీచింతల వెంకట్రామణ స్వామివారి దేవాలయమున జరిగినది. మహాను కెయ్యియండిక్కి హెచ్చుగ అన్ని తెలవాటకు సభలో చేయుండిరి. శ్రీయుత ప్రకాశంగారును ను దరవామరెడ్డి గారును శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మీ నాయమ్మగారును, లక్ష్మీవరసమ్మగారును అతిశయోచితంగాను లచ్చే ప్రజల నుద్దేశించిరి. ప్రభుత్వ రాజీయసీతులను గూర్చియు, కద్దగబట్టల ఆవశ్యకతనుగూర్చియు విభిన్నము విభిన్నము సభ్యులయొక్క ప్రశ్నోత్తరములు నెల్లడింది. మృగ్యురదగములయి మృగ్యురదగముల కరిగింది భేదించుట శ్రీయుత పదస నవాయంబరదదాను గారిపాటలతోకూడినశీవస్వామిలో సభ ముగియబడెను. తాడిపత్రి గానుమవారు కాంగ్రెసు విభాగం దలి నిర్వాణ కార్యమును చాలామంది నెరవేర్చుచున్నది శ్రీయుత ప్రకాశంగారు ముఖారు పిత్తివారి. సమావేశం జరిగినప్పుడు తాడిపత్రినుండి జైలుకు వెళ్లినవారి ప్రస్తావించి అచ్చట హాజరుగా నుండి శ్రీయుత:— కొట్లో శ్రీనివాసాచార్యులు. కే. మలకాశీరావు, యెర్రంకెట్టి కేశవు, మంగుడులేమా: సామెంటు, గంగ జివాపు, వక్కరెడ్డిరామారావు అధ్యక్షులు ప్రస్తుతములు వేసిరి. శ్రీయుత గా హరిసహాయరావుగారు సభసమయం అధ్యక్షులవారికిని ఇతర నాయకులకున్న వందములు సమర్పించిన పిదప సభ ముగింపునకు వచ్చెను. శ్రీయుత ప్రకాశంగారు తులుగాడు మొగలకువారు ఆచార్యునియొక్క ముఖనాడుదయమునకు తమగ్రామములకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. నాయకులు గ్రామములో జరుగు ఖద్దర పనులను బట్టలను జేరీచించి మిక్కిలి గంతోషించిరి.

కారాగృహ విముక్తుల రాక

నెరవేలాయనుండి శ్రీయుత ప్రభాకర రామమూర్తిగారును 9 వ తేదీ కనివారంనాడు కడపూరిజైలునుండి విముక్తులైన హిందూత్వం శ్రీయుత కల్లుకు నుబ్బరావుగారును ౧౦ వ తేదీ ఉదయం యిచ్చటికి విచ్చేసిరి. శ్రీ హరిసహాయరావుగారును చొరెంకటూరిగా చాగ్యు: గారును వారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఈవేలం సాయంత్రం బహిరంగసభ యెల్లటి యెర్రంబడును. అప్పుడు శ్రీయుత కల్లు: గంగయ్యగారుగూడ కల్లుకు నుబ్బరావుగారును ప్రా. రామమూర్తి గారు మొదల వారును పువనగిసి తును.

గయా కాంగ్రెసు

ఇచ్చటనుండి గయా కాంగ్రెసుగూడ మునున వుండినది తెల్లయిన్నారు. అచ్చట జరుగబోవు ఖద్దర ప్రదర్శనముల యిచ్చటివారు తమకస్త్రుల సపుడే పంపి అచ్చి ప్రదర్శన జేయుటకు తమ యేర్పాట్లు జేయుచున్నారు.

పరిపాలనము స్తంభించుట

ఇండియా ప్రభుత్వమువారంపిన లేఖనంతను జూచిన, రాష్ట్రములయందేమి, కేంద్రప్రభుత్వము నందేమి పరిపాలనము స్తంభించెనని జెప్పవచ్చును. దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములలోను, డబ్బు లోపము కనుపించును, రాబడి తక్కువ. వ్యయమధికము. రాష్ట్రములకగు వ్యయములో ప్రధానభాగము, ఇండియా ప్రభుత్వమున కీయవలసిన సామ్యుక్తికంద చెల్లుబడియగుచున్నది. చెన్న రాష్ట్రమునకు రాబడిలో 42 లక్షల దిగుబాటుకలదు. నాలుగవత్సరములనుండియు ఈ రాష్ట్రమునకు వరుసగ రాబడిలో కొరతగలుగుచున్నది. ఈలోపమును దీర్చుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వము ఆవసరమగు ఖర్చులను చాల భాగము తగ్గించుకొనెనని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచున్నారు. ఇంతియగాక, స్టాంపు డ్యూటీలను, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు హెచ్చుజేసిరి. ఇదిలేకున్న దిగుబాటు ఇంకను హెచ్చునది. బొంబాయి రాష్ట్రమున రాబడి కన్న ఏబదిలక్షలు వ్యయ. మధికమయ్యెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును స్టాంపు డ్యూటీల నధికముగ విధించి, రాబడిని పెంచుటకు బూనిరి. బెంగాలు రాష్ట్రముమాత్రము కొంచెము తెప్ప రిల్లినది. కారణమేమి? బెంగాలు రాష్ట్ర మియ వలసినసామ్యుక్తి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వదలుకొనుటయే, ముఖ్యకారణము. ఇందుకు దోడుగ, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తపన్నులను విధించిరి. పంజాబు రాష్ట్రమున 180 లక్షల రూపాయల దిగుబాటు గనుపించెను. బర్మాలో పైతము 190 లక్షల రూపాయల నష్టము నైనను, బియ్యపు కంట్రోలు స్కీము వలన చేకూరినడబ్బును చేర్చుకొనుటచే, నష్టము తొలగెను. బీహారు బరిస్సా రాష్ట్రమునకు 51 లక్షల నష్టముగలదు. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు వృద్ధిజేయ బడెను. ఇవిచాలక, కోర్టుఫీజును, ఇరిగేషన్ రేట్లను, బాగుపన్నును వృద్ధిజేయుట కాలోచన జరుగు చున్నది. మధ్యరాష్ట్రములకు 50 లక్షల నష్టము గలిగెను. ఈ ప్రభుత్వమువారును పన్నులను వృద్ధి జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అస్సాం రాష్ట్రమునకు 14½ లక్షల నష్టముగలదు. ఈ రీతిన, బెంగాలు, బర్మా రాష్ట్రములుదప్ప, మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు దివాలా దీసినవి. కొన్ని రాష్ట్రములలో నష్టమును పూడ్చుటకు, హెచ్చుపన్నులను విధించినను, లాభము గలుగలేదు. నష్టము భర్తీ గా లేదు. రాష్ట్రముల పరిపాలనము స్తంభించెనుటకు సందియమేమి? డబ్బు లేనిది, ప్రభుత్వము తెలుల పరిపాలింపగలవు? పరవతిలేని వారికి ఋణముమాత్ర మెటుల లభించును? లభించినను దానిని తీర్చుమార్గమేమి?

సంస్కరణముల మూలమున దేశము సంపద లోనుట మాగవలసియుండ, ఇట్టి నిర్వాగ్యదశ ననుభవించవలసివచ్చుట విచిత్రముగాదా? సంస్కరణ ముల ఫలితముగ, ఏ చక్రమున కాచక్రము మూల బడినది, ఎప్పుటి కయినను మంచిదినములు రాక

జోవునా యని, ప్రతిరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును తలచి క్రొత్త పనులను తలపెట్టినవి. వీనికి గావలసిన సామ్యుక్తి ఋణము దీసికొని వలయునని భావించినవి. రాబోవు అయిదు సంవత్సరములలో క్యాపిటల్ వ్యయమును నాలుగోట్లవరకు ఖర్చుపెట్టుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వ ముద్యమించినది. వీనిలో చాల భాగము ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులే. ఇవిగాక భవనములు రోడ్లు మొదలగు వానిక్రింద నాలుగోట్లను, ప్లానెట్ సంఘములకు ఋణమిచ్చుటకు 7½ కోట్లను, మొత్తము 15 కోట్లను మద్రాసు ఋణముదెచ్చి ఖర్చుపెట్టును. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మొత్తముమీద 25 కోట్లను ఖర్చుపెట్టదలచిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి 13 కోట్లు గావలయును. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు 10 కోట్లు ఋణముగావలసి యుండును. రాబోవు నయిదుసంవత్సరములలో మొత్తముమీద క్యాపిటల్ ప్రాజెక్టుల క్రింద సంవత్సరమునకు 18 కోట్లు ఋణము కావలసి యుండునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. డబ్బు లేని సమయములో, ఇట్టి కోర్కెలు గొంతెక్కుకోర్కె లగును. రాష్ట్రములు మున్నందు తమ ఆర్థిక స్థితిని చక్కబరుచుకొనవలెనని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిత మొసగుచున్నారు. ఇట్టి సలహానిచ్చుటవలన, వ్యవహారము తమమీద కెదురు తిరుగునని వీరికి దెలియక బోలేదు. తమకీయవలసిన డబ్బును ముందుగ రద్దుజేసికొనవలెనని, రాష్ట్రము లడుగునని, వీరికి దెలియను. కాని, ఇక్కార్యము సాధ్యపడదని వీరు ముందే తెలుపుచున్నారు. హెచ్చుగవన్నులను విధించి, నష్టమును భర్తీజేసికొనవలయుననిమాత్రము వీరు రాష్ట్రములకు హిత మొసగుచున్నారు. ఇకంటాక్కులో కొంతభాగమును ముందుగ తమకుజెందజేయవలయుననియు, ఆపివృత్తు రాష్ట్రములకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకునుగల ఆర్థికపు ఏర్పాటులను సవరింపవలయుననియు, సిమ్లాలో జరిగిన సమావేశమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కోరిరట.

మిగిలిన రాష్ట్రములవారు మాత్రము, క్రొత్త ఏర్పాటులను కావించగూడదని ఆక్షేపించిరట. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ముందే నిరాకరించిరి. ఆలోచించి చేయబడిన ఏర్పాటులను మార్చ గూడదనియు, అటుల మార్చదలచుచో అన్ని రాష్ట్రముల యభిప్రాయమును ముందుగనుగొనవలయుననియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గట్టిగ నివేదించెను. వీనిలో మద్రాసు ప్రభుత్వముగూడ గలదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము మొదట నటుల బాసయిచ్చి, ఇప్పుడు మార్పు గోరుటవలన లాభమేముండను? మంత్రి వర్గము మాత్రము ఘోషపెట్టిన మాత్రమున ప్రయోజనమేమి? కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకునుగల సంబంధము నే మాత్రమును కదల్చగూడదనియు, ఇందవిషయమై ఎట్టియాశయున్నను, శాసనసభలు క్రొత్తఖర్చులను తలపెట్టుచుండుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మందలించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తపన్నులనేకముల విధించిననుగూడ, 10 కోట్ల నష్టము భర్తీ గావలసియున్నది. దీనికి దోడుగ రాష్ట్రములకుండ రావలసిన 9½ కోట్లను వదలుకొనుచో తమ కని సున్నయగునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. ఇండియా రాజ్యాంగ మంత్రికి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి హేతువులనుచ్చినవి. రాష్ట్రములకు గలిగిన 352 లక్షలనష్టమునకుగాను, ఋణముదెచ్చుకొనుట యవసరము. మొట్టమొదట ఆశలన్నియు ఈ తీరునభగ్నమయినందులకు పీలుప్రభు

వుగారెంతయు విచారించుచున్నారు. ఆర్థిక సాంఘిక కాభ్యుదయమునకు, క్రొత్త క్రొత్త విధానములు వెలువడుననియు, అందుకుడబ్బుపుష్కలముగ లభించుననియు, ప్రభుత్వమువారు తలంచిరి. ఆయాశలన్నియు అడియాశలయ్యెను. అందుకని ఇండియా ప్రభుత్వమున కీయవలసినసామ్యుక్తిను రాష్ట్రములు దిగబెట్టుటమాత్రము పాడిగాదని, పీలు ప్రభువుగారు మందలించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వపుపరవతి దగ్గిన, హిందూదేశపు పరవతియే తగ్గునట. రాష్ట్రముల కందుచే తీరినివ్వము పాటిల్లునట.

ప్రతివత్సరమునను రాష్ట్రములకేమి, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకేమి నష్టమిటుల పాటిల్లుచుండుచో, వివత్తు చేకూరునని పీలుప్రభువుగారు తలచి, ఖర్చును ఇంకనుచాలవరకుతగ్గించుకొని, రాబడిని వృద్ధిజేసికొనవలయునని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సలహానిచ్చుచున్నారు. ప్రజలింకను హెచ్చుపన్నులనుభరించుటెట్లులనో మాత్రము పీలుప్రభువుగారు హిందూ యుండరయిరి. హిందూదేశమును వీరు కామధేనువని తలంచిరి గాబోలు! వెనుక నెటులున్నను, హిందూదేశమిప్పుడు నిస్సారమయినదని, స్పష్టమగుచునేయున్నది. మామూలు ఖర్చుకే డబ్బుచాలక, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తెంటాలుపడుచు ఋణముల నాశించుచుండ, క్యాపిటల్ ఖర్చుకు ఋణముదెచ్చుకొనుట మిగులకష్టమని, పీలు ప్రభువుగారు సలహానిచ్చుచున్నారు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలేమి, సామ్రాజ్య శాసనసభయేమి, ప్రారంభదశయందే ఇట్టిచిక్కులలో బడినందులకు, పీలు ప్రభువుగారి సానుభూతికి కొడువలేదు. మంత్రిములకు చింతకాయలు రాలునా యనురీతిని, వీరిశుష్కసానుభూతి వలన గలిగెడి లాభమేమియుగనుపించదు. రాష్ట్రముల భారము తగ్గదని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును, ఇండియా రాజ్యాంగ మంత్రియురూఢిపరచియున్నారు. ఈ యేర్పాటున కిదివర కొకమారు సమ్యుతించిన మద్రాసు ప్రభుత్వమువారేమి, ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారేమి, ఇప్పుడు గగ్గోలు పెట్టిన నేమి లాభము? ఇప్పటి ధననష్టముతోనే, రాష్ట్రముల పరిపాలనము స్తంభించినది. ఇకముందెక్కుడు దుర్భరదశ యుదయింపకబోదు. అభివృద్ధి కవకాశములున్న. సంస్కరణములు కొనసాగుట దుర్లభము. మంత్రిలుగాని, శాసనసభ్యులుగాని నిర్వహింపదగిన కార్యమేమియు లేదు. సంస్కరణముల విఫలతను నిరూపించుటకు వేరు నిదర్శన మేమి గావలయును?

కద్దరు సందేశము

మహాత్ముని కద్దరు సందేశమును, కస్తూరీబాయి గాంధీగారు దేశమందంతటను వెదజల్లుచున్నారు. ఇతర త్యాగము లేవియు జేయలేకబోయిన, కద్దరు నయినను గట్టుడని, ఆమృతసరము సందామె స్త్రీలను బ్రతిమాలెను. గాంధీమహాత్ముని సందేశమును నిర్వహింపని యడల, మహాత్ముని చెఱసాలనుండి విడిపించుటకు పీలులేదని, కస్తూరీబాయిగారు జెప్పిన సందేశము ఎట్టివారి హృదయముల నయినను కరగింపకమానదు. మహాత్మునిపై నిజమగు అనురాగమున్నచో, ఎల్లరును కద్దరును ధరించుట పరమధర్మమని, ఆమె విన్నమి చెను జలంధరులోగూడ ఆమె కద్దరు సందేశమునే నారల వ్యక్తపరిచెను. లాహోరు నగరమున ఆశ్రీ సోదరుల తెల్లియగు బైఅమ్మగారు ముచ్చటించుచు, అనేక సంవత్సరముల కృషిచేగాని జరుగని అభివృద్ధి రెండు సంవత్సరముల కాలములో సహాయ నిరాకరణము వలన చేకూరెననియు, నాయకులు ముందడుగువైచుచో వారి ననుసరించుటకు

అనుచరులు సంసిద్ధులుగ నుండురనియు, ప్రజలు దిగినంత యుత్సాహము జూపరనుట కల్గయనియు, గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన మార్గమును విడనాడవలదనియు, ఇస్లామతమును వ్యాపింపజేయునపుడు మహమ్మదు ప్రవక్త ఎట్టి నిరాడంబరమగు జీవితము నవలంబించెనో, శ్రీరామచంద్రుడు వనవాసముజేయుచు ఎట్టి కష్టముల ననుభవించెనో మనమునందు నిడికొని, భారతీయులును ఈసమయమున దేశవిముక్తికి గావలసిన త్యాగములజేయుటకు సంసిద్ధులు గావలయునని, ఈమెదెలిపిన హితము, నెల్లరును ఆచరింపవలసిన తరుణ మాసమయినది. ఏకార్యమునకును బూనుకొనక, ఉత్సాహములేదని నిందించిన మాత్రమున లాభమేముండును? సంతత కార్యదీక్షవలననే కార్యోత్సాహము ప్రజలును, కేవలము సభలు, తీర్మానములవలననే జనించెడి యుత్సాహము చిగికాలము నిలువనేరదు. కేవలము ఆవేశముగాని, ఉద్రేకముగాని, శాశ్వతోపయోగము కలిగింపదు. శ్రీలకు, పురుషులకు, బాలురు మొదలగు నెల్లవారికిని పనిగలిగించెడి కద్దరు వలన, జనసామాన్యమునందు ఉత్సాహము గలుగనిచో, దేనివలన గలుగునో తెలియకున్నది. జనసామాన్యమునకు భుక్తియు ముక్తియు నిచ్చెడి కద్దరుసందేశమునుండి వారిమనములను ప్రయోజనరహితములగు శాసనసభలవంక కీసమయమున ద్రివృత్తి, అసభ్యముగ దోషకమానదు. బొంబాయి మిల్లులుగూడ కద్దరును విస్తారముగ తయారుజేయ బూనుకొనుచున్నవని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కడుదూర మాలోచించి మహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును విడనాడి, పరాధీనమార్గములను మరలచేపట్టుటకన్న దేశమునకు నష్టము, వేరొకటుండబోను. గయా కాంగ్రెసుసభ, ఈ విషయమై బాగుగ యోచింపవలెను. ఈసమయమున, తప్పుటడుగువైచిన, భావి సంతతికిగూడ నష్టముగలుగును. స్వతంత్ర కార్యక్రమము నెంతవరకు నిర్వహించిన అంతకు దగిన ఫలము గలుగుచుండును. ఎక్కుడు కృషిజరిగిన ఎక్కువఫలమును, తక్కువ కృషి జరిగిన తక్కువఫలమును కలుగుచుండును. దేశభ్యుదయము బరులపైగాక తమపైననే ఆధారపడి యుండునని ప్రజలు గ్రహించవలయును. ఎవరి మోక్షమునకువారే కర్తలు. ఇదికేవలము సిద్ధాంతవాక్యముగాక, ఆచరణమున సత్యమని తేటపడుచున్నది. ఈసంగతిని హృదయము జేసికొనుచో, వ్యాకులమునకుగాని, సందేహమునకుగాని అవకాశముండజాలదు. స్వతంత్ర కార్యక్రమమును నిర్వహించునపుడు సుస్తీజరిగిన, పూర్ణమనోరథసిద్ధి వెనుకకు బోవచ్చునుగాని, పని జరిగినంతవరకు లాభము గలుగకబోదు. ఆజ్ఞాసోభానీగారు కాశీసమావేశములో నుడివినటుల, ఎంతవరకు నాటిరో అంతవరకే లభించును. లేనిపోని యాశలను బెట్టుకొనిన లాభమేమి? గాంధీమహాత్ముడయినను, యూరక గూర్చిన స్వరాజ్యము సిద్ధించునని జెప్పలేదు. అందుకు గొన్ని నియమముల నేర్పరచెను. ఆనియమములను చెల్లించక, యూరకవాపోవుటవలనఫలమేమిగలుగును? నిర్మాణ కార్యక్రమము నెమ్మదిగ జరిగిన, ప్రజాశయసాఫల్యమునకు కాలముపట్టును. పనిచురుకుగ జరిగిన కొలదియు, అభివృద్ధియు త్వరలో గలుగుచుండును. అందుకు మారుగ, స్వతంత్ర కార్యక్రమముననే విడనాడి, మరల పరాధీనభ్రమలోనికి తాము దిగి దేశమునుడింపిన, నాయకులు భారతజాతినధోగతి పాల్గొనించెదరు. ఇట్టి యుపద్రవమునుండి, దేశమును రక్షించుటకు, నెల్లరును నడుముగట్టవలయును. మహాత్ముని మార్గమును విడనాడుదని బోధించు

టలో, దాసు నైహూప్రభృతులకు దురుద్దేశముల నెవరును ఆరోపించుటలేదు. వారిలో నేకీభవించెడి వారెందెడ అసహనము జూపుట, నిరాకరింపద్యమమునకు హానికరము. అభిప్రాయభేదమును మన్నించుట యత్యావశ్యకము. ఉభయపక్షములవారును గయాలో సమావేశమైనపుడు, సమరసభావముతో విషయములను చర్చించుకొనుట యుక్తము. దేశక్షేమమును, లోకక్షేయమును, భర్తృత్వమును మనమునం దిడుకొని, ఉభయపక్షములును ప్రవర్తించుచో, కాంగ్రెసుసభజయప్రదముగ జరుగగలదు. భావికర్తవ్యమును నిర్ణయింపగలదు. ప్రతిపక్షుల కాశాభంగము కలిగింప గలదు. ప్రస్తుత సమయమున కొందరు నాయకుల నావహించిన సుదియములు, నిరాకరింపద్యమాభివృద్ధికే నిదర్శనము. ఏ యుద్యమమున కయినను మోచ్చుతగ్గులు, నిమోక్షతము లుండకమానవు. కాని నిరాకరింపద్యమాభివృద్ధిని కనుగొనవలె ననిన, అధికారవర్గమువారిలెప్పుడు ప్రయోగించెడి ప్రవృత్తి ములే సాక్ష్యములు. అకాలిలు గనుక అచివ అత్యధృతిమగు అహింసా ప్రదర్శనమే ప్రబలనిదర్శనము.

పరస్పరలాభము

అంతర్జాతీయ వ్యవహారముల కొకదారియు తెన్నును గనుపించుటలేదు. పేరున కెన్నియో సభలుగలవు. సమావేశములు పెక్కులు జరుగుచున్నవి. కాని, వీని తీర్మానములు నిరుపయోగములగుచున్నవి. వాషింగ్టను సమావేశమున, పెక్కుజాతులు పాల్గొనినవి. ఇంగ్లండు, అమెరికా, జపాను దేశములు వాషింగ్టను యొడంబడికపై సంతకము జెట్టి, దానిని మరల స్థిరపరచినవి. ఫ్రాన్సు, ఇటలీ దేశము లింతవరకును ఈ యొడంబడికను స్థిరపరచలేదు. ముందెన్నడును స్థిరపరచు నాశ గనుపింపలేదు. అందుచే, ఆయొడంబడిక, నిరర్థకమగుచున్నది. ఒడంబడిక ననుసరించి, కొన్నిసౌకల్యము తగ్గించిన ఇంగ్లండుదేశ మిప్పుడు పశ్చాతాపము జూపుచున్నది. తాను ముందు తొందరపడితినిని భావించుచున్నది. ఇంగ్లండు క్రొత్తసౌకల్యము నిర్మించినగాని లాభము లేదని, సకల జైన్యుపత్రిక పోచ్చరిక జేయుచున్నది. మరల ఎప్పుటినికీ యే తటస్థించినది. పెద్ద సమావేశములవలన డబ్బు దండుగదప్ప వేరులాభములేదని, వెల్లడియగుచున్నది. తుత్తీ సమస్య విషయమై ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు దృష్టిపథముగూర్చి విచిత్ర వ్యాఖ్యానములు బయల్పడుచున్నవి. జర్మను నష్టపరిహారముల సందర్భమున రూపవిషయమై ఫ్రెంచివారికి బ్రిటీషువారు తోడ్పడుచో, లాసాని సమావేశమునందు తుర్కీ సమస్య విషయమై ఫ్రాన్సు తనపట్టుదలను వదులుకొని బ్రిటీషు పక్షమవలంబించునని, ఫ్రెంచి పత్రికలలో సూచింపబడెనట. తుర్కీ సమస్య న్యాయముగ నెటుల బరిష్కరింపవలయునా యను సంగతి ముఖ్యముగాదు. తమ పరస్పరలాభముల కొరకు శాశ్వతజాతులు ముఖ్యవిషయములను బయలుచ్చుచున్నవి. త్రాడు బొంగరములేని ఇట్టి పద్ధతులు తొలగి, వ్యవహారరీతి సంస్కరింపబడ నంతవరకు, ప్రపంచమునందు శాంతి గలుగనేరదు.

శాసనసభలు : శక్ల త్ వాలాగారి యభిప్రాయము

నూతనముగ పార్లమెంటునందు సభ్యులుగ జేరిన పార్టీ ప్రముఖులగు పాపురీ శక్ల త్ వాలాగారి యభిప్రాయములను, హిందూపత్రికావితేఖకుడు కనుగొని ప్రచురించెను. వెజ్టిప్రెస్టు బెక స్పూగు గార్లవతె, సంస్కరణ శాసనము సభివృద్ధిగావించుటకు తాముపార్లమెంటు సభలో ప్రయత్నించెదరా యని యడుగగ, సంస్కరణ శాసనమునందు తమకు

నమ్మకములేదని శక్ల త్ వాలాగారు స్పష్టముగ నుడివిరి. ఇట్టి సంస్కరణములవలన, ఇసుమంతయు లాభముగలుగదని వారినమ్మకము. శాసనసభలనిన తమకు సరిపడదని, వీరు తేటబరచిరి. ఏదేశపు శాసనసభల నాదేశమువారే నిర్మించుకొనవలయును గాని, ఇతరజాతులు ఏర్పాటుజేసిన లాభముండదని, వీరి యుద్దేశము. స్వయం నిర్ణయధర్మమునకు విరుద్ధమగు శాసనసభలు స్వాతంత్ర్యమునకు మార్గము జూపజాలవు. భారతీయులు మున్నుండుగ సంపాదించవలసినది స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈయధికారము చేకూరినపిమ్మట, ఎట్టి సంస్కరణములను నెలకొల్పవలయునో, ప్రజలే నిర్ణయించుకొందురు. స్వయం నిర్ణయాధికారము లభింపకముందే పరులు నిర్మించిన శాసనసభలలోజేరిన, స్వరాజ్యసిద్ధిగ గనకుముమగును. హిందూదేశ కార్మికులందుచే శాసనసభలలోజేరిక, వెలుపలనుండియే కృషి నలుపుచో విజయము సిద్ధించునని శక్ల త్ వాలాగారు పోచ్చరించిరి. శాసనసభల ఎన్నికలలో పాల్గొనుడని, కార్మికులను ప్రోత్సహింపవలయునని చెడివాడు, లేబరు ప్రతినిధియగు శక్ల త్ వాలాగారు దెలిపిన హితమునుగూర్చి ఇంచుక యోచించుట యుక్తము.

స్థానికవార్తలు

సాంఘిక సేవ :—సాంఘిక సేవయందు పాల్గొనరా. సమావేశము రాగల 29, 30 లేదలందు మదరాసున జరుగునది కలకత్తా సేవాసమాజభ్యులగు దాక్టరు డి. ఎస్. మిత్రగారభ్యుత్తత పరీంతురు. విజయవాడ తెలికొనగోరువారు కాన్యదర్శకుల వ్రాయవచ్చును.

ఒక దొంగతనము :—కె. రంగనాయక్ అను వొక అమె జాట్లవలన కింగ్స్ నాయక కిటిలో నివాసము చేయుచుండ ఆమెదగ్గర యినుపపెట్టెలో గత ఆదివారము నాడు చూచునదికి రూ 14,000 ల విలువగల నగలు కన్పించెను. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము :—ఈసమాజ సభ్యుల 52 వ వార్షిక సాధారణసమావేశము సమాజమందిరమున 15 వ లేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు జరుగును. అప్పుడు వార్షిక నివేదికార్యమును తనిఖీజేసి లెక్కలను ప్రయోచింపటయు, కార్యనిర్వాహక సంఘభ్యుల నెన్నుకొనుటయు ఆదిటరును నియమించుటయు జరుగును.

మహాత్మాగాంధీమహర్షి, నేత, ఉచితపాఠశాల :—నూతన విద్యార్థుల తత్సాహము గలుగజేయుటకై 10 వ లేదీ ఆదివారమునాడు నూలు కడుతుటలో పోటీపరీక్ష జరుపబడెను. చాలమంది విద్యార్థులు పరీక్షకు వచ్చిరి. మూడు బహుమానములు నిర్ణయింపబడెను. మొదటి బహుమానము ప్రోగ్రెస్సు యూనియను, స్కూలు విద్యార్థియగు యం. వి. గోపాలకృష్ణగారికిని, రెండవ బహుమానము హిందూ ధియూరికలు హైస్కూలు విద్యార్థియగు టి. లక్ష్మీ నారాయణగారికిని, మూడవ బహుమానము హెచ్. టి. న్యూలు విద్యార్థియగు వి. చక్రవర్తిగారికిని ఈయబడెను. సాయంత్రము స్వరాజ్యభజన జరిగెను. చుర్రై మిత్రులును వారి కాయకుడు యం. రామకృష్ణగారును భజనలో పాల్గొనిరి.

వికల బహుమానము లొసంగబడెను. శ్రీయ్యత. కె. మం. దరంగారు బహుమానముల గెల్వినవారికి కందము అర్పించి 'గాంధీమహాత్ముడు' అను ధ్యానములతో సభయగిరిను.

సంజాయివిశ్వవిద్యాలయ 'లా' కాలేజి భవనమును గొర్చురుగారు తొరచుట.

లాసోరు, దిసెంబరు 9 :—నేటిదినము సంజాయి గొర్చురుగారు విశ్వవిద్యాలయ 'లా' కాలేజి భవనమును తొరచి, శతవార విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులచే ప్రదర్శించబడిన యువకాట 4 వ గొర్చురుగారు తొరచింది.

క్రొత్త మేజీలు:—ఎ. ఎ. మేజీలుగారు డిసెంబరు 20 వ తేదీనండి ఈనంద్యమనకు మదరాసు మేజీలు నియమింపబడిరి.

నేషనల్ మెడికల్ కాలేజీ మ్యాగజిన్:—తిలకు మహారాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన బొంబాయి జాతీయ వైద్యకళాశాల పత్రికను ఈ పత్రిక నడుపబడుచున్నది. ఆంగ్లమునందు మూడుమాసముల కొకమాస ప్రకటింపబడుచుండును. మేజీ మొదటి యెడల సంవిజ్ఞానము చేరినది. ఈ కళాశాల అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైన తరువాత స్థాపింపబడినది. కళాశాలయందు ప్రభుత్వ వైద్యకళాశాలలయందు గల అవకాశము గాక ఆయుర్వేదమునందలి సాధనములు గూడ నేర్పబడును. మొదటి సంవిజ్ఞానము లోకమవ్యాధిలకు, లాలా లాజపతిరాయుగారియొక్కయు, రెండవసంవిజ్ఞానము గాంధీమహాత్ముని యొక్కయు, చిత్తరంజనదాసుగారియొక్కయు, పటములు ముద్రింపబడి యున్నవి. సంచిత విద్యార్థులచే నడుపబడుచున్నదిని ప్రధాన వ్యాసమునందు గలదు. సంచితకలయందు చక్కని వ్యాసము లక్షణములు గలవు. చిత్రనామా. నేషనల్ మెడికల్ కాలేజీ, 2 వ ట్రైబియ్యల్ క్రాసు లేను, మాజిగాను, బొంబాయి.

ఎం. ఆండ్ ఎస్. ఎం. రైల్వే

మదరాసులోని ముఖ్యకార్యాలయము.
మదరాసు పోస్టులు స్టేషను ప్రక్కన క్రొత్తగా కట్టబడిన మదరాసు ఆంధ్ర సడల్స్ పురాటాటు రైల్వే కార్యాలయము నిన్న సాయంత్రము శ్రీవిల్లింగడను ప్రభ్యునిగారిచే తెరువబడినది. ఈ భవనమునకు కంప్లెషన్ భవనము 1915 వ సంవత్సరమునందు గానిందిరి. కాని కట్టడము పని 1918 వ సంవత్సరమునందు ప్రారంభమయ్యెను. భవనమున కట్టుటకు 9 సంవత్సరములు పట్టెను.
గవర్నరుగారును, విల్లింగడను ప్రభ్యునిగారును రాగానే ద్వారమువద్ద రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటును జనరల్ ట్రాఫిక్ మానేజరును వారిని సన్మానించి లాంఛి తీసికొని వెళ్లిరి. ఏజెంటు కార్యాలయభవనమును గూర్చిన వివరములను తెలిపిరి.
గవర్నరుగారు భవనము పూర్తియైనందులకు రైల్వేకంపెనీకి నభినందించిరి. విల్లింగడను ప్రభ్యునిగారు కార్యాలయమును తెలుచెను. ప్రేక్షకులందరు ఫలాహారములు గైకొనిన పిమ్మట కార్యక్రమము ముగిసెను.

తెలుగు దేశ వాఙ్మయ సమితి వ్యాసములు:

ఈ సమితివారి వాఙ్మయ భావ్య శ్రవణమున గుఱించిన యాచార్యములలో తొలిసారి నిన్నటిదిగము (11-12-22) ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజసలయమునకు జరిగింది. ఉపవాఙ్మయ శ్రవణమునకై అనేకులు వచ్చిరి. ప్రారంభమునందు శ్రీయుత గావాల రాజమూర్తిగారు ఉపవాఙ్మయము చేయుచున్న వాఙ్మయపరిశ్రమను ప్రశంసించి విద్యాభివృద్ధి అగ్రరాజు ఉమాకాంతమహామహాగారిని ఉపవ్యంసించి గౌరవిరి. ఆనంతరము విద్యాభివృద్ధి లేదని తాము వాఙ్మయదర్శనము ప్రాయముచుండుటకుఁ జేరించి, యొక్కంత ముచ్చటించి అపిమ్మట తాము వసవ్వనింపదలచిన దృష్టిభేదాధికరణమునకు పుంపలముగ నుండుటకై (1) భారత రైతిసంబంధసంస్కారసత్వము పాశ్చాత్యము (2) పాశ్చాత్యకల్పము తక్కిన అభారతీయులకు నుపలక్షణము. (3) కుత్సిస్టుతత్వరాజేతిహాసదేశీయత కావ్య వాఙ్మయ కృద్ధవ్యవహారోత్తమ భాతీయసంస్కారము (4) అధునికత్వము పాశ్చాత్య భారతీయత్వసంబంధము కాదు. అను: వ సమును గుఱించి సప్రమాణముగ. నయంక్రి-ముగ-తరితమా తేదీయయని వేదవపురస్కరముగ. నగ్నసేసి, అట్లుమై భారతీయుల వాఙ్మయములను అచా-వ్యవహారము గుఱవనిని వివర్ణించుటలో పాశ్చాత్యపండితులను నడుమాయలును ఏయేరిక పారపాటులకు పా-వ్యవహార సమీక్షముగ. రూపించిరి. వాఙ్మయమును తర్రసముగాను, తద భర్తవేదములను అధికరణములనుగాను ఏవ్వయముగాని భారతీయ వాఙ్మయమును వివర్ణించుటలో పాశ్చాత్యులు గాని చి దృష్టిభేదమును వివర్ణించుటయు గనక నిన్నటి యాచార్యమునకు జనుకు దృష్టిభేదాధికరణమని విద్యాభివృద్ధియే యెడల. ఈ దృష్టి భేదాధికరణమును గుఱించి యుపవ్యంసించుటకు శ్రీయుత ఉమాకాంతమహామహాగారు మధ్య మధ్య భారతీయుల అచార్యవరంధరను గుఱించియు భారతీయదర్శనములను గుఱించియు తత్ప్రజేతలను గుఱించియు వివర్ణించిరి. పాశ్చాత్య ప్రాచ్యదర్శనవిభాము నొసకట్టుటలో బుద్ధుడభారతీయుడనియును బుద్ధదర్శన మనభారతీయమనియును, సప్రమాణముగ నుపవ్యంసించిరి. కాని బుద్ధునియొక్క గాని బుద్ధదర్శనము యొక్క గాని అభారతీయతను గుఱించియు విద్యాభివృద్ధియే. వేదభవంపము. కాని కలకత్తాలో పరిశ్రమించి-వాఙ్మయదర్శనము ప్రాసి-పాశ్చాత్యదర్శనములను గన్పఱు అనినారములు దృష్టిభేదసంజరణములని నరూపించినందులకు విద్యాభివృద్ధి అగ్రరాజు ఉమాకాంతము పండితులవారిని మిగిలి యభినందించెదము.

ఒక ప్రేక్షకుడు.

ఆర్థిక విచారణసంఘము

ఒక యువవ్యాసము

భారత ఆర్థిక సంఘము పత్రికను మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ ప్రభుత్వకళాశ్రుతి అస్పిత్రేటు ప్రాధానము టి. కే. దొరస్వామి అయ్యగారు "భారత ఆర్థిక విచారణ సంఘము" వేదికను గూర్చి నిన్న సాయంత్రముల వై. యం. సి. ఏ. భవనమునందు ఉపవ్యంసించిరి. రా. వి. రంగారావుగారు అగ్రాసనాధికరణమునొందిరి. నివేదిక సంతకములు బాగ్మత్తగ నడుపబడెనని యం. డెనవి యుపవాఙ్మయము చేసెను. నివేదికలోని భావములు ముఖ్యములేనవి మూడు: (1) పరిశ్రమకు సహానిధ్యమగువగుల అందెను (2) సంక్షయ లేకున్న పరిశ్రమభివృద్ధి గాంచాలవు. ఒక వేళ అభివృద్ధి యుండినను అది సత్వరముగ కన్పింపదు.

(3) సంక్షయ లేకుండనే ఎన్నటికైనను స్వేచ్ఛావ్యాపారసంకల్పములలో పరిశ్రమలు పోటీనిలబడతెను. ఇంగ్లాండులో ఈవిధాత్మక పత్రికలేగాక వర్తక సంఘములుగూడవర్తక రేకముగ నుండెను. బాగ్మత్తగ సంతకమును గమనింపవలెననియున్నను సంతకముయేమియు సంతకమునకును భరణు పెరిగిపోవుననియు భరణు పెరిగిపోవుటవలన చీనవారికి నష్టముగలుగుననియు ఇంగ్లాండు తలంచెను. ఈవిధాత్మక సంతకముగ లేదని మైసూరిటిలిపోర్టు తలంచెను. మైసూరిటిలిపోర్టు భారతీయుల యభిప్రాయమునే ప్రకటించెను.

నివేదిక బాగ్మత్తగ సంతకమును గమనింపవలెనని కోరికం తమాత్రము మైసూరిటిలిపోర్టు స్వచ్ఛమగు సంతకము కనుకలముగ నుండెనని తలంప జనదు. ప్రజలకు-వస్తువులు కొనుబాటి నష్టము ఎంతోకాలముండక మొదట కొలది కాలముమాత్రమే యుండునని మైసూరిటిలి తలంచెను. నివేదికలో నూచింపబడిన ప్రకారమే సంతకమును గమనించుచో, పారిశ్రామికాభివృద్ధి సత్వరముగ నుండెదని వారు తలంచిరి. ప్రతిదేశమున, బాగ్మత్తగనే సంతకమును గమనించెనని మైసూరిటిలి తలంచెను. కాని ప్రతిదేశమున, సంతకమును బాగ్మత్తగ గమనింపింట్లులేదు. మొదట కొంతకాలము సంక్షయము నొసగిన పిమ్మట దానిని తొలగించుట దుస్సాధ్యమని చెప్పవచ్చును కాననభివృద్ధి బిల్లులను ఆమోదించినది. మొదట, సంక్షయము నూకములను వర్తకమున కన్వయింపజేసినందుచేత పరిశ్రమల భివృద్ధియగుట కారణమగుచున్నది. జేతనునకు తగినరీతి శ్రమలకు సంతకమునుపడుటచేత కొంతకాలమునకు సంక్షయమునకులను తొలగించుట కష్టముగ నుండును. భారతదేశము చాలకాలమునకు నులభమైన పరిశ్రమలను మూత్రమే చూచుకొనుచుండు నని నివేదికయందు గలదు. అట్లుండుటచే మెజారిటీసభ్యులకు జేతనునందుచి కావ్యసములేదని మైసూరిటిలివై వనిపెట్టిరి. కాని ఆయాలోపణ కారణములేదు. ఈదేశమునందు ప్రజలకు అధికముగ వ్యవసాయమే వృత్తియగుటచేతను, కొన్ని సంవత్సరాలనరకును అమెరికా, జర్మనీ మున్నగు దేశములతో గొప్పపరిష్కారములయందు పోటీకి నిలకబాలదనయే మెజారిటీ యభిప్రాయమై యుండును. ఇట్టి యభిప్రాయము గలిగి యున్నయులకు వారిని దూషింప సక్రమలేదు. ప్రాంతు ఇటలీ మొదలగు దేశములందు పరిశ్రమలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహముండిననుగూడ తృప్తిరైసనంత యున్నకనితికి రాలేదు.

దేశసంపదన అోపములను అన్నిటిని చూచుకొనిన, భారతము ఇంకను కొన్ని సంవత్సరములకును క్షిప్రముగ పరిశ్రమలకు ప్రాంభింపబాలదని తెలుపదలయు. రాక్షసిబాగు ఇనుము హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ కత్తి, ద్రవ్యము, పరివారు అన్నియు నుండిగాని ఈదేశము విదేశములతోటి పోటీకి నిలుకబాలదు. జేతనునందు రాక్షసిబాగు చాల గలదుగాని అది అంతముచిరకముది గాదు. ఉన్నబాగునను ఇంగ్లాండు అమెరికాదేశములలోనన్నింత లేదు. తగినంతముచి అనుభవజ్ఞులైనవారు సుఖములైన వారు కార్మికులు లేక, సంతకముభావమున్న ఇనుము స్టీలు పరిశ్రమ అభివృద్ధి గాంచవచ్చును. మరికొంతకాలమునకు మెటారుకారులకుంటే కష్టపాధ్యమగు పరిశ్రమలనుగూర్చి భారతదేశము తలపెట్టవలయు. అనభవజ్ఞులనుఎంబనియరులు, కార్మికులు లేకున్న పరిశ్రమలు సాజావు. సంక్షయము నుంచిన పదార్థములధరలు పెరిగిపోవుననియు, అందుచేత బాగ్మత్తగ సంతకమునకు

ములకు విధింపవలెననియు మెజారిటీతలంచెను. ప్రజలవ్యవసాయ వృత్తికి, వాణిజ్యమును నశింపు, రించినగాని సంతకమునుతలపెట్టిన లాభముండ ఉపవాఙ్మయము ఇంపీయల్ (పిఫరెన్సు) కలన ప్రజలవై భాగమునకు అధికముగనని చెప్పెను.

అగ్రాసనాధికరణ

ఈసభకు వచ్చునపుడు, ఉపవాఙ్మయము యుపవాఙ్మయము కలనతనకు లాభముగ అగుననితాముతలంచినదిమనియుకాని చివరకు ఉపవాఙ్మయము నివేదికలోని ముఖ్యాంశములనుచర్చించుచుండినందున తనకాకాభంగముగలిగినది యధ్యక్షుడు చెప్పెను. ఆర్థికవ్యవహారములను కనుగొని భారతదేశమునకు తగిన విధానమును ఏర్పడి సంవత్సరములక్రిందట నేర్పయించియండవలసింది. ఆర్థిక సంఘ సభ్యులముఖ్యాంశములను సరియైనదృష్టితో పరిశీలించి చర్చింపలేదు. సంతకము, ఎక్స్చేంజు ఇంపీయల్ (పిఫరెన్సు) వీనినిగూర్చి ఉపసంఘసభ్యులు భారత వ్యవస్థమును గమనించియుండలేదు. లాంకమైగు వర్తకల విషయమును వారు జ్ఞాపకముచుకొని, ఒక దానికొకటి సంబంధములేట్లు నివేదిక నల్లిరి. భారతదేశము సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించియుండవలెనా అక్కరలేదా యను విషయము ఉపసంఘ సభ్యులకు కనక సంతకము గనండి ననువారందు జోక్యము కల్పించుకొని దానిని లక్ష్యమునందుచుకొని అందుకు దగిగట్లు నివేదికను తయారు చేసిరి. నిదేశములవారు పెట్టుబడి పెట్టుటకును, పరిశ్రమలను విదేశీయుల స్వాధీనములో నుంచుటకును భేదము గలదు. కాని యీ విషయమునందును నివేదికయంతలి యభిప్రాయములు అసందర్భముగ నల్లబడినవి నివేదికయందింకను ఎన్నియో గందరగోళముగు విషయములు గలవు వానిని చర్చించుట కింకొకమారు సమావేశ మగుట యగుననున అభ్యుత్పాదము చెప్పెను.

ఉపవాఙ్మయమునకిని, అభ్యుత్పాదమునకిని వందనముల నల్పించిన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

మదరాసుజిల్లా ఆంధ్రవాణియోపసంఘము

ఈ సంఘమువారు మదరాసుజిల్లాసభను జరుపదలచి ఆహ్వానసంఘము నేర్పరచి గుమారు 4, 5 మాసములై యుండును. జి. వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగారును, యస్. యస్. రామకౌగర్లును సంయుక్త కార్యదర్శకులుగ నియమింపబడి యుండిరి. వీరిరువురు గురించి యేమి కృషిచేసినది తెలియకున్నది. ఈమాసము బాగ్మత్తగనకు నూచనగాదు.

రాష్ట్రీయ సంఘసభలకు సభ్యుల నెన్నుకొనునపుడు జాపు ఉత్సాహము తర్వాత గాన్పించదు. తమపేరు ఎన్నుకొనబడినవా? తమన్నేహితులపేర్లు ఎన్నుకొనబడినవా లేదా? యని వాడు గన్పరచు ఆత్రములో నూరవరకైనను సభలకు హాజరుగటలో గన్పరచిన బాగుగా నుండును. ఎన్నికగాంచిన తర్వాత ఒకసభ కైనను హాజరుకాని మహనీయులు తమ సభ్యత్వములకు రాజీనామాయొసంగిన కుతూహలముల వారైన ఆసంఘసభలకు హాజరుకాగల యనకాక యుండును.

(ఒక సభ్యుడు.)

నోటీసు

జమ్మలమడుగు అన్వేష్య ద్రవ్య సహాయ శాస్త్రీతనిధి లిమిటెడ్డు కంపెనీలో పేర్లు చాలాతగ్గి పోవడమువల్ల సదరు కంపెనీకి వచ్చే ఆదాయం ఖర్చులకు చాలక నష్టముకలుగు బోవునని కారణంతో కంపెనీ 11-12-22 తేదీన విశేష తీర్మానము వల్ల స్వేచ్ఛగా సమాప్తి చేయబడినది.

జి. చెంగయ్య
నైట్సిరి

Andhra Tutorial College,

Polaiah up-tairs opposite to Taluk Office, Innespeta, Rajahmundry. Of Vita interest to Senior Inter Students. Classes from 15th December. For Intermediate Part I students only. Book your seats early.

Apply to:—M. K. Rangachari, Secretary
Madras Tutorial College
Now residing at Polaiah Upstairs Rajahmundry

విదేశ వార్తలు

లాసేను మహాసభ

ఇస్మిటు గారి ఏడుమరతులు

టర్కీవారికి మిత్రమండలికి

రాజీకొంతవరకు కుదిరినది.

లీక్చర్ డిక్షనరీ 9:—ఇస్మిటి డిక్షనరీ లాసేను మహాసభలో మొదటి కమిషనువారు జలసభలకు పాడు విషయమై మరల కొంత కామలాచారి. మహాసభకు వచ్చిన ఏ ఇకర దేశమునకును తమ ప్రధానగరమును కాపాడుకొను అధికారము తొలగింపబడలేదని ఇస్మిటు పాపాగారు ఇతర టర్కీప్రతినిధులు చెప్పిరి. మొదటిసారిను బ్యాన్టీల కరిగర ములయందుండే దేశములు యాధ్యమునకు గడంగిన జలసందుల ఆక్రమణము వారికి మిగుల లాభకరముగ నుండగలదు.

వర్తకపు వాకల విషయమై ఎట్టి నిష్పంధము అందెగూడదను మిత్రమండలివారి సలహాను టర్కీప్రతినిధులు అంగీకరించిరి.

టర్కీ కొర్రు మరతులు

టర్కీ ప్రతినిధి యీ క్రింది కలహాలను నూచించెను: ఎవ రైనను మాత్రాత్మ ఆక్రమించుకొనటను మీలెవ్వరికి కలంధు లను మార్కొరా సముద్రమున తగు విధమున కాపాడకలెను. బ్యాన్టీ ప్రతేజము వానికదేశముల విషయమై కొన్ని నిష్పంధముల చేర్చవలెనను. అ.తర్వాతను వర్తకమును రక్షించుటకై కొంత సేన నుంజలెను.

ఇస్మిటుగారి 7 మరతులు

మిత్రమండలివారి సలహాలపై ఇస్మిటుపాపాగారి క్రింది మరతులను జేరిరి. 1. సేలను తీసివేయుటయమై ఆలోచించ కలసినపుడు జలసభలలో మార్కొరా సముద్రమునాడ చేరి యున్నట్లు పరిశీలించగూడదు. 2. ప్రేను ఆంటోలియాలకు రైల్వేమార్గము ముఖ్యమైనది కనుక బాస్సును నడప సేకలులేకుండు నట్లు చేయగూడదు. 3. సేకలుండగూడదని నిర్ణయించిన ప్రదేశము లందు సేకలరాకపోకలను సేపిడిచగూడదు. 4. మార్కొరా సము ద్రమును రక్షించుటకై కాన్సుటాంటినోపొలునందును జలసంఘట ప్రదేశమునందును టర్కీవారు వానికదేశముల నుంచుట అవసర ము. 5. అసేనలుండగూడదని నిర్ణయించబడిన ప్రదేశము లతివిస్తాతముగ నున్నవి. (6) దార్దనెల్ను యఖద్వాసమున కడతల యన్న నా లుగు ద్వీపములలో సాతాప్రేను, టెనిడాను, ఇంబ్రాను ద్వీప ములు టర్కీ కరిపాలమునకు లాబడియందనలెను. లెన్నును ద్వీపము స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండవలెను. (7) ఇతరు లెస్వ రును ఆకస్మికముగ దండెత్తి వచ్చుటకు వీలులేకుండునట్లు గాలిపోలి వెనెన్నులా రక్షింపబడవలెను.

కర్జును ప్రభువుగారి ప్రత్యుత్తరము

కొన్ని ప్రదేశములందు సేన లుండగూడదను నూత్రమును వర్తక వాకల విషయమై నిష్పంధము అందెగూడద నుటయును, వర్తకనియతమును నిర్ణయించుటకై అంతర్జాతీయ విచారణ సంఘము నొకటిని నియమించవలయు ననుటయును టర్కీ ప్రతి నిధులు అంగీకరించినందున కర్జును ప్రభువుగారు సంతసించిరి. ఇస్మిటుగారి మరతులవిషయమై ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు 1, 5, 7 మరతులను టర్కీ మిత్రమండలి అనుభవజ్ఞులు కలసి స్నేహ భావముతో, పరిష్కరించుకొనవలయు ననియు, రెండవమరతు విషయమై కొంతవరకు అంగీకరింపవచ్చు ననియు ప్రభువుగారు చెప్పిరి. ఇస్మిటుగారు కోరిన 4 వ మరతుపై మొట్టానుచు సం ధిప్రమునందు చేర్చవలసిన సైనిక వానికమరతులను నిర్ణయించ కలసినపుడు యీ సమస్య పరిష్కరింపబడునని వీరు చెప్పిరి. లెన్నును ద్వీపమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన సోమోప్రేను ద్వీప మును టర్కీవారికియు చేయుటకు మిత్రమండలివారి అంగీకరిం చనియు టెనిడాను ఇంబ్రాను ద్వీపముల విషయమై ప్రస్తుత మేమియు, చెప్పటకు వీలులేదనియు, కర్జును ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

టర్కీవారికి కొన్ని సౌకర్యములు

లీక్చర్, డిసెంబరు 10:— లాసేను మహాసభయందుండే వివరములలో పరిష్కరింపబడిన కార్యక్రమము శుభముచ కముగను సంక్రమింపకమును నున్నదని పలువురు అంగీకరించు చున్నారు. జలసంఘట స్వాతంత్ర్య విషయమును మిత్రమండలి వారు టర్కీప్రతినిధులు కోరిన కొన్ని మరతుల నంగీకరించిరి.

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసు మహిళావధమునభ

ఈ నెల ౧౭ ది ఆదివారము

అధ్యక్షురాలు: ప్రకాశం పంతులు గారి సతీమణి స్త్రీలందరు తప్పక దయచేయవార్ధితులు

టర్కీవారికిని, మిత్రమండలివారికిని రాజీతురుకుట సాధ్య మని ప్రతిపాదింపబడు అభిప్రాయమునున్నది. కర్జునుప్రభు వుగా రంగబించిన సమాధానపూర్వకముగ వైఖరియే ఇందులకు కారణమని ప్రతి ప్రతినిధు లభిప్రాయపడుచున్నారు.

కొన్ని అభ్యంతరములు

అయినను మహాసభ సక్రమముగ నెరవేరుటకు కొన్ని అభ్యంతరము లున్నవి. టర్కీ అప్పలు, టర్కీ మండలి విదేశాధిక ప్రతినిధుల విషయమై ఆలోచించుటకై ఏర్పరుపబడిన సంఘ మునందు రహస్య ప్రతినిధ్య ముండవలయు నని రహస్యప్రతినిధి కోరెను. టర్కీకి సంబంధించిన ప్రతినిధులునునందును రషియా వారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట అవసరమనియు అట్లయిన కార్యక్రమము కొనసాగుట యుక్తమనియు కర్జును ప్రభువు గారుగట్టిక చెప్పిరి.

ఇస్మిటు పాపావైఖరి

లండను, డిసెంబరు 9:—యూరప్రభు గారియను లాసేను విశేషముకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కొన్ని విషయములందు ఇస్మిటు పాపాగారు రాజీతురుకుట అంగీకరించిరి. ఆకస్మిక ఇత సేన ఆక్రమించుకొనవలెనను ప్రయత్నము అందెవచ్చు ననియు, బ్యాన్టీ సేనుందు సేనలు ప్రవేశించువిషయమై నిష్పంధములేవైన వలయుననియు టర్కీవారు కోరియుండిరి. ఈవిషయమై కొంత కరకు టర్కీవారు మిత్రమండలివారి కోరికలను అంగీకరించెద రని తెలియుచున్నది. వర్తక వాకల రాకపోకల విషయమై సాధారణ సమయములందు ఎట్టి నిష్పంధము లుండగూడదనియు యాధ్యమ యములందు మాత్రము వాకలను కోధించుటకు టర్కీవారికి అధికార ముండవలయుననియు ఇస్మిటుగారు కోరుచున్నారు.

టర్కీవారి కట్టుదల

లాసేను, డిసెంబరు 9:—అట్టోమాను ఋణముల విషయము నందును జలసంఘట విషయమై మిత్రమండలి వారు నూచించిన వానిక సైనిక ఏర్పాటుల విషయమునందును ఉపసంఘములు విచారణ కలుపుచున్నవి. టర్కీప్రతినిధులు తమకట్టుదల వదలక యుండుటచే యీవిషయములందు సమాధానము ఘట్టుకుట క వ్యమకమున్నది.

డాక్టరు అడ్వంటే గారు

కాన్సుటాంటినోపొలు, డిసెంబరు, 10:—రా ఫటు పాపాగారి స్థానమున కాన్సుటాంటి నోపొలునందు తమ ప్రతి నిధిగ నుండుటకు ఆంగ్లోరా జాతీయంద సభవారు డాక్టరు అడ్వంటే గారిని నియమించిరి. రఫటుపాపాగారు ప్రేనుకు వెళ్లెదరు.

జెనరలు హరింగుటనుగారు కలీఫా సందర్శించుట

జెనరలు హరింగుటనుగారు కలీఫాగారిని సందర్శించి వారితో కొంతకాలము మాట్లాడిరి. రాజకీయ కమగు సందర్భ నము లేదనియు స్నేహభావముతో జెనరలుగారు కలీఫాను సందర్శించె ననియు తెలియుచున్నది.

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

జర్మనీ సలహాలను మిత్రమండలివారు నిరాకరించుట లండను, డిసెంబరు 9:—ప్రధానామాత్యులకు బోస్ యు, పాయింకేరు, స్నియ ను సహాని యం. ధ్యూనిసుగార్లు సేటిడినము డౌనింగువీల్లో సమావేశ మయ్యెదరు. జర్మనీవారి నూచాలను తెలియజేయుటకై వార్తాపర్యవహాగారు లండనుచేరి యున్నారు. మొదటిదియు ప్రధానామాత్యులు సమావేశమై వ్యవహారముల విషయమై పరస్పరము తమభిప్రాయములను తెలిసికొనిరి.

లండను, డిసెంబరు, 10:—కేటిడినము ఉదయము ప్ర ధానామాత్యులు సార్వభౌముని సందర్శించుటకై వెళ్లియుండిరి. మధ్యాహ్నము ౩ గంటలకు వంతులు మరల సమావేశమయ్యె దరు.

జర్మనీ వారి సలహాలు

లండను, డిసెంబరు 10:—జర్మనీవారు ప్రధానామా త్యుల కొనగిన వత్తమునందలి ముఖ్యాంశములను చూటకు తెలి యజేయుచున్నాడు.—నవంబరు 14 వ తేదీన జర్మనీవారు ప్ర

కటిండిక వత్తము ననుసరించి మార్గము విలువను స్థిరపరచి ఆధి కపత్తితులను చక్క పెట్టుటకు జర్మనీవారు ప్రయత్నించిరి ఇందులకు విశేషములనుండియు తమవేశమునందుండియు ఋణ ము పుచ్చుకొనెదరు. : రెండు సంవత్సరములు గడచినవిమ్మట 5 సంవత్సరములోపుగ యీఅప్పులు తిరగ ఇచ్చివే యబడును.

జర్మనీవారు ౩ వల మిగిలిననుల మూర్ఖుల అప్పుపుచ్చు కొనుట కుద్దేకొనుచు మిత్రమండలివారిని కోరుచున్నారని బెల్జి కా మునుండి వార్త వచ్చుచున్నది. జర్మనీవారు తమవేశము నంతే అప్పుగ పుచ్చుకొనుభవములో సగము నవ్వవహరములకు వినియోగింపబడు ననియు మిగిలినసగము మార్కు విలువను స్థి రపరచుటకై వినియోగింపబడు ననియు తెలియుచున్నది.

జర్మనీసలహాలు నిరాకరించబడుట

లండను, డిసెంబరు 10:—సిగ్గురు ముసలూనిగారు చూటకు ప్రతినిధితో ముచ్చటిం చుచు జర్మనీ వారి సలహాలను నిరాకరించు విషయమై మిత్రమండలి మంత్రులయందు భేదాభిప్రాయములేదని చెప్పిరి. మిత్రమండలివారు పులులెగ్గించి వ్యవహారముల మొత్తములను తగ్గించుటకును కొన్ని సలహాల ను స్నియ మసలూని గారు నూచించిరి.

ఒక క్లిష్ట సమస్య

అబ్దుల్ విశేషముకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బాసరులాగారు పరిష్కరింపవలసిన సమస్య అతిక్లిష్టమై యుం డెను. ప్రాన్సుమైతి విదేశాధిపత్యులు లేక విరోధాభిప్రాయమునకు అన్యము వాటిల్లునట్లు చేయుటయూ ఆను రెండు ప్రశ్నలు ఎదు రొగ్గునవలసినవైచు. వ్యవహారముల సమస్య నాలుగు సంక త్ప ర ము ల ను ం డి క్లిష్ట ము గ మా రు చుండెను. నిగ్గుటిడియు జరిగినభలో యీవిషయమై భేదాభి ప్రాయములు ప్రబలమందుట సంతోషకరమగు విషయము. గవ్వ పరిహారముల విషయమై ఇంగ్లీషువారు ప్రేంచిరి. ఆనుకూల ముగనన్న లాసేను మహాసభయందు ప్రేంచివారు ఇంగ్లీషువారి కనుకూలముగ ప్రవర్తించెదరని కొన్ని ప్రేంచివారావత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

డాక్టరు వాస్సునగారికోరికపేను ప్రేజు ఇశ్యబడినది. పొలందు రిపబ్లికనుకు విశేషాంగమృతి యగు యం నరటావిష్టగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

క్రీస్ మన్ కెలపు

డిసెంబరు 2౩వ తేదీ పబ్లిక్ సెలవుదినముగ వైస్రాయి గారు నిర్ణయించుట

క్రీస్ మన్ కోజు ఆదివారము వచ్చుటచే వైస్రాయిగారు సెగోషియలిర్ స్ట్రీ మెంట్సు కాసనములకారము డిసెంబరు2౩ వతేదీన పబ్లిక్ సెలవుదినముగా నిర్ణయించిరి.

విర్రాండువారలు

విప్లవకారుల వైఖరి

లీక్చర్, డిసెంబరు 1౦:—విర్రాండు ప్రెస్టీటు సెగోషియర్నా ఋణ సంపూర్ణమైనది. చేరబరువారు ౭0 మంది సభ్యులనున్న కొనెరు. అధ్యక్షులగు కాన్సేపుగారు మరి ౭0 మంది సభ్యు లను సేర్కొనెరు. ఋణమును సెగోషియలయ నలుపురు త్రిలియన్నాడు. కాన్సేపుగారు సాధ్యమగు సతీమణి వీరిలో నొక లైగ నున్నది.

విప్లవకారుల ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు విప్లవకారు లెంత మాత్రము భయపడలేదనియు, పగ సాధించుట అంత ముండువరకు దేశమునకు కాంతి యుండదనియు విప్లవకారులు ప్రకటించు చున్నారు. ఇది డిసెంబరాగారి ప్రకటననల తోచుచున్నది. ఇట్లే ప్రకటనలు క్రమము అప్పుకొరకటించబడుచున్నవి. ఎవరు ప్రక టించుచున్నాలో ఎట్లు ప్రకటించబడుచున్నాలో ఎవరికి తెలియదు.

ఉత్తరవిర్రాండు గవర్నరు

అవర్రాగిన హ్యూకు గారు ఉత్తర విర్రాండు గవర్నరుగ నియమింపబడిరి.

జూ బు లు

కాళిదాసగ్రంథాలయము - తెలంగాణ

ఈ గ్రంథాలయమునకు జూలై 9 తేదీ నుండి 20 తేదీకి మధ్య జరిగిన "గ్రంథాలయముల కార్యకర్తల" గూర్చి వ్యాసములు వ్రాయబారు పేజీలకు 5 తేదీలోగా వ్యాసములు పంపవలసిన దని నిర్ణయించబడినది. ఈ ప్రక్రియలో నివారణలో ప్రకటించియుంటిమి. తదుపరి జూలై 15 తేదీకి మధ్యద మయినది.

కార్యదర్శి, శివల సుబ్బారావు.

శ్రీ శారదా సమాజము - అనంతరము

1-12-22 తేదీన ఈ సమాజమునకు బాలికలకు సం స్కృతము నేర్పటమై కొక కలగతి ప్రారంభింపబడినది. ప్రతి దినము సాయంత్రము 4 1/2 మొదలు 5 1/2 గంటలవరకు జరుగుచు న్నున్నది. ఇందు కొక ఉపాధ్యాయుని కేతన మిచ్చి నేర్పరచియు న్నారు. ఈ సమాజమువారి మఖ్యోద్దేశములలో నొకటి శ్రీ విద్యాభివృద్ధి, ఇక్ష్వాక్యమునకు మామూలైన సోదరీమణులు బాలికల నుపే శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడ ప్రార్థనలు.

యస్. వి. విశానాక్షి సుందరమ్మ కార్యదర్శిని

నెల్లూరుమండల ప్రాథమిక పాఠశాలయల ద్వితీయముహూర్తం.

ఈ గ్రంథ నెల్లూరుమండల 1922 సం॥ డిసెంబరు నెల 27, 28 తేదీల పురసాధనమునకు జరుగును.

వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల పాఠశాలయలను, నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్ సభ్యులు నగు మ. రా॥ శ్రీ॥ య.కె. శింకరాచార్యులుగారు, అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఈ సభయందు ఉపాధ్యాయుల శ్రేయోభివృద్ధి కాయక ములకు విషయైక చర్యలుగా వివిధ తీర్మానములు పరిపాలకులకు నిశ్చయపడును. కావున ముఖ్యముగా నెల్లూరు మండలమునందలి బోర్డు గ్రాంటు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను ఉపాధ్యాయులను యీ సభకు విచ్చేసి సభ జయప్రథముగా నెలకొన్న ప్రార్థనలు. ప్రతి ఉపాధ్యాయులను సాధ్యమయినంత త్వరలో అవసరసభలు గావించి మండలసభలో తీర్మానములను బట్టు విషయములను చర్చించుకొని సదకు తీర్మానములను ఈ నెల 25 తేదీ లోగా కార్యదర్శులకు చేరువలగు చేయవల సినదనియు, సంఘము ఒకటికి కనీసము ఇద్దరు ప్రతినిధులకు తక్కువ గాకుండా పంపవలసినదిగా నిశ్చయించుచున్నాను.

కొవ్వోలు రంగయ్య, ఆచార్యసమాధ్యక్షుడు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

గయాకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

గయాకాంగ్రెసుకు జరుగునున్న కేరీయమహాసభకు యీజిల్లా తరపున ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల జాబితా.

- (1) శ్రీయుత మేనకూరు హరికృష్ణారెడ్డిగారు (2) మొగిలి రామకృష్ణుడు కెట్టిగారు (3) తేలూరు సుబ్బరామి రెడ్డిగారు (4) బెలూరు మండల రామరెడ్డిగారు (5) కొడూరు తింగారెడ్డిగారు (6) దామరపు శేషారెడ్డిగారు (7) సత్తి రాజు కార్యదర్శిగారు (8) బొమ్మా శేషారెడ్డిగారు (9) మేనకూరు వరదారెడ్డిగారు (10) టంగుటూరు సుబ్బారెడ్డిగారు (11) తిక్కవరపు వెంకట్రెడ్డిగారు (12) సి.వి. కృష్ణగారు (13) పోలవరపు సుబ్బరామయ్యగారు (14) వేదం సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు (15) పొణకా వెంకటరెడ్డిగారు (16) తూమాటి మల్లారెడ్డిగారు (17) నెల్లూరు వెంకట్రామా నాయుడుగారు (18) పొణకా కనకమ్మగారు (19) కే. య.కె. శేరిగారు (20) మాడపూడి నరసింహాచార్యులుగారు, (21) కే. వి. రాధువా చార్యులవారు (22) జి. పద్మనాభాచార్యులు (23) క. పాప రాజగోపాలరావుగారు (24) పూండ్ల చిన్నకృష్ణారెడ్డిగారు (25) శేషభట్ల రంగయ్యగారు (26) పొగూరి శేరిలింగంపల్లి కృష్ణయ్యగారు (27) జిల్లా కల్యాణరావుగారు.

గాడేపల్లి పద్మనాభయ్య, కార్యదర్శి.

సామ్రాజ్యకావనసభ్యులు గౌరవనీయులైన జయంతి రామయ్యపంతులుగారిలోటి సంభాషణ

గోదావరికట్ట జిల్లా పశుమున సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రజాప్రతినిధిగా నన్న శ్రీపంతులుగారిని దర్శించి రాజకీయ విషయములలో వారిభిప్రాయములు కనుగొనవలసిన మేము తన తేదీకర్తావ్యాసముగారిని హరికృష్ణగారు మొదలు శ్రేయము కల్గినాము. మేమువలెనే కొద్దికాలములో వారిదర్శనము మాకు కాకవూర్చును శ్రీయుత దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు (చాలా కాలము మాతాపితా కాలపక్షమున జిల్లా బోర్డులో ప్రజాప్రతినిధి గా ఉన్న సభ్యుడు) వారిలో తమస్వవిషయములో మాట్లాడుటకు వచ్చియుండిరి. వారిభయలపరంగ మైన తోడనే శ్రీపంతులుగారు మాకు సావకాశము గలుగ జేసిరి. మాసంభాషణంత సుతుకు వెంకటేశ్వర్లు గారు కూడ దిగ్గరకుండి మధ్యవర్థులు కొన్ని ప్రశ్నలు పంతులుగారిని అడిగిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

1 ప్రశ్న:— మీరు సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రజాప్రతినిధిగా ప్రవేశించి చేసిన ప్రయత్నములే? అని ఎంకవరకు కొనసాగినది?

(అ) ఉ:— అంగ్రెజ్ వ్యవస్థలయమును గూర్చి సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రవేశించినాననియు రాష్ట్రీయ భ్రష్టత్వమువారు ఈ విషయమై ప్రయత్నము చేసియెడల ప్రభుత్వమువారు తమ సానుభూతిని కనపరచెదమని జవాబు చెప్పినదియు అందువైని రాష్ట్రీయ కావనసభలోని తమ స్నేహితులకు ఉత్తరములు వ్రాసి ఈ విషయమై సదరుసభలో తీర్మానము జరుగుటకు ప్రోత్సాహము చేసినాననియు, అందుకనుకూలముగానే ప్రయత్నములు జరిగి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము రావలెయున్న దనియు

(ఆ) అంగ్రరాష్ట్రమును కలిపి సామ్రాజ్యకావనసభలో రా మొకటి రాష్ట్రము ముఖపాదించినామనియు, అందువిషయమై చాలా కృషి చేసి, యుంటిమనియు గౌరవనీయులగు విప్లవీయులగు ఈ తీర్మానము రాష్ట్రీయ కావనసభలో ఆమోదించిన పిమ్మట సామ్రాజ్యకావనసభలో తిరిగి చర్చించుటకు సావకాశమిచ్చెదమనియు, సమాధానమిచ్చినమాటకు తమ తీర్మానముపరసంహరించుకొని రాష్ట్రీయ కావనసభ్యుల నీ తీర్మానము రాష్ట్రీయ కావనసభలో తేవలెనని కోరియుంటి ననియు

(ఇ) భూమి అక్రమణచట్టమును సవరించవలసిన ఒక బిల్లును ప్రవేశ పెట్టితి ననియు, ఇందుకు ప్రభుత్వమువారు కృతిచేకాభిప్రాయము కనుపరచక, కఘ్టయొక్క అభిప్రాయమునకు పంపి రనియు, చాలమందినద్దముండి అభిప్రాయములు వచ్చినవనియు రాజోవుద్దేశమునావేశములో ఈ విషయమై చర్చవచ్చునని నెలవిచ్చిరి

(2) దేశములోని ప్రజాసామ్రాజ్యమును వృద్ధిపనికి తీసికొనివచ్చుటకు సామ్రాజ్యకావనసభ ఎంతవరకు తోడ్పడినది?

(అ) ఉ:— ఇంచితేపుకమిటి, ఫిస్కల్ కమిటీ, పబ్లికా థ్రర కామ్రీములను తీసిపంజాబులో కలపటమగునని కనపూయ్యగారి తీర్మానమువై ఏర్పాటైన కమిటీ, వగయిరాకమిటిలు ఈ కావనసభలవల్ల నే ఏర్పాటై వనియు,

(ఆ) ముద్రాపాత్ర కావనము, రౌటుచట్టము, సర్టిఫికేట్ లాను, వగయిరా కొన్ని చట్టములు ఈ సామ్రాజ్య కావనసభలవల్లనే కొల్లగొట్టబడినవనియు,

(ఇ) గవర్నరు మెంటువారి ఖర్చులోనుంచి 100కి 5 రూ॥ 100కి 9 రూ॥ తూటాపాటులు కల్గింపుడని ఈ సభవారు కోరగా గవర్నరు మెంటువారు అంగీకరించినదియు

(ఈ) ఈ సభ్యులను విడిచిన హెచ్చుపన్నులలో ఉప్పు మీద పన్నుకు ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారము మెత్తుచేయుటం దిగా ఈ సభవారు ఆపునలచేసినవారనియు,

(ఊ) యక్ష్మములు దూర్చి విదేశమునుండి కట్టె బట్టలమీద ఎక్కువచేసి హిందూదేశములోని యంగ్లములమీద తియ్యరగు బట్టలమీద పన్ను కల్గించినది ఈ కావనసభయేననియు,

(ఊ) కలపచట్టము ప్రజాసహకారముగా సవరింపబడిన దనియు నెలవిచ్చివారు ఈ జవాబులవై దువ్వూరు వెంకటేశ్వర్లు గారు ఈ కింది ప్రశ్నలు అడిగినారు.

(1) రామ నెలవిచ్చిన కమిటీలకు ఎంత ఖర్చు అయినది? వాటి ప్రయోజనము మేమి?

ఉ:— కమిటీలకు చాలాపాత్రు ఖర్చు అయినది. వాటి లవల్ల భాగముగలిగి తే అంగకర్చెను. వాటిని పోర్టు యంత్రముల చేదు.

(2) ప్రెజిడెంట్ బిల్లును 10, 144 కి 100 కి ప్రభుత్వమువారు విచ్చలచేడిగా ఉపయోగించుటలేదా?

ఉ:— కాంగ్రెస్ రాష్ట్రపతికర్తావ్యాసము సామయమునై యును మున్నది నేను ప్రార్థిగా తెలిసికొనబోవుటవల్ల నా అభిప్రాయమేమియు చెప్పలేననిది.

(3) ప్రస్తుతము తిపాల చార్జీలు ఎక్కువయినవిగా విడిచి విషయమై తమ అభిప్రాయ మేమి?

ఉ:— ఈ విషయము సామ్రాజ్య కావనసభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు హెచ్చుతేటుకు కృతిచేకముగా తమ అభిప్రాయములనివ్వవలసిన హెచ్చుమంది నిశ్చయించుకొంటిమనియు కాని క్లాక్కు దొరగారు (జైర్ క్లక్కు అఫ్ పోస్టు అఫ్ సెన్) తేటు కృత్తిచేయుటకు చెప్పి కాణములు తమకు నిచ్చినందున అందులకుగగిరింపబడినవియు చెప్పుచు ఆసనయముతో క్లాక్కు దొరగారు కానించిన ఉపవాసము మాకుచేదని వినిపించిరి. తదుపరి వెంకటేశ్వర్లుగారు ప్రశ్నించిరి.

(2) ఈ పన్ను వృద్ధిచేయుటకు అవసరము ఏమి కల్గింది? (ఊ) ప్రభుత్వకృతము అనుటబట్టి.

(4) ప్రభుత్వకృతము ఏల కల్గించుటకు ప్రయత్నించుచున్నామి?

ఉ:— చాలా ప్రయత్నములు చేసినాము. ఎంజులో కల్గించుట అవకాశము తెలియనందున ఇంచితేపుకమిటి ఏర్పాటుచేయుటకు కారణ మైనదని చెప్పిరి.

(5) ఈ ఇంచితేపు కమిటికి సైనికకృతము తగ్గించుటకు అధికారము గలదా? ఉన్నదనియే తమ అభిప్రాయ మనిరి

(6) పోస్టల్ రేటును హెచ్చుచేసినపుడు క్లాక్కు దొరగారు మీరు ఇంగ్లండునుండిగతులు దావారణముగా చెప్పినారు. దా సైనికకృతము విషయములో ఇంగ్లండు రాబడిలో ఇంగ్లండులో చేసెడి అదరజెఖర్చు ప్రకారము హిందూదేశముకూడ ఖర్చుచేయక ఇంకెయ్యరాబడిలో సగముకంటె యెక్కువ సైనికకృతములు చేయుట వ్యాపారమేనా?

ఉ:— ఇండియా రాబడిలో సగముకంటె ఎక్కువ సైనికకృతమును మన్నదని పదే అభిప్రాయము పొరబాటినది, ప్రజలు ఆదాయములో సామ్రాజ్యభాగ మొక్కటియే మారుచు న్నారు. కాని రాష్ట్రీయ భాగము కల్పటలేదనియు, ఇంగ్లండులో రాష్ట్రీయ అదాయమని సామ్రాజ్య అదాయమని విభాగము లేకపోవుటవల్ల మొత్తము దేశాదాయము నుంచేవారు దామాసా ఖర్చుచూచుచున్నారనియు, నెలవిచ్చిరి. ఆ ప్రకారము మనము కూడ చూచినయెడల తగ్గనియు ఈ ఖర్చు విషయములో సరిపాద్ధు ప్రాంతములోని వక్రతనామందు సైన్యమును కల్గించువిషయములో కొంత ప్రయత్నము జరుగుచున్న దనియు, అది కల్గించిన యెడల కొన్ని కోట్ల రూపాయలు సైనిక ఖర్చునుండి కల్గవలసిన నెలవిచ్చిరి.

(IV) మీ ఆనుభవములవల్ల కావనసభలలో ప్రవేశించి ప్రతిష్టంభనలు జేయుమనియు, లేక ప్రార్థిగా బహిష్కరింపమనియు?

ఉ:— బహిష్కరించకూడదు, ప్రతిష్టంభనలు జేయకూడదనియు, మాలవ్యాగారి అభిప్రాయములోనివాడననియు చెప్పిరి.

(V) పంజాబు తేకయందు ఆకాశి కట్టలకును ప్రభుత్వమునకును జరుగుచున్న గంభీర విషయములో తమ అభిప్రాయ మేమి?

ఉ:— ఆకాశి కట్టలచర్య చాల అస్వాయమునకు మనంరు అనుభవములో ఉన్న భూములను ఆకాశిలు బలవంతులుగా స్వాధీను చేసికొనుటకు ప్రయత్నము చేసినమాటకునే, ప్రభుత్వమువారు కలుగజేసికొనుటకు కారణమైనదియునదిని.

ఉ॥ వె॥ (7) వ్యాపారవ్యాపకము లెసినైనను జయపజయము లెసినది?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోయి రని చెప్పకతప్పదు. VI ఖర్చున దేశమునకు అర్థికముగాని రాజకీయముగా గాని తోడ్పడునా?

ఉ:— దేశమును పనిలేనివారికి కొంతవనికల్పించి కొంత అర్థికముగా తోడ్పడేమాట నిజమే కాని విదేశీబట్టు మన దేశమునకు రావడంగా ఆతరఫ్ను నో అంగత్రసహాయమునట్లు ఇక్కడ తయారుచేసి అవలముగాని ఖర్చునల్ల అవలెమని తమ నిశ్చితాభిప్రాయ మని జలితె.

ఉ॥ (1) మిల్లుబట్టు తేకప్పుకు ఖర్చున దేశ ప్రజలకు కావలసినంత తయారై యుండేదికానా, ఇప్పుడు ఎందుకు తగినంత సిద్ధముకాదు?

ఉ:— ఇప్పుడు గాగరిత ప్రపంచమున వ్యాపించినకొలది ఎక్కువబట్టులు వాడుటకు ప్రజలు అలవాటుపడియుండిరనియు యాంత్రిక సాహాయ్యమున బట్టులతయారైనవో సమృద్ధిగా ప్రజలకు వస్తుతము ఉండునని తమకు దృఢభక్త్యమున్నయిల కృత్తము చేసిరి.

ఇప్పటికే కాత్రి గం 7 లయినందున ఇంకటితో సుభాషణ ముగించితిమి.

పుల్లెటకురు 5-12-22 } వక్కలంక వీరభద్రశర్మ } మల్లాది దక్షిణామూర్తి.

శ్రీ తిలక్ జాతీయవిద్యాలయ వార్షికోత్సవము.

7-12-22 తేదీన వైవిధ్యముల ప్రభుత్వ వార్షికోత్సవము జరిగినది. విద్యాలయముందలి బహిరంగ ప్రదేశములందు పందిరి వేయబడి పవిత్రోత్సవములతోను, జాతీయ నాటకముల చిరస్థాయిలతోడను, అలంకరింపబడి కన్నుల పంపుగా నుండెను. పారిశ్రామిక కళాశాలలో విద్యార్థులు తయారుచేసిన కస్త్రములు, కుర్చీలు, వగైరాలు ప్రదర్శింపబడెను. ఇతర గ్రామముల నుండి ప్రమాణు లోతులు వచ్చి సభనలంకరించిరి. శ్రీ లోకేశులు యాత్రికముందు పాల్గొని, కార్యక్రమము సరస్వతీపూజతో శుభము నుమా రెనివిడిచింపబడెను. ప్రారంభ మయ్యెను. గుంటూరు పురముందలి వర్తక కళాశాల లకు శ్రీ యాదవ మర్రి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, భద్రపర్తి సమేతముగా సరస్వతీదేవీపూజ యొగిరి. తదనంతరము బహిరంగ సభ శ్రీయత ఆంధ్రప్రదేశ్ రామదాసు దుగ్గి గారి నోపాల్పకముగా రియోధ్య ముక్తికింద నుపకమింపబడెను. బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన రామ శేషాధర్మగారు సంభాషన నిచ్చిరి. యధానకారముగా ఆధ్యక్షుడు వైమొత్తమున జాతీయపాఠశాల కేసునిచ్చిరి. జాతీయ లయము పుష్పలక్ష్మి పుష్పలక్ష్మి మాడక నిరాటంకముగా కొనసాగి పురుషులను దిసి కొనియాడుచు గోపాలకృష్ణయ్యగారు సభ్యులను విరాళముల కొనుగొనని ప్రార్థించిరి. శ్రీ చాంతి వాగేశ్వరరావుగారు రు 20 యొక్కమును 116 గాంధీ చిత్రములను వొసంగిరి. శ్రీ రామ విలాస సభవారు ప్రతాపసుక్రియము నిడియున ప్రదర్శించి అందుచేర్చి అయితేజును విద్యాలయమున కర్పించెద మని వాగ్దత్తము చేసిరి. యూనివర్సిటీ ఆసోసియేషనువారు రు 50 ల కానుకగా వొసంగిరి. శ్రీ కొమ్మూరి హనుమంతరావు గారు తమ గడియారమును సమర్పించిరి. బాంబిద్దరు బాను తిలక్ వెండెట్ట నిత్యుగా నవి వేలమున వేయబడెను. ఉదారచిత్త లోకేశులు తమ కత్తనసారముగా విరాళముల వొసంగి కృతార్థులై.

అధ్యక్షుడొంటి ప్రాంతభావనాసమయమున తమసహజంభిరమాభ్యుదయ వాక్య ప్రభుత్వముతో ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వపాఠశాలలయందు గతపరచునద్య కేవలము గురుప్రాలను సేవకులను, తయారు చేయుచున్నది సూత్రభావనము చదువుకొనుటకు తగినవారు 15 రూపాయల సేవకావృత్తికి లోనై తనిఖీదారులకు వంగి వంగి సహాయము చేయుటకు తయారగుట మొదలగునవి కలిగినవి. కనుకనే గాంధీయజాత్యుడు ప్రభుత్వపాఠశాలలను భారీ చేయవలయునని చెప్పిరి. కొంతమంది శ్రాత్తమూర్ఖుల నిర్బంధ బడలై ననుచుండిరి. తాళించెపుడు మనస్ఫూర్ణ మైనగాని శ్రాత్తవాటిని నిర్బంధము కట్టెను. చాలమంది తెలివినవారము తత్త్వము ప్రహించితే ప్రభుత్వపాఠశాలలకు నకళ్ళను దివిరి. ఇదమితమని విద్యావిధానము నిర్ధారణ చేయునకు జాతీయ పాఠశాలలలో రాటులుత్తిట్టటం, హిందీభాష నేర్పుకొనవలయును. ప్రస్తుతమందరు స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రయత్నింపవలయును. తరువాత విద్యావిధాన మేర్పరుపవచ్చును. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల ఆత్మను జూలిచేయగూడదు అన్నిరకముల మనుష్యులను ఒకదొడ్లో కే తోలి ఒకేసంగతులు బలవంతులుగా నేర్పుదురు. విద్య పూర్తియైన తరువాత అన్ని సంకశములే చిన్నప్పటినుండియు బాల్య బుట్టలలో సందేహములు ప్రవేశ పెట్టరాదను. ఇదియే మానీషేయము. జాతీయములద్వారాగాని లేక వేరొకవేదిగాని సర్వోపద్రమములు కనిపెట్టి విద్య నేర్పరచుదును. ఏరసముల గ్రంథము నెవరికి చెప్పవలయునో ఉపాధ్యాయులు గ్రహించవలెను. ఇటీకాల సూర్యవారానుజ గారు డబ్బుకనూలు చేయవలసిన విధానము చాలామందిని తమ యువనాస్వస్థమును ముగించిరి. ఉదయపుసభ అంతిమిత్తు ముగిసెను.

సాయంత్రము 5 గంటలకు సభ తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి యధ్యక్షత వహించిరి. విద్యాలయ కార్యదర్శి శ్రీ ఇటీకాల సూర్యవారానుజగారు 1920-21 సంవత్సర కార్యనివేదనమును చదివిరి. నివేదికమును వినియున్నారు. అందు సంవత్సరమునకు కూడ ఇట్టి వార్షికోత్సవము జరుపు భారము సభ్యులమీదనే యున్న దని ఆధ్యక్షుడు నుడివెను. తదనంతరము బాలికలిద్దరు కృతులు కొన్ని గానముచేసిరి. చాకలి కుర్రవాడు కొన్ని పద్యములను శ్లోకములను శ్రావ్యముగా పాడెను. పాఠశాలవిద్యార్థులు సంకల్పిత కావంతల నాటకము నుండి యొకరంగమును జ్ఞానునీయుగ ప్రదర్శించిరి.

శ్రీయత కురుగంటి శీతారామయ్య ఎం. ఎ., గారు జాతీయవిద్య కిడుము వ్యాసమును చదివిరి. జాతీయవిద్యా నిర్వచనము వాచించి చీత గారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారివంటివారు నిర్వచించవలసినది. వా ఆభిప్రాయములను కొన్ని వెల్లడించుచున్నాను. మన నాడుకులు కద్దరు కిచ్చినంతకద్ద జాతీయవిద్య కీయక సకలితర్థి ప్రేమ మాపించుచున్నాడు. బాధ్యత విాయించు కూడ నున్నదని వారు నడిచిరి శ్రీయత రువరపు వేంకట సరస్వయ్యగారు జాతీయవిద్య యువదలపాచుకొరకే గాదనియు, వేదాంగములను గురించి నేర్చునద్య జాతీయవిద్య యనియు తెల్పిరి. తరువాత శ్రీ కనకలక్ష్మి రామస్వామి గుప్తగారు (గుంటూరు) ఇల్లుపనస్సనించిరి. "మాకాలములో జాతీయవిద్య యుగా నెట్టిదో మేమెరుంగము. మన మహాముఖుల బౌద్ధత్యమును జాతీయవిద్య నిలువదెట్టవలెను. సంస్కృతియులో నిడికృతమైన యాత్మవిద్యలను నేర్పవలెను."

నెల్లూరినండి కచ్చిక శ్రీయత రాంప్రసాదుగారు హిందీలో నువ్వనించిరి. జాతీయభాష యుగా హిందీభాష విరామాభిషేకము చేసి తెలుగునందు కూడ విడు అదరణ లేదు. ఎచ్చటికి వెళ్ళినను యింగ్లీషు లేనిది జరుగుటలేదు. మన దేశ భాషగాని, ప్రాంతభాష కాక, 8000 మైళ్ళ దూరమందలి ప్రజాభాషను అభ్యసించుట కోవనీయును. నేటినుండి తెలుగు భాష నుద్ధరింపుడు. తరువాత హిందీభాషను మాడు దని రాంప్రసాదుగారు నుడిచిరి. తదనంతరము, అధ్యక్షు డిట్లు పలికెను. ప్రార్థన ఇచ్చిన కవులు (కయము ఇంకను కాలేదు. పారి తోషికములు ముందర ఇచ్చినవలెనని చెప్పిపిమ్మట మందూరి సాంబయ్యగారు ఒక సంవత్సరమునకు ఇచ్చట నూతనముగా నెలకొల్పుటకు ఆయుక్త్యకాభుతు తమ తండ్రిగారి జ్ఞాపకార్థము నెలకు 25 రూపాయలయొప్పున నిచ్చెనమని కాద్రాసుచేసిరి. తరువాత విరాళములు వసూలు చేయబడెను. వేయిన్నాట పదహారు రూపాయలు వైగా తుడిసమున వసూలయ్యెనని ఆధ్యక్షుడు చెప్పి అంత్యోత్సవాసమయ గావించిరి. అందు, స్వరాజ్యము వచ్చునంతవరకు విద్యా విధాన నిర్మాణ విషయమై విశేషము ప్రేమపడవలసిన యకసరము లేదని చెప్పిరి. అందుండవలసిన యాదర్శములను గురించి ప్రసంగించిరి. శ్రీ ఇటీకాల సూర్యవారానుజ గారు అభ్యక్షులకును సభాసమలకును వందనము లర్పించిన తరువాత సభ ముగిసెను. —(వార్త)

మహారాష్ట్రము - కాంగ్రెసుకార్యక్రమము

అచ్చటచ్చట కొందరు కృత్తులు గావించు నాకృతులు దప్ప, మహారాష్ట్ర దేశము, కాంగ్రెసుకార్యక్రమమునందు ఇదివరకు గల గాఢవిశ్వాసముతోడనే యుండెను. చాలమంది మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులు మారదయాళవాదుగారికి ప్రానికబాబునందు మహారాష్ట్రను కాంగ్రెసుకార్యక్రమమున నడుప దృఢసంకల్పముతో నుండిన యధార్థపరిస్థితులను, వెల్లడితే యుచుండెను. మహారాష్ట్రమునందును, బీరూనందునుగూడ, కాసనసభాప్రవేశము గోతుపక్షము చాల స్వల్పమైనదనియు, గొప్ప యారాధ్యములనుమాత్ర మొనర్చుటదప్ప కాంగ్రెసు పక్షమువారుదరు నేకాభిప్రాయులై యుండినయు ఇటీకల జరిగియున్న కలవన దేలియనగును. ప్రజాసామాన్య మంతయు ప్రభుత్వకార్యక్రమమునే సాగింపవలసినయు కాసనసభాప్రవేశము గూడదనియు మూలమే గోరుచున్నది. కాసనసభాప్రవేశమును గోరువారు తమ వాదనలయొక్క పటిమచే దేశమును తమపక్షమునకు ద్రిష్టకొనవచ్చును. కాని తమ తాభిప్రాయమునే ఆధికసంఖ్యాకులు పాల్గొనియండినని తెలిపి ఆత్మకంచనమును గావించుకొని దేశమును వంచించుకుందురగా. మహారాష్ట్రమునందుగాని మరి యెయితర ప్రదేశమునందుగాని ఆధికసంఖ్యాకులకు తమ నాడుకునీచే ఏరాపిటు చేయబడిన కార్యక్రమమునం దెహుకురుగునప్పుడు గలదు. కొలదినుండి "నాడుకు" లవలంబించిన విధానములను, మహారాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వకార్యక్రమమునకు వ్యతిరేకముగా నున్నదను సత్యమును వ్యాపింపజేసెను. మహారాష్ట్రకాంగ్రెసు పక్షము వారితోడను, రాజకీయములందు మేల్కొందించు మహారాష్ట్ర ప్రజాసామాన్యముతోడను పరిపాటుమున్న వారెవరును కాంగ్రెసుకార్యక్రమమునందు వారివిశ్వాసమును గుర్పించి సంకయింపబాలరు. ఇటీకల జరిగివిషయములవలన ఈ విషయము స్పష్టముగా ముఖపుచేయబడెను. (హిందూ ప్రానికలు)

వాతావరణ సీత

1922-3 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 12-వ మంగళవారము.

Table with 6 columns: వాతావరణ సీత, అత్యధిక వర్షము, అత్యల్ప వర్షము, అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత, అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత, అత్యధిక తేలికత, అత్యల్ప తేలికత. Rows include various weather-related data points.

సర్కారు, దక్కను, కర్నాటకము, తెలంగాణ, హైదరాబాద్ మొనూరులందు నాకాళము యింతుక మేఘపురం ప్రయోగి. రేయి కేతము కొంచెము హెచ్చెను.

ఎస్. ఆర్. యు. నాపూరు. వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

శ్రీయావళిసంకర్త సరసమాజము వార్షికోత్సవము గయయందు జరుగబడుట గయా, డిసెంబరు 9-న యాత్రిమున 16,17 తేదీయందు శ్రీయావళిసమాజము వార్షికోత్సవము జరుపబడును.

మేజరు జనరలు సర్ విలియం ఎన్. డి. యం. యన్. వారి వివేకము. డిల్లీ, డిసెంబరు 9:-వి. ఎం. ఎస్. ప్రెస్ కురు జనరలు గా నుండిన మేజరు జనరలు సర్ విలియం ఎన్. డి. యం. వార్తము వి. యం. యన్. సర్. మువారు విడుదలగావించి యొక వివరీ పుత్రము సమర్పించిరి. తరువాత తగినట్లు వి. యం. యన్. ఉద్యోగములకు నుత్సాహమునకు నాకృతుల ఎద్దెయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

టాగూరు కవీంద్రుడు సభర్త ఆశ్రమమును దర్శించుట

సభర్త ఆశ్రమమును దర్శించుట 4-వ తేదీ తులసిదాసు కాంధినికొనెను మొక్క చిన్నదియు దని మహాత్మా చెప్పుచును ఆశ్రమమునకు పోయి దీక్షమున జరిగె చనిని ప్రాంతాలము నుండియు అందరను వారికి కృత్యాచారముతో నెదురుకాదు అందరికి. సభర్త ఆశ్రమము కవీంద్రుడు అంటే లాంటి కథలుగారి నుండి రావలయునందు, పక్కా నాటిక యంతరి కొన్ని నివాసములకు విషయములను గురించి యావస్య సింపులు ప్రాచ్య భాషలందేయు నింకొక మారు ప్రాచ్య భాషలు లకు గొప్పియి కావ్యమింపచేసి రచన సాహిత్యములను వర్ణనర సమాచారము నుద్యు అట్టి ప్రాచ్య దీక్షై నూర్కనాగరికము నిర్మి క కలయును నుడివెను.

మహాత్మాకు ఆశ్రమమునందుండి నప్పు డిదివర కొకమా రు టాగూరుని ఆశ్రమమును దర్శించెను. ఆ ఆనందమును మరలొక మా రునుభవించుటకు గాను తిరిగి దర్శించ వచ్చితి నని కవీంద్రుడు చెలివెను సి.ఎన్. ఆశ్రమము గారు వారిని దీక్షై నివచ్చిరి. ఆశ్రమమునందు సూర్యముగ తేల్చబడిన అభిలషిత భావవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులను గాంచెను. అచ్చు ట విద్యార్థులకును, ఆశ్రమములకును తన సంకేతమును దెలు జవలసినవారి గోరగా, అచ్చుట భావ విద్యాలయమునందు ఎవరి ఆర్థిక పరిశ్రమమునందో అట్టి మహాత్మాని స్తుతింపటకు ప్రారంభించెను. తుదకు భారతమాతను స్తుతించును నొక గీతి మును గానయెల్లప్పుడు ముగించెను.

గత సాయంత్రము మహాత్మానింపుడు ప్రస్తుత ద్యయములందు సహజ వ్యతిరేకము లగు వివాహములకు విషయములు గానియియిచ్చునని నుడివెను. ఆశ్రమమును దర్శించి నప్పుడు నిర్వాణాశ్రమ మొక్క యభివృద్ధి నిండు గాంతియి యు, ఇందు స్వార్థత్యాగమే మూలమనియు, ప్రకృతికంటియు వీనినే కాలుచున్నదనియు, విశ్వార్థయొక్క నిరుపమాన స్వార్థత్యాగమే ప్రపంచమునకు గాఢమనియు, స్వార్థత్యాగ తమమును భేదించుకొని, నైతి జని మానవజాతి యంతరిలోన బిక్కమైన మహాత్ములు భావతుని కార్యములందు పాల్గొన చుండినియు భగవతునియందు కా నొంభాని మనియు నుడివెను.

ప్రస్తుతము నిత్యసహజమందోపహతులైన దేశీయులకు ప్రస్తుతిపట్టి సందేశము చాలమునయొక కారి కాగలదు. విద్యా రు లిట్టి సందేశములొందు వివాహాశ్రమై యున్నవారి, మహాత్మా దులేనివారి మహాత్మాని గృహమున భగవతు డీహాపమున నిట్టి సందేశము సగులు మహాభాగ్యము. విద్యార్థులందరును విడిపోయి దేశమునందలి వివిధ ప్రాంతములకు జని, మహాత్మాని కర్వంతి ప్రేమాపాత్రమైన కార్యనిర్వాణమున కారంభింపన్నవారి ఇట్టి సందేశము చాల అవశ్యకము.

నిజముగా గాంధీమహాత్మాని ఆర్థమునన్న కొవలె న్ను టాగూరువంటి వానిసహాయము చాలయవలెను. టాగూరు వర్ణ ము తేలికొనవలెన్న గాంధీయొక్క సహాయ మరవలెను. వీరి రువును సమానసంపూర్ణ ప్రేమతో ప్రేమింపవలెన్న ఈ ఇరువురి అంకితములను కైవడికొనిన అంద్రుడు అన సము (విక.విలేఖరుడు).

కరాచీ ఎలిక్ట్రీక్ సబ్ కంపెనీ

15 లక్షల మూలధనము

కరాచీ, సెనెటరు 9:—కరాచీ ఎలిక్ట్రీక్ సబ్ కంపెనీ వారు 15 లక్షల మూలధనము కైవెత్తుట చేసియుండిరి. వాటా లన్నియు కొనబడినవి. తపు మార్కెట్లో కల వెట్టిసమాఖ్యలన్ని యా జేయబడును.

కరాచీపుర పాలక సంఘము-పట్టర్ల జాబితా

హెచ్చించుట

హైదరాబాద్ (22) డిసెంబరు 9:—కరాచీ పురపాలక సంఘము వారు 86 రూపాయల అద్దెదామ్యు శ్రీ పురు యల కందరికిని పట్టర్లన్ని సభ్యులకు కలదని తిర్మానించిరి.

గోవాయాత్ర గుడ్డివానికి మరల దృష్టివచ్చుట

దానియలు బేర్కరు అనువరకు బెలూముకలో నివ సింతువున్నాడు. అతడు ప్రాచీనములై ప్రస్తుతము 19 ఏ ద్ద నుండి ఆ ని కంధర్వము 1812 అత డిప్పుడు గోవాకు కర్ణి అచట నియుంటు ప్రాచీన నేనియరు పాదములను మద్దుపెట్టు కొనగానే అతనికి దృష్టివలదినది నెయింటు ప్రాచీన అన తకు గొప్పభక్తుడు. అతడు కొన్ని కందల ద్దకరియ చని పోయెను. అని కనమును సమాధిలో పూడ్చివేయలేదు ఆకరియ మున కౌమధానులచే కుభ్రపరిచి కర్ణిపోతుండి చేసి నోవాగో చాలో కై ప్రవాళమున ను చిరి. యాత్రకు లగు కై ప్రత లచటి కిరిఅసెయ టుపాదములను మద్దుపెట్టుకొని పాదపావార మునా. వ్యాఖ్యలు తొలగినవి చాలయికి నమృతము కలదు. ఇపు డెనిట కథలిక్కుల మహాభక్త జరుచున్నది. ఆ భక్తు కర్విన వారిలో దానియలు బేర్కరుగా నొకరు. నియుంటు మహిమ కలన నతని కంధర్వము తొలగి దరి యొక విలేఖరి 9 వ తేదీని నోవాగోవానుండి మదరాసు జేయిరి ఎక్స్ ప్రెసుకు ప్రా పించి. కలియుగమున నొక భక్తుని పాదస్పర్శమును కలన నే యొక కంధర్వము తొలగింపుటకు భగ్యయగమున భగవానుడగు శ్రీరామచంద్రుని పాదస్పర్శమున రాతి శాలియగుటయంద బ ల్లుగి మేమున్నదని యొకరు ప్రావీరి.

వర్తక విషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.

మారకము.

బాంక 2 లక్ష గాఫీసు మారకము	15 18 16 పెన్సి
బాంక 2 మారుడు ప్రాప్తము	15 21/82 పెన్సి
అంపను డిమాండు ప్రాప్తము	15 15 25 పెన్సి
బాంక కొనుగోలు చేయు	15 15 16 పెన్సి
బాంక నిలవవాడు ప్రాప్తము	15 15 16 పెన్సి
అద నిలవ వాయిదా ప్రాప్తము	15 8/22 పెన్సి

కలకత్తా మార్కెటు

మారకము

కలకత్తా డిసెంబరు 11 సోమవారము

బాంకులంతి మారకము	1 పి. 8. 15/8 పె
డిమాండు బిల్లులు	1 పి. 2. 31/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 ఋణపత్రములు 1926	రూ. 100/
6 0/0 ఋణపత్రములు 1927	రూ. 100/2
6 0/0 " 1928	రూ. 100/4
6 0/0 " 1922	రూ. 100/0
6 0/0 యు పి బాండులు 1926/41	రూ. 98/8

బొంబాయి - మార్కెటు.

బొంబాయి, నవంబరు 17 శుక్రవారము

ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	రూ. 26/
రిక్షణం వైసలా మింటుగోల్డు.	రూ. 25/14/8
మొదటి తిర్మానము.	రూ. 25/12/8
రెండవ తిర్మానము.	రూ. 25/11/8
రిక్షణం వైసలా బార్ నెండ్.	రూ. 22/8
డిసెంబరు తీరుమానము	రూ. 22/5
జనవరి తీరుమానము	రూ. 22/8

మారకము

బ్యాంకులంతిమారకము	1 పి. 8. 15/16 పె
డిమాండు బిల్లు	1 పి. 8. 31/82 పె
బి. పి. టి	1 పి. 8. 7/8 పె
బి. పి. టి	1 పి. 8. 29/82 పె

కలకత్తా బజారు

డిసెంబరు 11:—కలిడినము గోగ వార వాటాలకుందు

వ్యాపారము అధిముగా జరిగెను. మహారాకంపెనీవాటాలు 44 రూ నరకు హెచ్చెను. ప్రతింపెనీవాటాలు అమ్మనా రెక్క కన నుండిరి.

మూల్క మహామదుషఫీగారి కేసు

19 తేదీకి వాయిదా వేయుట

కలకత్తా భిలాఫసు సంఘాధ్యక్షుడు మూల్క వఫీగారు నెవెంబరు 11 వ తేదీని హాజరేవాడు. నువ్వకంపెనీ నని లేబడిన కేసు విచారణ యీ నెల 11 వ తేదీని జరిగింది చాల దుంది సాక్ష్యము జరిగింది 19 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసుమహిళా ప్రధమసభ

౧౭ వ తేదీ ఆదివారము

నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసు మహిళా ప్రధమసభ ఈ నెల ౧౭ వ తేదీ ఆదివారము శ్రీ లక్ష్మీనరసింహుల వూరునందు జరుగును. ముఖ్యధ్యక్షు లగు శ్రీయత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారి సభిని ఆధ్యక్షురాలుగా నుండుటకు దయతో నంగీకరి. కాకు ప్రకాశం పంతులుగారును కన్యకల్లు వా గ్గానువేసి యున్నాడు. మద్రాసునుండి కొందరి సోదరియలు వచ్చి యువస్వకించెనరు. మండలములోని విద్యుచ్ఛలుల కలు తప్పక దయచేసి సభను బహుప్రదముగా చేయవలయునని ప్రేమించున్నాడు. వ్యవధి లేకుండు విడివిడిగా శుభ్ర ఆహ్వాన పత్రముల సకాలములో అందకున్నవ వీని చేసినవలెనూ. నైస ఆహ్వానముగా వేడికొలుగా స్వీకరించి అందరును రావచ్చుటలు.

ఇట్లు విన్నవించు వారయరాలు

తిక్కనరపు సుదర్శనమ్మ

అహ్వానసంఘాధ్యక్షురాలు

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 12-వ తేదీ మంగళవారము

(1) భాస్కరములు

బియ్యము బా 1-1 క 150.00	రూ. 60.00	కలక.
బియ్యము బస్తాము	రూ. 60.00	కలక.
మనుకు నెనాటిని	క 12.8-0	18.0-0
నెలూరిని	క 15.8-0	18.0-0
దీర్చి	క 15.8-0	18.0-0
రానులు ర. 164 బస్తా 1-1	క 8.8-0	9.0-0
మత్తులు	క 20.0-0	31.0-0

(2) కచ్చు భాస్కరములు

బియ్యము బస్తా 1-1 1926	క 12.0-0	18.0-0
నెనాటిని	క 18.8-0	18.0-0
నెనాటిని	క 11.8-0	12.0-0
మనుకులు	క 14.0-0	18.8-0
కలకలు	క 7.8-0	8.0-0

(3) నూనె వస్తువులు

మత్తులు నూనె బా 1-1	క 150.0-0	155.0-0
నెయ్యము 1-1	క 18.0-0	38.0-0
కొండాపురం నెయ్యమునకచ్చు బా 1-1	క 58.0-0	59.0-0
యిలెరకచేరేము	క 54.0-0	56.0-0
చేరు నెనాటిని గాను బా 1-1 క 120 మి.నె నూనె 128	క 113.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకచ్చు బా 1-1	క 155.0-0	
చాయకచ్చు	క 180.0-0	
మిరకకాయలు(గుంబూరిని) బా 1-1 క 90.0-0	130.0-0	
గుంబూరుపాయకచ్చు వీడియంకు చాయకు 1-1 క 45, 50	క, 65 70	
కాళనా క్షి పాయకచ్చు	క, 65 70	
బెల్లము బా 1-1	క 40.0-0	45.0-0
దింతికుండు పాయకచ్చు బా 1-1	క 85.0-0	48.0-0
కొర్రె బా 1-1	క 52.0-0	63.0-0

(5) ఇనుము

రట్టాలు కళం బా 1-1	క 84.8-0	85.0-0
కవరం	క 86.0-0	87.0-0
కవరం	క 86.0-0	87.0-0

(6) లోహములు

నెండ్లి 170 తులము	క 88.0-0	84 4.0
బంగారము, తులము 1-1	క 26.10.0	
అవరము 1-1	క 18.9.0	
ఇత్తడి బా 1-1	క 815.0-0	820.0-0
కాగి డిబ్	క 850.0-0	855.0-0
అస్కా నెక్కర బా 1-1	క 46.0-0	48.4.0

(7) రంగులు

ప్రమాణము 20 క్రిట అంకకు వీచా	క 88.0-0	
డిబ్ 16	క 75.0-0	
అవు క్రిన్లు 20 క్రిట	క 90.0-0	
డిబ్ 16 క్రిట	క 75.0-0	

గాంధీ శకము

ఇక్కడలను బ్రపంచమును మనుష్యులందరిలో
మహాత్మాగాంధీగారు శ్రేష్ఠతము నడచు నిర్వివాదాంశము.

తీసుకొని స్వస్థానమును, వాదనాభూతమును, చైతన్య
శక్తిని, శివాజీ దేశాభిమానము ఈయనకుండు సంఘీభవించి
యాన్నవి.

ఆయన సుస్థుగుణభుంజుని చెప్పట యతిశయోక్తి కా
దు. ఆయన జగద్గురునియు మానవజాతిని హింసించునదియు దాన
త్యమునందీయు లొలగించి కాంతిని, మస్కరమును నెలకొ
ల్పి మనవరించిన దేవదూత యనియు ఘంటాపథముగ చెప్ప
వచ్చును.

మహాత్మాగాంధీగారు శకపురుషులకు శ్రేష్ఠుడయినా
రాజకీయవాదుకారు. వీరినుబోధనము లొక్కజాతికేకాక,
అన్నిజాతులకు, అన్నిమతములకు, అన్నిజాతులకు, అన్నిజా
తులకు స్వీకరణార్హములగుటచే వీరిశకము బ్రపంచమందంతట
వాదబడగలదు.

ఇత్యువాసీయని యిండియా ప్రభుత్వమువారు శీఘ్రించి
1920 వ సంవత్సరం 10 వ మార్చి తేదీన వారిశకమాతం
ధియై యాదినము పరిశ్రమింపగా నిదివరకే పలుజాతులందు
భావింపబడుచున్నది.

కాబట్టి ఆదినమే గాంధీశకప్రభుసంవత్సర ప్రభుత్వమాన
క్రమతేదీయనగా గాంధీసంవత్సరాది యగును. 1920
సంవత్సరం 10 వ మార్చి తేదీన సంవత్సరము పూర్తి యగును
తర్వాతి సంవత్సరము అన్నియు నిదేపధముగ లెక్కించుకొన
వలెను.

మననిత్యవ్యవహారములలో దీనిని మలభముగ వాడుకొను
టమగాను దానికి వచ్చేందుమానములను చేర్చి నిర్ణయించి
నాను. ఆక్షేపమహాత్ముని గుణగుణులు వారియద్యమును సదా
జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనుటకు సాధనములుగ నుండును.

ప్రతియంగ్లేషమానము 10 వ తేదీ గాంధీమాసము
ఒకటవ తేదీగా లెక్కించగా మాసముల దినసంఖ్యలలో
కృత్యములు వచ్చినవి.

మాసములపేర్లు వివరమున

1 స్వరాజ్యమాసము 30 మార్చి 10 మొదలు ఏప్రి
యల్ 10 తేదీ వరకు (రెండుకోజులు కల్పించి), 2 కాంతి
మాసము 30 ఏప్రిల్ 10 మొదలు మే 10 తేదీవరకు,
3 భక్తిమాసము 30 మే 10 మొదలు 10 జూన్ వర
కు, 4 చరకమాసము 30. జూన్ 10 మొదలు 10 జూలై
వరకు, 5 అహింసమాసము 30 జూలై 10 మొదలు
ఆగష్టు 10వరకు, 6 సర్వసమానము 30 ఆగష్టు 10 మొ
దలు 10 సెప్టెంబరు వరకు, 7 ప్రేమమాసము 30. సెప్టెం
బరు 10 మొదలు 10 అక్టోబరు వరకు, 8 భూతదయ మాస
ము 30 అక్టోబరు 10 మొదలు 10 నవంబరువరకు, 9 తృ
ప్తిమాసము 30. నవంబరు 10 మొదలు 10 డిసెంబరు వరకు,
10 ధైర్యమాసము 30. డిసెంబరు 10 మొదలు 10 జనవరి
వరకు, 11 స్వార్థత్యాగమాసము 30 జనవరి 10 మొదలు
10 ఫిబ్రవరి వరకు, 12 తత్వమసివాసము 12. ఫిబ్రవరి 10
మొదలు 10 మార్చి వరకు.

మరొక: ఫిబ్రవరి 12 కోజులుండునపుడు మన తత్వ
భుసిమాసమునకు 12 కోజులుండును. దేశభక్తులారా! నేను
శించిజ్ఞాపనని ప్రోసేనయక గాంధీ శకసంవత్సరమాసములను
తేదీలను తమ పత్రికలపై, గ్రంథములపై శత్రుప్రత్యుత్తరముల
పై లెక్కలుబుక్కులపై వాచుచు నియుద్యమవాస్తవికి నాంధ్ర
దేశము మార్గదర్శి యను కీర్తిని సంపాదించ కోరుచున్నాడ
ను. దేశీయ పాఠశాలలోని బాల్య క్షణిని బోధించ వేడుచు
న్నాను. మరియు కంచాంగము: తారీఖు లుండు పుటలలో
ప్రత్యేక మొకకాలములో ఈ శకమాస తేదీల నచ్చొత్తించ
ప్రార్థించుచున్నాను. గుంటూరు పత్రికాధిపతిగా రిదివరకే
దీని నవలంబించినా రని సంతోషముతో మనవి చేయుచు
న్నాను.

గాంధీశకం 1920 ము తృప్తిమాసం 10 వ తేదీ బుధవారం
వింజమూరి భావనాచార్యులు, గుంటూరు.

బాంబాయి గవర్నరుగారు

బాంబాయి, డిసెంబరు 9:— మా. గవర్నరుగారు వారి
శతీమణియు నేటిమధ్యాహ్నము కేళిద్రుతి నూర్చు. విద్యాభి
వృద్ధులను బ్రాసంగు మహాత్మ్యమును తిలకించి,

గాంధీశక సమాచారము

సమాచారమువన్యాసము

సమాచారమువన్యాసము వాచులకు శాసనసభల
కావ్యానించుట!

ధీర్ఘమొదలై హోటలమున భారతీయ ప్రముఖు
ల డాక్టర్ సమాచారము విందొసగిరి. 60 మందివైభవమున
కు విచ్చేరిరి. అధికారాధికారసభ్యులు చాలనంది విచ్చేరిరి.
డాక్టర్ సమాచారము స్వప్రసాదించుచు డాక్టర్ సమాచారము
గుణగుణములను శక్తిసామర్థ్యములను నగ్గరించి వారు అధికార
పదవి వీడుట ప్రభుత్వమునకు లోపమను ప్రజల కుపయోగకర
మగుననియు వారధికారపదవియు దుష్ప్రభుత్వము అతిధైర్యమును
జూపించెడివారనియు పలికి వారికి దీర్ఘాయు కలుగు
గాకయని కోరిరి. సమస్త గౌరవ భారతీయు
లును అంగ్లేయులును సహకారభారముతో పనిచేసిపో ప్ర
భుత్వము దాగుపడగలదనియు సమాచారమును పనిచేసిరిని
యు, ప్రభుత్వసభ్యులనిధానము వారు గుర్రెడియుంటున్న
సమాచారాధికార సభ్యులుగ నెక్కువ జోసేవ చేయగలరని
యు, కలిసి స్వస్తిచెప్పిరి.

స్వస్తి ప్రత్యుత్తర మొగగుచు మార్గజనకు
ధీర్ఘవాసము గావించిరి. విద్యాభివృద్ధి చెందియుండుటచే
మృదువడచాలము చేర్చి కొని 50 వషిగారు కమ్మగూర్చి యె
క్కుడు గ్రంథం స గావించి రనియు, నా
యి కా భాగభుక్తి లై స పి ద ప స ం ద తో
చిత్తులను రూఢ్యర్థ వంతములును నగు పదములనే యొకయో
గింతురు గాక యిది మాస్యముగా పలికి తమ కృతజ్ఞత తెలియ
జేసినర మిట్లు ప్రసంగించిరి ఒకసాదు అహోబాదు ప్రాజెక్టు
ప్రధానవాస్తవము దీనియందు మరెంతో జేర్చియుండును
నేనొక కేసునుగూర్చి వాదించుచున్నపుడు నాకుమాస్తా నా
కొక పెద్దకవరుని గొనివచ్చి చేతికిచ్చెను. తరువాత కేసు దాని
విషయమున, కై ప్రాసాదగారు చెప్పువద్ద ప్రభుత్వము తమ
కార్యకర్తలచేతను సభ్యునిగా నుండుమని యాజులున
నన్ను కోరెను. ధనాశ్రయే గాక దేశమునకు నేనజేయు నుద్యేషము
తో 10 మిమలయిన పదవ గా యంగికాంచు నూచి యు
చుండును ప్రాసాదగారు అధికారవ్యవహారము, కార్యదర్శులతోడను
నేనెట్లుకలసి మెలసి సంచరింపగలుగునా యని యెంతయో
సందియమును భీతిని పొందితిని కాని యిట్టికారిత్యముచరిచుట
కలన నీరండుసంవత్సరములకాలమున నాకు గొప్పయనభగము
చేసారనిది ఈ ప్రభుత్వమహాంధరియను బాధకరజీవితం గల్గి
తిని. ప్రభుత్వసభ్యులచేత గలతిత్తులనన్నిటినిగనగనగల్గితిని.
నేనుద్యోగముననున్న రెండు సంవత్సరముల కాలమున నెల్లపు
డును భారతదేశముననున్న కృషిచేసితిని. సామాజ్యస
వ్యవహారములను సర్వదా నాయకత్వమున తమకు విశదము
జేయు నోరెదను. నేను పనిచేసిన రెండేండ్లకాలమున దేశములో
కల్లోలము తీవ్రముగ నుండెను. ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుల
అంత చక్కగ లేవన్నను దివాలా మాత్రము సంభవించును.
(ఇంటికేపు కమిటీయన్నదిగదా యని మఫీగా రిరి.) నాన్న
పాతులు ఇంటికేపు కమిటీ సంకతి జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నాను.
వారు రాజనీతి న దృష్టిధమున నుంచినాని పనిచేయుదురనిన
వారాప్రసాదగారు. ప్రస్తుతప్రభుత్వ నిర్వహణమున
నాంగ్లేయులసహాయ్య మవసరమునకు నిర్వివాదము. కాని పని
చేయుట లో కొన్ని చిట్కాలు తటస్థించుచు నే
యుండును. జాగ్రత్తతో పనిచేయుట మంచి జేయెనను
సత్వరమపరిపాలనవదానమునే అత్యుత్తముగా గొని కృషిచల్ప
వలెను. స్వపరిపాలనము స్వప్రభుత్వమే యని పలుకఁబడి
యని గాని, ప్రస్తుతభారతప్రభుత్వకానమే సంతృప్తి కరమ
పాలన మని కల్గు వాంగ్లేయుని గాని నేను విశ్వసించును.
ప్రస్తుతప్రభుత్వ కానములోని లోపములను నానహాద్యోగు
లగు గ్రహం వైటుగార్లు విశ్లేషణము చేయు సమర్థులు. అనేక
ప్రజేషముల రాజకర్తలు తలచిన దానికన్న నెక్కువయును,
కొన్నిచోట్ల తక్కువయును నగు వ్యాఖ్యానమునకు కానననియ
మములు లోనగుచున్నవి.

ఇక అసెంబ్లీలో అధికారసభ్యుల అధికభంభాగము
నుండి ప్రభుత్వమునకు ప్రబలతమింపన మొగ్గుగ నున్నా
యన్నాడు. ఎక్కువను చేయగి అయ్యర్, సమస్త రంగారారి,
గౌరగార్లకు పాదాక్రాంతము కావలసిప్రభుత్వము తనస్థితి
త్యరగ గ్రహించక పోదు. నేను అసెం
బ్లీ సభ్యుడనుగ నుంటిని. నేటికొన్ని సభ్యులను నందచాలక
పోతిని. దానికి మఫీగారే అలంకారముగ నుండును. అసెం
ని గూర్చి యనేకవిమర్శములు గావించబడెను. కాని అసెం

బ్లీ పుట్టి ర దే జేమి-ది. కావున నంత తీవ్రమగున దగదు.
అంతటి సభ్యులలో కొందఱు కట్టి భక్తిని కలంకారముగ నుండక
పోరని నావిశ్వాసము. పరదేశీయము చే కా భియోనము,
స్వాతంత్ర్యమును గలిగి అసెంబ్లీనా కమిటీపై సన్నివంతుల కం
నలసభ్యుడనని నేను గవ్యము జెందుచున్నాను. వివాదాంశముల
గూర్చి ముచ్చటించవలసలేదు.

ప్రస్తుత అసెంబ్లీ సభ్యులకు నెక్కువ పనిజేయగల
గని, తలచుచు వారు తమకు వచ్చి తమ శక్తిసామర్థ్యముల
జూసి రాజ్యాంగ విధాన నాశనమున కై పని జేయక
విధాన నిర్మాణమునకై కృషిచల్పవలెనని నాకోరిక. ప్రస్తుత
వివాదము లొకయొందిగ కొన్ని క్షణ ప్రస్తుత అసెం
బ్లీ సభ్యులు ఎన్నిలోపములు కలిగియున్నను రాజ్యాంగ విధాన
నిర్మాణమునకై ప్రయత్నించిన జను లొప్పి కొనకపోరు. ఈ
రెండొసభ్యులముల నుండియున్న కల్లోలముపశమించి భారతీ
యులలో పరస్పరము, భారతీయులకును నాంగ్లేయులకును
సహకారభావము కుదురుగాక! ఈయందేశమున 1920 వ సం॥
ముననే వెలిబుచ్చితిని. స్వరాజ్య మొక్కజాతికిగాని సంఘమున
కుగాని కాదు. హిందూమహమ్మదీయులు, బొక్కోములు తదితరు
లు, సుహృదులు అసహాయులుగాయుండునా స్వరాజ్య
లార్థముగా పొందెదరు. నేనద్యోగము మానుకొనుచున్నాను.
చాలిరి గాని పేరు చి వ ర ను న్న జి అ ను న
తురమునుబట్టి భమి ప ద గ ను, పి రు స ం యు క్త రా
ప్రతి గానులను తదభిప్రాయము ననుట నిష్కంఠము. కాని సం
యుక్తరాష్ట్రములలో అలహాబాద్ పట్టణ మున్నదని వీరు
మరుగుచుండుచుగారు. వీరుద్యోగమున జనుమగాంచి అంతరము
సంయుక్త రాష్ట్రముల కేరెంచి తనభిప్రాయకై కృషిచల్పెదరు
గాక" (హార్వ ము) అ శ్రీనివాస కార్యకర్తము ముగించెను.

విద్యాభి

ప్రత్యేక జాతీయ విద్యావాద్యయ పక్షపత్రిక
సంపాదకుడు:—తురుగంటి సీతారామయ్య
వెలవాదముండి వెలువడును. సంవత్సర చందా 2-0-0
విద్యాభిమానంబులకు తప్పక చందాదాము కావలయును.

రత్నపురుష లేహ్యం

మధ్యభాగమున, అతిసూక్ష్మములకు, ఇతర కాంక్షలు
కలన, కలిగిన కుక్కనమ్మమును పోషించి బలముగ జేయును. ఈ
మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వాతానన
సరము లేదు. శీ 1-3 కు 2-4.0 లు. కోరువానికి కట్టాడు
ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మేల యన స్వ శీ
కత్తికట్టలు — చావులు
కప్పుతాళములు.
ఇండ్లసోదరులచే చేయబడినది. ప్రోత్సహించును.
వెంటనే ధరణి వ్యాపారమునకు ప్రాయము.
లి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టలు, అండ్ లాక్ టేకర్లు 610
వైద్యాధికారి (గోదావరిజిల్లా)
వైద్యాధికారి అగ్రేము: "ఇండియన్ వైద్యాధికారి"
వైద్యాధికారి అగ్రేము: "ఇండియన్ వైద్యాధికారి"

వివాహ తాళము

విక. సం॥ రమణరత్న జనన సంకలము వెలువారగా
ప్రారంభించు కట్టలు యు 2/-, జీవితమంతటికీను దేశ ఆంధ
రకలతో ప్రాయములకు యు 5/-, ఇతరకారము జీవిత మంతటి
లోను ప్రతి సం॥ కట్టలలో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో ప్రా
యములకు యు 5/-, ఇతర సం॥, నెల, చారము, గంటలు,
నిమిషములు లెకాపనలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని
పుటలనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. జా
తకము అంగ్లభాషలో ప్రాసాదగారు వి. అర్. శ్రీనివా
సయ్య, కృష్ణవెలూర అగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మొనూరు.

మరియపందనము

గనెరియా అను తెగకొండునకు దిశించు
ప్రభుత్వము చేయబడినది 12 తేది
సం॥, నెల, చారము, గంటలు,
నిమిషములు లెకాపనలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని
పుటలనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. జా
తకము అంగ్లభాషలో ప్రాసాదగారు వి. అర్. శ్రీనివా
సయ్య, కృష్ణవెలూర అగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మొనూరు.

గంధర్వ పార్థసే, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)

చెట్టు నీడ ముచ్చటలు

(నిన్నటి తరువాయి)

ఆంధ్రభాషయందు నిర్దుష్టమగు తెలివి వ్రాయబడిన వాడుకపదములు, వాక్యములు భాషాభివృద్ధికి జీవంతములు సులభములు గాని వాంఛనీయములగు వాని గ్రామ్యభాష వెన్నుముకులు కానివి. ఆదర్శ వాక్యములను నుండవలయునని నామభిప్రాయము.

ఒకానొకటి పులివోరును నేమను పులివోరునందు కటివేపాకు నేసినగాని గుచ్చి రాదు, మనోజ్ఞత లేదు, మనోజ్ఞత నుండదు. ఎక్కడలేదు నేడటి కొంచెము కటి వేపాకు తీసికొని రమ్మని కొమ్మయినతో చెప్ప నాదాని దాని యిట్టికాంతికి వెదలి మిక్కిలితరచుడి చెడు చెట్టులు తెచ్చి తల్లిచేత చెట్టి యెంతవ్రేవనదీను రెండు రెమ్మలన్న నెక్కిన దొంగతను. దొంగని కటివేపాకునకై వ్రేవనటంటే నింటను బంటును పుక్కులముగ దొంగకు వేపాకు నేలవేయరాదనిమా దుదకేనే కరి కరి కటివేపాకు కావలసింత దొంగ తీసిన చేదుకే పాను చేసి పులియారనంత చెబుచున్నాడేమో! ఆరెండు రెమ్మలే చాలు యెంతవ్రేవనది, యాకటివేపాకు నీటుతెమ్మ గంగగోవు పోలు గంజెడైవ చాలుని తల్లిబలికేవలములు ధర్మవిరుద్ధములే! మన యాంధ్రభాషకీ నానాటికి యధ్యాపనమున్నది. రాజాజుల వ్యవహారముల కల్పనముద్దుగ కల్పిత నారకముగ బెంబడి వ్యవహారముల వీరుట్టి పురాణకల్పనలను కనక కావ్యవరణములను తిరోధావణములను గలంకారములు చాల్చి తనవరసపు వ్రేవనలనే కనవారి దన్నములచేయును చెప్పాలనే! పేనుమట్టిమను మోహినిత మనోహరాకృతి గలిగియు నీత కత నకల్పమయై తనవారిన యాంధ్రభాషాభివృద్ధికి యక్కటా! బాధ్యతలవల్లముగాక భవదోషములను లేవ నుట్టిన మనోహర పట్టిన జితివోవు విదేశీయుడే దివ్యతీర్థమైన కృత్రిమానుత్వం పురకములచే కృష్ణగారికి బంటు యెం? వివాదకరము! మూర్ఖులు తెలివితక్కువవానికల్పించి నకన చేయించుటకు ఏడవట్టము క్రమపడిరి. ఎందుకంటే నాకల్పించిరి. పేను జూదా గానాకల్పము తేవడ కంపనముల చక్కతం క్రమ పడవడ యెన్నికలు తెలుసున్నాడు యని యాధునికుల భావము. కాని తాము చెబుచున్న మాట యిట్టిపాటికి నానాటిను గల్గునట్లుకాని యాచింతలు లేవు.

అలకాదు రామభక్తముల బంగారు పట్టెములలో పరి డిను తీసి చురుకభక్తము లారించిన సాంధ్రభాషాభివృద్ధికి పింగడి పట్టెములలో బిడ్డలు పెట్టుచున్న నూకపిండి వంటకముల వారించలేక కల్పనమున్నది.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి నిన్నటి సుతీరించుట పాడిగాదు. కాదాపు తొమ్మిదిది కల్పనమునండియు సాంధ్ర మహాసభలు జరుగుచున్నది. ఆవ్యవహారముల చేతను సభా భ్యుత్థులచేతను సుభాష్యములు వ్రాయబడి మనోహరములగు చతురబహుమ్యుల అవి యెంత నియమార్థమున వ్రాయబడు చున్నవి. వానిని సాంధ్రమహాసభలు ప్రత్యక్షముగ సభలలో విను చున్నాడు. పరోక్షముగ బ్రతికలలో వినుచున్నాడు. కాని యవి మాకర్థము గావేదన యాపదేర్థకంబి యొకరైన మొఱ తెట్టలేదు. ఈ సభ్యులను రాష్ట్రీయభాష్యముని యుపసాగము నకు వచ్చిన యాత్రేవణయై వాసికాలేదు. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి పట్టికాని విభాగతంత్రిక లాకి తక్కువబాటుతోనే వ్రాయబడు చున్నది. కాని యవి మిక్కిలి వ్యాపకముగ నున్నవి. వాని నే రును మాకర్థమగు లేదని చెప్పించుట మానుటలేదు. వ్యాపక స్థా నాలు కాననసభలూ పాఠశాలలూ పంపాము చెప్పాము కోరా రు మాపాదు పొందారు వెట్టారు వెట్టాము. తిప్పారు అను మాతన పదముతో వెలువడిన గుంటూరుప్రతీక యెక్కువ సుబోధకము గనుండు లేదు. వ పివాదు కంటినియెగు వ్రాసిన వారి నియమ మన కెక్కడ భంగమునొచ్చునో నీయని గ్రామ్యవాదులకు భయము. పులివీని ముక్కుకువదములను వాడికలలో వ్యవహరించి ట్టువా యెటు కాంధ్రభాషయందు కల్పనము లేవు. కావున మనసోదరుల దియు నిదివేరగాని నాకనవదములను కృష్టించి మన మొకముని గొట్టుచున్నాడు. పిరి కీపాధులతో పంపామని వ్రాసినప్పుడు కంఠపరితిమిని వ్రాసికట్టడే పండితులకు పాపములకు జక్కగా దెలియునని నామభిప్రాయము. గ్రామ్యభాషయందలి బాధక ములను గనునిందియై శ్రీమదాంధ్రవాత్మిక రామాయణమును రచించి యాంధ్రవాత్మికతరచివ్రేదగించిన వాకిలికలను సుబాష్య రావునకులుగారు సాధారణ సువత్సర సంవత్సరాదిసంవత్సరలూ మాతృభాషయను తమవ్యాసమునందు గ్రామ్యభాష నెట్లు నిరసించి నో చదివెదనుడు. "ఎక్కిని యెన్ని భావలయందల బాపిం గురయం గువయోగించు గ్రామ్యభాషలు లాంధ్రమునందును లంధ్రముల సువయోగించారు. లంధ్రభాష యాంధ్రభాషయందలల నొక్కటియ. గ్రామ్యభాషయోగించ గ్రామమునకొకటి మండల మున కొకటి నున్నది. ఒక్కచండలమున వాడెడు గ్రామ్యభాష గంభముల కర్మము. ఆంధ్రుల కెల్లవారికి నిప్పటివారికీ గాక రా

బోవువారికిని దెలియవలసిన విషయములు (వాసియంచ వలసి) వో మనకైత్రావ్యులు వ్రాసి భారత రామాయణములకలె నుట్టి మభాషయందు వ్రాసియుంచవలెనుగాని నిలకడ లేక నిలువ పీ నవకాశే నికల్పించి నూలుచుండు గ్రామ్యభాష వ్రాసివో కది మలలోబట్టి పుట్టులో కలెనును. నాకమునకు నికపయోగ మనకు ఉత్తమమయములు చెప్పుటకు గ్రామ్యభాష వలసినన్ని వరములు లేవు. అట్టి విషయముల కుద్ధభాషలో వ్రాయబానిసి లేదయు తెలుసు పిసికట్టగు.

గ్రామ్యభాషయందుగల విభాగతపండితకరణ్యులగు వేదము వేంకటరాయ కాన్తులవారు తమగ్రామ్యభాష నిరసమున్నగంధ మునందు గ్రామ్యభాషవలన గలుగుకల్పనములను నాపాతుక ముగా జర్పించియున్నాడు. ఆ పుస్తకముగూడ నాకడ గలను గాని యామహాభాషలుపుటలగంధమును నిస్సంకు జనువుటకు సమయములేదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ యందలి గంపాకీను వ్యాసములు కేసలము గ్రాంధికముగాదు. ఒకప్పుడు గ్రామ్యభాషయందు నవభాషాపాపక ములను నందు బ్రయోగించుట ముందును. అట్లయ్యును సాంధ్ర పుస్తకాధికారులు కల్పనముననుసరించి యుగాదిసంచిక పీఠి లలో గ్రామ్యభాష కట్టు గర్హించిరి చదివెదను వినుడు. గ్రా మ్యభాషాక మితి మేర లేదు. వైభావాభాష్యములలో నువయోగ మున నున్న గ్రామ్యభాష సగము పొందపొనివదముల విల్పితో తమయొందును. దక్షిణభాగమున వాడు గ్రామ్యభాష ప్రసిద్ధత దములతో సమ్మేళనమై యున్నది. గంపాము ఘండలములని గ్రామ్యభాష ముత్తమభాషాపాపకమై యుండును. ఈ సభ్య భాషాపాపకమేగాక మండలములమునానాడుకలలోనున్న గ్రామ్యభాషలో భేదములు గలవు. ఏమండలము లాకాంత ములలో వాడుకలోనందు గ్రామ్యభాషయోగములతో గంధచ కు బూనకొనిన సాంధ్రభాషలో ననేక భేదము లేర్పడును. ఆంధ్రభాషాపరిభాషమునకీ భిన్నగ్రామ్యభాషాభాషము కా వలసి యుండును. దేశీయకంతయు నేకభాషావ్యాపక మాతృభాషము గా నెంచడు నీ కాలములో నాకభాషలో గంధభాషములను బుట్టించుచున్నలాదోడిచుటలుగావు. గ్రామ్యభాషలో స్థానిక భేదము జుండవచ్చును. గ్రాంధికభాషలో నీభేదము లనుపయో గములు.

వాడుకలోనున్న సందర్భభాషాభివృద్ధియులను గంధభా షములను చేయుటచే భాషకు మృత్యుమేగడునుగాని బుమేు యు. గ్రామ్యభాషాభివృద్ధియులను గలను లాభాలాభములను చా లదురముదర్పించి కుటకవారియభిప్రాయమున వ్రాసిరి. ఇట్టివె ద్దలయభిప్రాయములను, నామనాజముగా మాతృభాష మం దుల మాధ్యమ క్రితమైన భాష్యగంధములయందుగల భక్తికేతన గ్రామ్యభాషను నేనామోదవలేదు. అది దురభిమాముచే గాదని సోదరుడు ప్రపించుటకుట విచారకరము.

గ్రామ్య గ్రాంధిక విషయవ్యచాలవోడ్డని. నాకంటి య విద్యావతులు చట్టిపకలసినదిగాదు. రాకగ్రాంధికభాషాభివృద్ధి నకుగల పండితవర్గము కీవిషయము విడిచిపెట్టి గ్రామ్యభాషాభివృద్ధి భేదమెటుని వాసికటియవిభాగములతోగాక మిగ్రామ్యవాద నమభాషాపాపకములతో తెలుసుకొనెదని మనసోదరుల కొక చిన్న నలహానొనగి కర్వలదని మనసోదరుడు మండలిచెనుగనుక సాంధ్రభాషాభివృద్ధికి పండితుల యుపేక్షకు మనవిద్యాభివృద్ధికి కవుని గాక! దుఃఖమునె నూచించి యాపదయ మింటిటితో విరమిం చు. నాపకీమాలిన వాదనలను చాలకాలమైనది. ఇక నెను సాంధ్రప్రదేశ్ జనువుడని నేనంటిని. కడుప్రతికూ విశేషకృతాంతములేమియుని నూరమ్మ గారడిగిరి. అభిభారతసాంధ్రసంధ్యభా వృత్తాంత మొకటియని ముందే చెప్పితినిగా. రెండవది ఆంధ్రభాష విద్యాలయమును మావూరట్టును, మావూరట్టుడని విల్పములు వ్రాసిని లేఖలు మున్నగునవి యున్నవి కనకమ్మ గారనిరి.

ఈయాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు తనపు చాల చిత్రముగా నున్నది ఏవూరవారాయారాయల విశ్వవిద్యాలయమును తెట్టు నునుచున్నాడు. ఈవిషయములో సాంధ్రమహాసభలు స్వస్థలా భిమానము గేగాని ప్రభాసాకర్మమును వ్యాపకమును గ్రహించి పలుకుట లేదని మంగళాంబ గారనిరి.

ఇంను తప్పులేదు. ఎవరిపుస్తకములను సాకర్మమును వాడె ష్యమున్నాడు. నిజమాలోచించిన మా నెల్లూరుపురము విశ్వవిద్యాల యు స్థాపమున కన్ని విధముల దగియెన్నది. పివాకినీతరము. ఆ రోగ్యవ్రదేశము విశ్వవిద్యాలయమునకు వలసినభవమివ్యగభా స్యాములు భవంతులుగలకు. ఉత్తమండలములకు మానెల్లూరు కగఱు. కృష్ణా గుంటూరు గోదావరి మండలములవారికిగూడ మా నెల్లూరు సమీపము. గంపాము విభాగపట్టణమునండలముల వారి కింకొనెను దూరమే. కాని వారివ్యవ మానెల్లూరుకంటెను దూ రముగ చెప్పితిమియో చదువుకొనుచున్నారా? లేదా? విశ్వ విద్యాలయము మాయూరున బెట్టిన చెప్పితిమియో మాయూరు నగ్రామాకాదా? అనికనకమ్మ గారనిరి.

కనకమ్మ గారివిషయములో వ్యాపకము మాట్లాడుట లేదు. అనేకభాషలు పాఠశాలలగుల చెన్న పులికెరిమివను

ననే తెలుసుకొని దానికల్పనము నెల్లూరునందు విశ్వవిద్యాల యమును తెలుసుకుట భాగ్యము కాదు. గంపాము విభాగ పట్టణ మండలములు చెన్న పులికెరిమియొకట నున్నది. కనక నామండల విద్యాలము చెన్న పులికెరిమి చదువుటకు చాలకమపనుచున్నాడు. కాన మిక్కిలి చివరగా మండిన గంపామునండలమును కడివిభా షాభాషయు నందైనను తెట్టుట న్యామము. ప్రకృతి సృజయైన యోడతపుచే విభాగపురి ముందు ముండలమున్నత స్థానమునాక్ర మింపగలను. మానండలమైనను ద్రవ్యసహాయమునకు దీసి పోదు. కల్పనముదర్శివదేశము. ఒకవేళ స్థలగంపాచనుచేనేమి జన సమర్థులు చే నేమి విభాగపురివిశ్వవిద్యాలయస్థాపనమునకు నను కూలముకానివో నద్దానిని సర్వవిధముల ననుకూలములు గలదై మనోరాజివాసమై యాయండలములోనదే మగు మావిషయనగర మున తెట్టుట న్యామమని నూరమ్మ గారనిరి.

మిరియపుర యావిషయమున వ్యాపకము మాట్లాడుట లేదు. సాంధ్రపురముల యందుగల నభిమానముచే దత్తమండలము లొకటి యాంధ్రదేశమున గలవనమాటనె మీరు మఱచిపోయి తిరి. తినినవానికె యాకలి. విత్తమంతు: కేవలభాషాభివృద్ధి యనా మ్యభాష నిగూఢ బుటచున్నాడు. మిమండలములందు కళాశాల లు పాఠశాలలు కళికచాగా నున్నవి. విద్యావరసములు మామండల ము లందు బొత్తి. లేవు. అందుగల విద్యాభివృద్ధి మామండలము లంద చాలతక్కువ. కాన యెచ్చటనో మామమూలనుడి వి ద్యాభివృద్ధియందు చాల వెలకబడియున్న మాదత్తమండలము లందు భవమిచ్చువాడు లేదోయినను సాకర్మములు తక్కువై నను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట దొరతనమువారికి ధర్మ ము. బల్లారి, యనంతపురము, కడపమండలము లుత్తమండలము లవారికి మిక్కిలిదూరము గనుక నామాటికంటె సమీపముగా నున్న మామర్పామునందు విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుట వ్యాపక మని విశ్వాసము గారనిరి. ముత్తరిమాటలు ముచ్చట గ నున్నవి. మీ మాటలు వ్యాపకము గ లేవు. మా మాటలు వ్యాపక ముగ లేదని మీ రొకరికొకరు యెంత విమర్శించి కొని కను ముగ్గురు స్వస్థభాషిమానుషు మాచించిరి. ముగ్గురు సాంధ్రభాషభివృద్ధియును గంపాకలరి. కృష్ణానాకలమండలములవా రిక్కడ లేరు. ఉండినయెడల వాడుకడ కల సాకర్మముల వాకర్మములకు పను మండలములు విశ్వవిద్యాలయస్థాపనమున కెంతయు దగియున్నవి యుక్తియుక్తిగా సమర్థించియుం దురు. మన దురదృష్టములను మన తనగ్నాపూసంభావ. సంఘ ము యేకుగురు సభ్యులొకడను గలిగియుండు సభ్యులు లేదు. ఉన్నచో మన సోదరులచే మనకు వతియొక పొల్లుమాటగూడ లభించియుండును. కదికరి. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యే కాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గావలయు నను మామాన సాంధ్రు లలో మొదట నుదయింపజేసి యందులకై విశేష కృషిసలిపిన గుంటూరుమండలవాసులు ముచ్చటైన విశ్వవిద్యాలయమును మా మండలమున సాపింపుడని యడుగ లేదేమి? వారివలె మీరును యాచ్యయందల బాల్సాక నూరకొని రేలయని మంగళాంబ గారు చెప్పిడిగిరి. ఇన్నిదినునెనుండియు సాంధ్రులు సార్ధింపల ప్రార్థింప కటికొక్క విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప దొరతనము వారు సంకల్పించిరి. ఆవొక్కదానికై యెందరు తగవులాడి ను యేదియోయొకమండలమునకే నట్లునుగాని యన్నిమండలము లకు రాదు. ఒక్కదానికై నెక్కుమంది పోరాడుట యొకవత్సయము గోహస్తపుటకే గాని వేదగాదు. వతియు మాగుంటూరు వాతా కరణము కోమలచ్చాదయు లగు విద్యార్థులు నిరసించుట కను కూలమైనదిగాదు. 116 డిగ్రీల (యంతముల) యెడనేడిమికి యొక్కగంటకు పదిదుక్కులుగా, గరిము కన్న పుధాటికి వెంటనె హూహూయని వణకించు కీతకాలికి విద్యార్థులు తాళ లేరు. మాగ్రామమున నొక్కప లునె నూరకు తాళుటకు ధర్మ ములు సంభవించును. ఉదయము తీర్చుపుటెడ, మధ్యాహ్నము కంధకృష్టి, సాయంత్రము హూహూ యని వణకించు ఈదర నాలి, ఇట్టిచోట విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపుడని దొరతనము వారిని బాధింప నేల? హూహూద్యోత క్రిగలవా రెక్కడ విద్యా లయమున్న సక్కడకే వెదలి చదువుకొనెదను. విశ్వవిద్యాలయమే ప్రాంతమునకే బెట్టినను కొన్ని మండలములకు దూరము. కొన్ని మండలములకు సమీపము కాకమానదు. కాన యవసరమున్న నాకర్మమును మావిభాగపురి చదువరుని మామండలములు పూర కొనియందురు. నామగూడ నలే పుట్టేవని నేను బలికెతిని. నిజ మే నని మంగళాంబ గారనిరి. అందుగంట బయనది, వంటకు ప్రాధుసోపును. ఇక మామూలుట పాశీగా దని నూరమ్మ గా రని. అవునని మేమండలము మా చదువును కర్మము గట్టిపెట్టి తిదివిమి.

సోదరి లీలాదేవి.

బాంబులు:— (1) 142, హైరోడ్డు పరమళిక్ష్మణి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, పరమళి, (3) 402, టంక శాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బహురం రోడ్డు, రాయచోటి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

హయమృతనామక వజ్రమృతము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పండుభాషచీటిచూచికొనినమోసముగలుగుడు

తలనొప్పుల మాన్పును,

హయమృతపొట్ట బాపును,

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,

పొట్టపోగొట్టును.

జెణకుల భేదించును

వాపుల మాపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును

మరదను తొలగించును

అమృతాంజనము

బింటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జిక చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక ముండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సాగులు దీని రచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

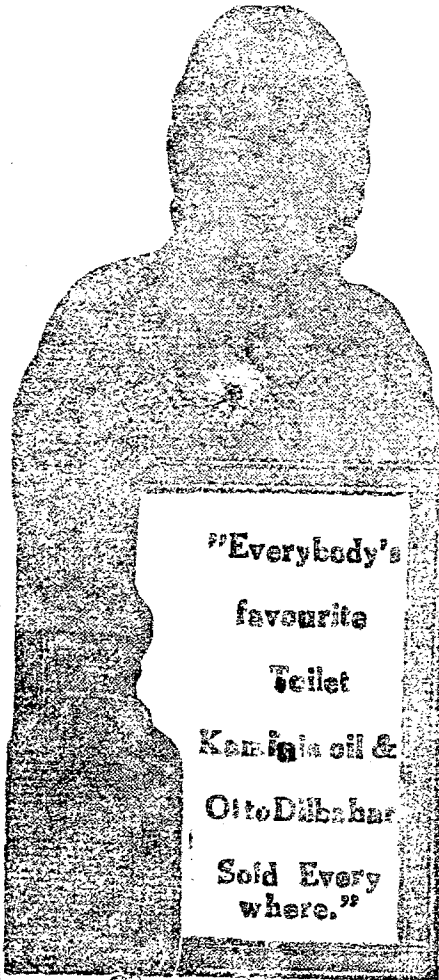
పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము బ్రేకించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పడ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తుల నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రము జేయు విద్యార్థులు, ప్రియ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహిలావద్యములకు ప్రాసగు కురులను తెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి లేక మదరాసు.

వెంటుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుర్మనతో కూడి రాకనుండి క్యరకము. దుర్మనము వెంటుకలు పెట్టెయెడల వెంటుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రానియవచ్చు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది వివాహ చేయబడినది.

వెంటుకలు పెట్టి తొగ మున్నును, తొగ మున్నును, యిది వివాహము.

వెంటుకలు బిట్టలు గాని, గరుకు గాని యుండదు. మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుడీ పెట్టెనను గర్భి కలె నుండి మెరయించుండును.

ఈ తొబానీ దీనిని పరీక్షించి చూడును.

వెంటుకలు యెట్లు పుట్టి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనొప్పి నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును.

వెల డబ్బీ 1-కి 2-కి చూపాము. వి. పి. చార్మిల ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ గ్రంథ తెలుపబడిన ప్రకారము ఇక యాంతుకుండును.

ఇది మందులమొగ్గా రంధరికట్టము, నరక లక్ష్మి, కాశివర్ణము గూడ తొరకును, తేటన్న, నీలు చీరెట్లు.

అంగ్లీయిండియా డగ్గు అందు

కెమికలు కంపెనీ,

125 జమ్నామఠీమ, బొంబాయి.

సర్వవృద్ధి సంజీవిని (రిజిస్టర్)

తేలువట్టిన తక్షణమే ఈ ఔషధమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బొక నా పూరిగా పోగొట్టును. వెల పాకలు రు. 0-8-0 పోస్తేజి 0-6-0, 4 పాకలు కొను వారికి పోస్తేజి ఇశాం. 1 డబ్బా పోస్తేజి 6-0-0. పోస్తేజి ఇశాం.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

(1) నెం. 44 నంబలయ్యరు పీఠి, మద్రాసు

5 నిమిషములలో గుణము

లోకప్రఖ్యాతి చెందిన టాస్మిక్ గారి సెంటురిలోమను, దేహమానసికి ఎల్ల పోట్ల యందును, అశాశ్వతములైన రోమములను ఎత్తివేయును 5 నిమిషములలో గుణము ధరులు 1-కి 1-0-0. అమరావతి ఏజన్సీ పార్కు-టవున్ మద్రాసు

ముఖ్య గమనింపు (2942)

తొంగ్యతావ్రములు

(2) కాశీపట్టణమునందు, దుర్గా మెడికల్ సెంటరు ను రెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తించుచును.

సేపార్ 14-5-22 } రాజానరేంద్ర నాథ్ బంగ్ ఆఫ్ సేపార్

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదట అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము ప్రతియింట నుండదగినది అందరుచేయదగిన మయులు 1కి 1-4-0

(2) వి. పి. 0-6-0

ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగ్గిది 1కి 0-6-0 వి.పి 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధాన కర్మగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. మారిది యుచితము. చందా రు 2-9-0

వైదిని ఏకకాలమును కోరినవారికి 3-12-0 లకు పంపెదము ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిచేసి. (నెల్లూరు జిల్లా)

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపత్రిక

30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు సులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల కొరకు ఆక్షరజ్ఞానముగల పత్రికవారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పత్రికకు శ్రీమంతు, పురుషులను కూడ దోఖాస్త్రులను చేయవచ్చును ఎవరియిందో వారు మార్పుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పత్రికప్రశ్నలకు సమత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మరకలింగజ్యోతిషనిలయమునందలి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పత్రికకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నిమిషపంచించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. కృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానములు లుండును. పత్రిక ప్రయత్నములు, పత్రికవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యములు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక మందికి కాని యాదబడినది. ఒకప్రతి వెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రకల్పింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసకను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుట యందు శేకన్ని గాంచినది ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్వానండు ఎచ్చెట్టెనను రహస్యభాషా ఉపదేశముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావర్కర్

నెం 144 పనపనాడి, బొంబాయి